

B I D R A G
T I L L
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

7) BRÄNNVINS TILLVERKNING OCH FÖRSÄLJNING SAMT SOCKER- OCH
MALTDRYCKSTILLVERKNINGEN. XXVI.

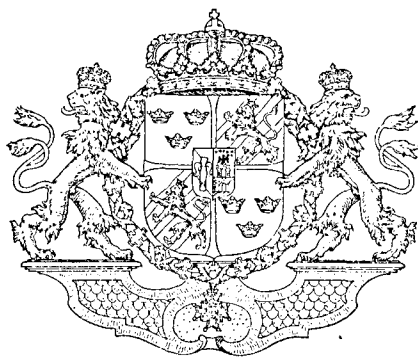
UNDERDÅNIG BERÄTTELSE

A F

KONTROLLSTYRELSEN

FÖR TILLVERKNINGSÅRET

1908—1909.

(Pour le Résumé en français voir page xxix.)

STOCKHOLM.

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.
1910.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. V, Brännvins tillverkning och försäljning. Underdånig berättelse af Byrån för kontrollen å tillverkningsafgifter för tillverkningsåren ...– Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1887-1912.

Täckningsår: 1873/74-1874/75–1910/11 = 1-28.

Seriens titel: Brännvins tillverkning och försäljning, tillverkningsåren 1873/74—1885/86. Brännvins tillverkning och försäljning samt hvitbetssockertillverkningen, tillverkningsåren 1886/87—1902/03. Brännvins tillverkning och försäljning samt hvitbetssocker- och maltdryckstillverkningen, tillverkningsåren 1903/04—1905/06. Brännvins tillverkning och försäljning samt socker- och maltdryckstillverkningen, tillverkningsåren 1906/07—1910/11.

Berättelsen togs fram av: Byrån för kontrollen å tillverkningsafgifter, 1877-1884.

Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrån, 1885-1907. Kontroll- och justeringsstyrelsen, 1908-1909. Kontrollstyrelsen, 1910-1912.

Efterföljare:

Accispliktiga näringar / af Kungl. Kontrollstyrelsen. – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1913-1959. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911/12-1958.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 120: Tab. 102. Brännvinstillverkningen 1856-1959/1951.

S. 121: Tab. 103. Maltdryckstillverkningen 1903-1950/51.

S. 122: Tab. 104. Förbrukningen av alkoholhaltiga drycker och tobak 1856-1950.

B I D R A G
T I L L
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

7) BRÄNNVINS TILLVERKNING OCH FÖRSÄLJNING SAMT SOCKER- OCH
MALTDRYCKSTILLVERKNINGEN. XXVI.

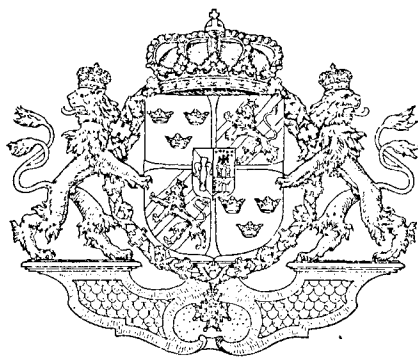
UNDERDÅNIG BERÄTTELSE

A F

KONTROLLSTYRELSEN

FÖR TILLVERKNINGSÅRET

1908—1909.

(Pour le Résumé en français voir page xxix.)

STOCKHOLM.

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.

1910.

Innehållsförteckning.

Tillverkningen af brännvin.	
Bränneriernas antal	Sid. II.
Tillverkningsdygnens antal	II.
Tillverkningens storlek	II.
Tillverkningens fördelning inom landet	III.
Nederlagsrättens begagnande	III.
Uppgifter öfver råämnen, använda inom brännvinstillverkningen...	IV.
Uppgifter om pressjästfabrikerna	VI.
Uppgifter öfver använd arbetskraft	VI.
Kontrollen öfver brännvinstillverkningen	VII.
Denaturering af brännvin	VIII.
Statsverkets inkomster af brännvinstillverkningen under kalender- åren 1899—1908	IX.

Detaljhandeln med brännvin.

Lagstiftningen angående detaljhandeln med brännvin	x.
Antal försäljningsrättigheter	xi.
Försäljningsafgifter och vinstmedel	xii.
Försäljningsmedlens fördelning	xiii.
Försäljningsbolagens verksamhet	xiv.
Förbrukningen af brännvin inom landet	xvi.

Tillverkningen af socker.

Tillverkningen vid råsockerfabrikerna	xviii.
Tillverkningen vid raffinaderierna	xx.

Tillverkningen af maltdrycker.

De skattepliktiga bryggerierna	xxii.
De skattefria bryggerierna	xxv.
Förbrukningen af maltdrycker inom landet	xxvii.

Kostnaden för kontrollen	xxvii.
--------------------------------	--------

Bilagor.

Sammandrag af uppgifterna öfver brännvinstillverkningen under år 1908—1909	Tab. 1.
Åtgång af råämnen för brännvinstillverkningen under samma tid	Tab. 2.
Åtgång af arbetskraft för brännvinstillverkningen under samma tid	Tab. 3.
Antal rättigheter till detaljhandel med brännvin under försälj- ningsåret 1907—1908	Tab. 4 a).
Influtna försäljningsmedel under samma tid	Tab. 4 b).
Försäljningsmedlens fördelning under samma tid	Tab. 5.
Städernas och vissa köpingars behållna andelar af försäljnings- medlen fr. o. m. 1900—1901 t. o. m. 1907—1908	Tab. 6.
Försäljningsbolagens verksamhet under år 1907—1908	Tab. 7.
Tillverkningen vid råsockerfabrikerna under år 1908—1909	Tab. 8.
Tillverkningen vid raffinaderierna under samma tid	Tab. 9.
Åtgång af arbetskraft vid sockerfabrikerna under samma tid	Tab. 10.
Sammandrag af uppgifterna öfver den skattepliktiga maltdrycks- tillverkningen under år 1908—1909	Tab. 11.
Sammandrag af uppgifterna öfver den skattefria maltdryckstill- verkningen under samma tid	Tab. 12.

Résumé en français..... page xxix.

Table des matières.

Fabrication de l'eau-de-vie.		Pages.
Nombre des distilleries	II.	II.
Nombre des jours de travail	II.	II.
Grandeur de la fabrication	III.	III.
Répartition de la fabrication d'après les gouvernements (départe- ments)	II.	II.
Usage du droit d'entrepôt par les distilleries	III.	III.
Matières premières employées dans la fabrication de l'eau-de-vie	IV.	IV.
Fabriques de ferment	VI.	VI.
Force de travail	VI.	VI.
Contrôle de la fabrication	VI.	VI.
Dénaturation	VIII.	VIII.
Recettes de l'État sur la fabrication de l'eau-de-vie pendant les années 1899—1908	IX.	IX.

Commerce de l'eau-de-vie en détail et au débit.

Législation	x.
Nombre des patentes de vente	xi.
Droits de vente et montant total des bénéfices	xii.
Répartition des bénéfices	xiii.
Résultats financiers des sociétés de débit	xiv.
Consommation de l'eau-de-vie	xvi.

Fabrication du sucre de betteraves.

Fabrication du sucre de betteraves	xviii.
Fabrication du sucre raffiné	xx.

Fabrication de boissons de malt.

Les brasseries imposées	xxii.
Les brasseries non imposées	xxv.
Consommation de boissons de malt	xxvii.

Frais du contrôle	xxvii.
-------------------------	--------

Annexes.

Résumé des données sur la fabrication de l'eau-de-vie pour l'exercice de 1908—1909	Tabl. 1.
Quantité des matières premières employées à la fabrication de l'eau-de-vie	Tabl. 2.
Quantité de la force de travail employée à la fabrication de l'eau-de-vie	Tabl. 3.
Nombre de patentes de vente pendant l'exercice de 1907—1908	Tabl. 4 a).
Droits perçus pendant le même temps	Tabl. 4 b).
Répartition des bénéfices	Tabl. 5.
Part retirée par les villes et les bourgs des droits de vente pendant la période de 1900—1908	Tabl. 6.
Les sociétés de débit pendant l'exercice 1907—1908	Tabl. 7.
Fabrication du sucre de betteraves pour l'exercice de 1908 —1909	Tabl. 8.
Fabrication du sucre raffiné	Tabl. 9.
Quantité de la force de travail employée à la fabrication du sucre	Tabl. 10.
Résumé des données sur la fabrication imposée des boissons de malt pendant l'année 1908—1909	Tabl. 11.
Résumé des données sur la fabrication non imposée des boissons de malt pendant le même exercice	Tabl. 12.

Observation:

1 krona = 100 öre = 1 fr. 39 centimes.

TILL KONUNGEN.

Kontrollstyrelsen får härmed enligt föreskrift i den för Styrelsen fastställda instruktion afgifva underdånig berättelse angående dels tillverkningen af brännvin, socker och

maldrycker under tillverkningsåret 1908—1909, dels ock försäljningen af brännvin under försäljningsåret 1907—1908.

Öfverinseendet öfver kontrollen öfver brännvins- och sedermera öfver hvitbetssockertillverkningen utöfvades till en början af chefen för den Byrå för kontrollen öfver tillverkningsafgifter, som först tillhörde Civildepartementet men från början af år 1874 öfverflyttades till Finansdepartementet. Till denna byrå öfverflyttades från och med ingången af år 1885 de göromål, som dittills tillhört dåvarande Justeringsstyrelsen, hvarvid byrån erhöll namnet: Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå. Till 1907 års Riksdag framlades i sammanhang med förslag till vissa ändringar i kontrollen öfver brännvins-, maltdrycks- och sockertillverkningen äfven proposition angående Kontroll- och justeringsbyråns skiljande från Finansdepartementet och förändrande till ett själfständigt ämbetsverk under benämning af Kontroll- och justeringsstyrelsen. Denna proposition bifölls af Riksdagen, och i enlighet med hvad i propositionen föreslagits blef ämbetsverket i afvaktan på definitiv löneroglering tillsvidare ställt på extra stat.

Sedan därefter Lönerogleringskommittén i december 1908 afgifvit underdånigt förslag till omorganisation af Styrelsen och till löneroglering för den därvid anställda personalen, framlades proposition därom till 1909 års Riksdag, som i hufvudsak biföll propositionen. Genom detta beslut öfverflyttades Styrelsens befattning med justeringsärendena till det samtidigt omreglerade Mynt- och justeringsverket, så att Styrelsen numera från 1910 års början, under benämningen *Kontrollstyrelsen* har till hufvudsakligt föremål för sin verksamhet kontrollen öfver brännvins- och maltdryckstillverkningen samt sockerbeskattningen; därjämte har Styrelsen viss befogenhet med afseende å tillsynen öfver brännvinsförsäljningsbolagen samt viss befattning med normalpapper och normalbläck m. m.

Instruktion för Kontrollstyrelsen fastställdes den 17 december 1909.

Vid Kontrollstyrelsen äro anställda en öfverdirektör och chef samt tre ledamöter, nämligen två öfveringenjörer och en sekreterare, äfvensom en vaktmästare, hvarjämte Styrelsen äger antaga två amanuenser.

A. Tillverkning af brännvin.

Tillverkning af brännvin har under tillverkningsåret 1 oktober 1908—1 oktober 1909 bedrifvits, liksom under de närmast föregående åren, i Stockholms stad samt i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Skaraborgs och Örebro län.

De genom kontrollpersonalen lämnade uppgifterna rörande de under tillverkningsåret 1908—1909 arbetande brännerierna äro sammanförda i tabell nr 1, af hvilken framgår följande:

a) *Bränneriernas antal* har varit 130, af hvilka 124 varit i verksamhet under hösten (oktober—december); under

våren (januari—april) voro 126 och under sommaren (maj—september) 12 brännerier i verksamhet.

Utaf 1907—1908 års brännerier var ett nedlagdt under år 1908—1909, hvaremot under sistnämnda år tre äldre åter satts i gång och fyra nyanlagda började sin verksamhet. Det nedlagda bränneriet var beläget i Älfsborgs län. Af de nya brännerierna voro två belägna i Kristianstads och två i Malmöhus län.

b) *Antalet tillverkningsdygn*, hvarunder brännerierna varit i gång, uppgick till 18,705. I medeltal var hvarje bränneri i gång under 144 tillverkningsdygn.

c) *Utbytet af brännvin* har utgjort:

oktober—december	18,439,166
januari—april	23,684,715
maj—september	2,038,114
tillsammans	44,161,995

liter af normalstyrka eller 50 % alkoholhalt vid + 15° C.

Den årliga medeltillverkningen vid hvarje bränneri, hvilken erhålles genom hela tillverkningsbeloppets division med bränneriernas antal, och hvilken visar sig ganska olika inom de särskilda länen, har för tillverkningsåret 1908—1909 uppgått till 339,708 liter.

I följande tabell äro brännerierna ordnade efter årstillverkningens storlek.

	Tillverkningsbeloppet									
	under 50,000 l.	50,000—100,000 l.	100,000—150,000 l.	150,000—200,000 l.	200,000—300,000 l.	300,000—400,000 l.	400,000—500,000 l.	500,000—600,000 l.	öfver 600,000 l.	Summa.
1899—1900	8	9	16	13	15	21	22	12	15	131
1900—1901	4	7	11	10	24	22	25	12	12	127
1901—1902	4	12	9	12	20	21	29	10	18	135
1902—1903	15	12	17	14	27	23	12	7	9	136
1903—1904	10	16	11	15	30	24	17	9	5	137
1904—1905	9	8	15	10	25	27	22	6	8	130
1905—1906	12	5	17	15	18	30	18	7	6	128
1906—1907	3	8	9	5	23	23	27	14	14	126
1907—1908	9	8	5	16	20	30	23	6	7	124
1908—1909	3	7	8	13	21	30	27	14	7	130

Tabellen visar, att under senaste året mindre än 150,000 liter brännvin tillverkats vid hvart och ett af 18 brännerier, mellan 150,000 l. och 400,000 l. vid 64 och mera än 400,000 l. vid 48 brännerier. Antalet brännerier i denna senaste grupp har sedan närmast föregående år ökat med ej mindre än 12. Af de 7 brännerier, som tillverkade mera än 600,000 liter, voro 4 pressjästfabriker, hvilka voro i verksamhet under hela året; två af dessa pressjästfabriker voro belägna i Uppland, en invid Göteborg och en i Skåne, där äfven de tre öfriga till gruppen hörande brännerierna voro belägna.

Det litertal, hvartill *tillverkningen dagligen* uppgår, har liksom under föregående år varit i hög grad växlande icke blott de särskilda länen emellan utan ännu mera mellan olika brännerier. Sälunda var den dagliga tillverkningen, beräknad efter brännvin af normalstyrka:

mindre än 700 liter vid	4	brännerier,
mellan 700 och 1,000 liter vid	7	»
» 1,000 » 2,000 » »	36	»
» 2,000 » 3,000 » »	51	»
» 3,000 » 4,000 » »	23	»
större än 4,000 liter vid	9	»

Af de 9 brännerier, som hade större daglig tillverkning än 4,000 liter, tillhörde två den förut omnämnda gruppen af brännerier med mera än 600,000 liters årstillverkning. Den största medeltillverkning för dag, som förekom vid något bränneri, var 10,346 liter af normalstyrka. För hela riket har det dagliga tillverkningsbeloppet i medeltal, erhållet genom division af hela tillverkningsbeloppet med hela antalet tillverkningsdygn, under år 1908—1909 utgjort 2,361 liter.

Den tillverkade spritens volym utgjorde 27,779,535 liter af 79,5 % alkoholhalt.

En jämförelse med de i tabellen n:r 1 införda uppgifterna för föregående tillverkningsår visar, att brännvinstillverkningen under åren 1902—1906 samt år 1907—1908 höll sig omkring 38 millioner liter, samt att den såväl 1906—1907 som 1908—1909 var 6 å 7 millioner liter större. Den genom bränneriernas sammanslutning åstadkomna minskningen i tillverkning år 1907—1908 blef således utan varaktighet och sannolikt är äfven nu den nämnda sammanslutningen en, om ock indirekt, orsak till förändringen, i det att det genom sammanslutningen framtvungade högre råbrännvinspriset framkallat dels anläggande af nya brännerier dels ökad tillverkning vid de brännerier, som ej tillhöra sammanslutningen. Någon ökning i konsumtionen har ej nödvändigtgjort ökad tillverkning.

Såväl medeltillverkningen på bränneri som medeltillverkningen på tillverkningsdygn har stigit; den senare har aldrig förr varit så hög som under senaste tillverkningsår.

Med afseende på *tillverkningens fördelning* på landets olika delar är att märka, att Kristianstads län fortfarande intager främsta rummet med mer än hälften af hela landets tillverkning. Inom nedanstående distrikt, af hvilka Mälaredalen omfattar Stockholms stad, Stockholms och Uppsala län samt till Västergötland räknats äfven det i Göteborgs och Bohus län belägna bränneriet, har tillverkningen 1908—1909 varit fördelad på följande sätt:

Skåne	vid 89 brännerier	73,16 procent.
Blekinge	» 10 »	6,58 »
Västergötland	» 12 »	6,36 »
Småland och Halland	» 5 »	4,38 »
Östergötland och Närke	» 8 »	2,10 »
Mälaredalen	» 6 »	7,42 »

Rättigheten att under tiden mellan den 1 maj och den 1 oktober utöfva brännvinstillverkning i förening med pressjästberedning begagnades år 1909 af 12 jästfabriker, nämligen af en i Stockholm, en i Uppsala, en i hvartdera af Östergötlands, Jönköpings, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län, två i Kristianstads samt fyra i Stockholms län.

Rättigheten att inlägga brännvin å *nederlag* vid brännerierna begagnas fortfarande allmänt.

I nedanstående tabell äro de belopp brännvin upptagna, som vid början af hvarje månad under de senaste sex åren varit å sådana nederlag ineliggande.

Den 1	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.
Januari . . .	7,836,086	5,715,113	6,972,569	3,745,291	3,214,870	4,053,203
Februari . . .	8,843,000	4,885,246	7,001,623	3,445,327	3,428,104	4,564,793
Mars	9,633,459	5,651,494	6,812,376	4,423,031	3,955,160	6,010,120
April	9,419,860	6,960,675	7,033,598	5,492,728	4,408,697	7,912,069
Maj	8,549,877	7,059,998	6,467,011	4,048,903	4,204,386	8,226,104
Juni	8,210,194	6,287,997	5,679,106	3,143,684	3,859,576	7,781,194
Juli	7,566,688	6,282,446	5,224,664	2,814,180	3,467,732	7,483,023
Augusti	6,986,927	5,862,903	4,866,934	2,463,125	2,921,824	7,193,983
September . . .	6,356,599	5,100,213	3,549,654	1,872,378	2,240,988	7,369,272
Oktober	4,665,308	4,224,167	1,939,061	775,016	783,954	6,318,205
November	3,731,346	4,218,523	2,156,412	1,585,078	1,485,191	5,115,219
December	4,686,633	5,997,852	2,935,050	2,534,374	2,571,332	6,331,350

Allmänna brännvinsnederlag hafva under år 1909 funnits till ett antal af 14, nämligen vid Reijmersholm och Katrineberg i Stockholms, Ödåkra i Malmöhus och Tyringe i Kristianstads län samt i Uppsala, Motala, Karlshamn (2 st.), Kristianstad (2 st.), Åhus, Malmö, Göteborg och Hjo. De kvantiteter brännvin, som dessa nederlag haft ineliggande, hafva de senare åren utgjort i liter af normalstyrka:

Den 1	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.
Januari . . .	10,506,341	9,629,965	8,426,553	10,565,505	11,120,323	13,136,872
Februari . . .	12,309,925	12,464,881	10,904,061	14,883,227	13,785,673	13,935,818
Mars	14,422,451	14,715,612	13,254,557	17,461,114	17,384,534	17,364,742
April	15,933,453	16,684,038	14,838,668	18,924,768	19,410,333	19,235,864
Maj	16,063,500	17,039,355	15,662,813	21,111,329	19,871,519	20,444,608
Juni	15,060,013	16,702,821	15,085,777	20,845,454	18,665,056	19,329,766
Juli	13,557,418	14,969,157	12,934,235	18,890,249	16,572,847	17,339,797
Augusti	11,824,277	13,079,596	10,733,556	16,217,086	14,632,450	14,566,888
September . . .	9,693,135	11,213,394	8,429,307	13,727,339	12,401,402	14,422,181
Oktober	8,145,832	8,800,576	7,039,884	11,083,480	10,303,572	13,063,052
November	6,953,978	7,404,648	6,154,084	8,438,322	8,606,661	12,116,303
December	8,292,310	7,298,122	8,362,534	9,529,172	10,418,660	12,354,638

Å brännerinederlag och allmänna brännvinsnederlag tillsammans hafva således vid ofvannämnda tider följande belopp varit ineliggande:

Den 1	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.
Januari . . .	18,342,427	15,345,078	15,399,122	14,310,796	14,335,193	17,190,073
Februari . . .	21,152,925	17,350,127	17,905,684	18,328,554	17,213,777	18,500,611
Mars	24,055,910	20,367,106	20,066,933	21,884,145	24,339,694	23,374,862
April	25,353,313	23,644,713	21,872,266	24,417,496	23,819,030	27,147,933
Maj	24,613,377	24,099,353	22,129,824	25,160,232	24,075,905	28,670,712
Juni	23,270,237	22,990,818	20,764,883	23,989,138	22,524,634	27,110,960
Juli	21,124,106	21,251,603	18,158,899	21,704,429	20,040,572	24,822,820
Augusti	18,811,204	18,942,499	15,600,490	18,680,211	17,554,274	21,760,871
September . . .	16,049,734	16,313,607	11,978,961	15,599,717	14,642,390	21,791,453
Oktober	12,811,140	13,024,743	8,978,945	11,858,526	11,087,526	19,381,257
November	10,685,324	11,623,171	8,310,496	10,023,400	10,091,852	17,231,522
December	12,978,943	13,295,974	11,297,584	12,063,546	12,989,992	18,685,988

Under de senaste tio åren har skatt påförts innehafvare af de allmänna nederlagen för följande belopp, nämligen:

år 1900 för	18,609,122 liter
» 1901 »	24,634,002 »
» 1902 »	15,190,924 »
» 1903 »	17,188,428 »
» 1904 »	16,654,567 »
» 1905 »	16,023,534 »
» 1906 »	20,403,241 »
» 1907 »	22,335,082 »
» 1908 »	34,211,258 »
» 1909 »	27,314,490 »

hvaraf synes, att en ganska betydande del af rikets brännvinstillverkning passerar genom de allmänna nederlagen, innan brännvinet kommer till förbrukning.

Genom särskilda resolutioner har Kungl. Maj:t enligt 3 § 3 mom. i gällande förordning angående tillverkning af brännvin medgifvit dels Stora Kopparbergs bergslags aktiebolag att vid bolagets vid Skutskär belägna sulfittcellulosa-fabrik, dels Fors aktiebolag att vid dess vid Köpmanholmen belägna liknande fabrik tillverka brännvin utaf den vid cellulosatillverkningen uppkomna affallsluten. Såsom villkor härför har föreskrifvits, bland annat, att allt det tillverkade brännvinet skall denatureras, innan det utföres från fabriken, samt att tillverkaren skall betala kostnaden för den vid fabriken förordnade kontrollören. Tillståndet gäller ett och ett halft år för hvardera fabriken, räknadt för den förstnämnda från den 1 april 1909 och för den andra från den 1 september 1909. En följd af villkoret om brännvinets denaturering är, att tillverkningen enligt tillverkningsförordningens 2 § 2 mom. får fortgå hela året.

Fabriken vid Skutskär har sedermera fått tillstånd att mot erläggande af tillverkningsskatt uttaga en del af det tillverkade brännvinet utan föregående denaturering, dock får detta brännvin ej säljas inom landet utan att först hafva denaturerats. Det sålunda uttagna brännvinet har sedermera underkastats rening.

Vid fabriken vid Skutskär började tillverkningen af brännvin den 24 maj 1909 och fortgick till månads slut, under hvilken tid 2,774 liter af normalstyrka tillverkades; den återupptogs därefter ej förr än i oktober månad. Nyssnämnda tillverkningsbelopp har ej medtagits i tabell nr 1.

Vid fabriken vid Köpmanholmen började tillverkningen i oktober 1909.

Enligt de vid brännerierna förda *inmäskningsjournalerna*, af hvilka sammandrag meddelas i tabell nr 2, hafva följande kvantiteter råämnen inmäsats under tillverkningsåret 1908—1909:

Spannmål	20,865,392 kg.
Potatis	1,949,970 hl.
Hvitbetor	143,417 »
Grästärkelse	327,525 kg.
Melass	5,891,922 »

Reduceras uppgifterna beträffande de särskilda slagen af spannmål från vikt till rymdmått, erhållas följande kvantiteter:

Hvete	5,976 hl.
Råg	70,718 »
Korn	152,221 »
Blandsäd	105,754 »
Hafre	11,216 »
Summa spannmål	345,885 hl.

Vid denna reduktion har liksom i föregående berättelser antagits, att vikten af en hektoliter är följande för de särskilda slagen af spannmål, nämligen för hvete 72 kg., råg 67 kg., korn 62 kg., blandsäd 54 kg. och för hafre 49 kg.

Dessutom hafva vid två brännerier försöksvis inmäsats 15,210 kg. *maniokarot* samt vid pressjästfabriker och melassbrännerier:

644,899 kg.	maltgroddar,
14,408 »	jordnötskakor och
2,477 »	kli.

Råämnenas pris har under tillverkningsåret 1908—1909 i allmänhet varit afsevärdt lägre än under närmast föregående år; prissänkningen synes hafva varit jämförelsevis störst för potatis, nämligen från 3 kr. 15 öre för en hektoliter till 2 kr. 35 öre. En följd häraf har varit, att hela den ökade åtgång af råämnen, som orsakats af den större brännvinstillverkningen, utgjorts af potatis. Den ökade potatisförbrukningen har varit tillräcklig ej endast för ökningen i brännvinstillverkningen utan äfven att ersätta den afsevärda minskningen i spannmål. Förbrukningen af spannmål nedgick nämligen från 32 millioner till 20 millioner kg.

Hvitbetor hafva under tillverkningsåret 1908—1909 inmäsats vid 12 brännerier i Kristianstads och 4 i Malmöhus län. Vid tre af sistnämnda brännerier inmäsades *betsoften*, till hvilket ändamål betorna först bearbetades i diffusörer på samma sätt som vid hvitbetssockerfabrikerna, men vid de öfriga brännerierna, där i allmänhet endast mindre kvantiteter betor användes, behandlades de på samma sätt som potatis.

Melass har under tillverkningsåret användts vid 7 brännerier i Malmöhus län. Vid fyra af dessa brännerier inmäsades äfven andra råämnen; vid ett tillverkades pressjäst. Af melass inmäsades något mindre än under närmast föregående tillverkningsår.

Användningen af *spannmål* har, såsom redan omnämnts, minskats med nära 12 millioner kilogram. Om man frånräknar det belopp majs, $9\frac{1}{3}$ millioner kg., som inmäsades under år 1907—1908, så drabbar den öfriga minskningen samtliga öfriga använda spannmålssorter. Att använda majs kan med afseende på den särskilda afgiften för majsbrännvin ej löna sig, i synnerhet icke vid det potatispris, som gällde under senaste tillverkningsår.

Det procentförhållande, hvarmed de särskilda slagen *spannmål* vid inmäsningarna vid samtliga brännerier (jästfabrikerna således medräknade) hafva ingått, är angifvet i nedanstående tabell, hvilken för jämförelses skull äfven innehåller motsvarande procenttal för de nio föregående åren.

	1899—1900.	1900—1901.	1901—1902.	1902—1903.	1903—1904.	1904—1905.	1905—1906.	1906—1907.	1907—1908.	1908—1909.
Hvete	0,23	1,25	0,20	2,10	1,30	4,66	0,88	1,03	3,02	2,06
Råg	11,47	19,41	23,71	28,72	21,40	12,07	21,52	15,91	16,86	22,71
Korn	15,55	28,61	30,53	38,59	40,51	27,62	44,72	30,67	30,65	45,23
Blandsäd	11,09	20,24	22,02	21,60	19,72	14,03	22,64	19,81	18,74	27,37
Hafre	0,58	0,88	0,90	0,50	1,61	1,34	2,13	2,15	2,14	2,63
Majs	60,47	28,71	23,03	7,78	14,74	39,72	7,38	30,37	28,59	—
Bohvete	0,61	0,82	0,55	0,71	0,72	0,28	0,49	0,06	—	—
Ris	—	0,08	0,06	—	—	0,28	0,24	—	—	—

För ett riktigt bedömande af förhållandet mellan *utbytet* af brännvin och åtgången af råämnena bör tillverkningen vid jästfabrikerna beräknas särskildt för sig och skiljas från tillverkningen vid de egentliga brännvinsbrännerierna, enär utbytet af brännvin naturligtvis vid de förra måste vara jämförelsevis mindre än vid de senare. Enligt inmäskningsjournalerna hafva under tillverkningsåret 1908—1909 nedanstående kvantiteter råämnena förbrukats vid de brännerier, där jästtillverkning ägt rum, nämligen:

	Råg kg.	Korn kg.	Blandsäd kg.	Hafre kg.	Summa spannmål kg.	Potatis hl.	Melass kg.
Stockholms stad	321,050	759,439	—	—	1,080,489	—	—
Stockholms län	2,155,400	3,254,117	—	174,411	5,583,928	—	—
Uppsala »	349,525	526,300	—	50,200	926,025	—	—
Östergötlands »	67,650	137,400	—	34,050	239,100	—	—
Jönköpings »	370,400	740,800	—	—	1,111,200	—	—
Kristianstads »	576,745	772,605	76,445	1,200	1,426,995	23,360	—
Malmöhus »	—	148,320	—	—	148,320	—	1,236,000
Göteborgs och Bohus »	658,800	813,435	—	80,870	1,553,105	—	—
Summa	4,499,570	7,152,416	76,445	340,731	12,069,162	23,360	1,236,000

Vid jästfabrikerna inmäskades alltså tillsammans

12,069,162 kg. spannmål
23,360 hl. potatis och
1,236,000 kg. melass

och blef utbytet häraf

5,970,983 liter brännvin af normalstyrka och
2,817,095 kg. ren jäst.

Med ren jäst förstås här den tillverkade pressjästens vikt, minskad med tillsatsen potatismjöl och den vikt vatten, som potatismjölet binder.

Vid de sex melassbrännerier i Malmöhus län, som ej tillverkade pressjäst, inmäskades

81,866 kg. spannmål
9,667 hl. potatis och
4,655,922 kg. melass,

hvaraf erhöles

2,568,581 liter brännvin af normalstyrka.

Frånräknas nu anförda inmäskningar och motsvarande tillverkning från ofvan angifna belopp för rikets samtliga brännerier, erhållas de kvantiteter råämnena, som inmäskades, och brännvin, som tillverkades vid de brännerier, som endast tillverkade brännvin och därtill använde spannmål och rotfrukter, nämligen inmäskade råämnena:

8,714,364 kg. spannmål
1,916,943 hl. potatis
143,417 » betor och
327,525 kg. gråstärkelse

och däraf erhållet utbyte

35,622,431 liter brännvin af normalstyrka.

2—092383. Kungl. Kontrollstyrelsens underd. Berättelse.

För åstadkommande af 1,000 liter brännvin af normalstyrka hafva alltså vid dessa brännerier åtgått 245 kg. spannmål, 57 hektoliter rotfrukter och 9 kg. gråstärkelse. Vid de brännerier, där melass afverkats, hafva för åstadkommande af samma belopp brännvin åtgått 1,800—1,900 kg. melass.

De genom kontrollpersonalen insamlade uppgifterna rörande *inköpsprisen* å de inmäskade råämnena gifva i medeltal följande värden för de olika spannmålsslagen:

hvete	för 100 kilogram	kr. 13,75
råg	» » »	» 12,45
korn	» » »	» 14,80
blandsäd	» » »	» 12,85
hafre	» » »	» 11,60

samt för

potatis	för 1 hektoliter	kr. 2,35
hvitbetor	» » »	» 1,65
gråstärkelse	» 100 kg.	» 10,95
melass	» » »	» 5,05

Om från de uti tabell nr 2 angifna beloppen råämnena, som användts vid samtliga brännerier i riket, fråndrages hvad som användts vid pressjästfabrikerna, erhållas de kvantiteter, som användts uteslutande för brännvinstillverkning. Dessa kvantiteter och deras värden, beräknade efter ofvan angifna medelpris, äro således för tillverkningsåret 1908—1909:

430,245 kg. hvete	kr.	59,158
238,573 » råg	»	29,702
2,285,270 » korn	»	338,220
5,634,283 » blandsäd	»	724,005
207,859 » hafre	»	24,111
1,926,610 hl. potatis	»	4,527,533
143,417 » hvitbetor	»	236,638
327,525 kg. grästärkelse	»	35,864
4,655,922 » melass	»	235,124

Summa kr. **6,210,355**

Mot denna materialkostnad svarar en tillverkning af 38,191,012 liter brännvin af normalstyrka, hvarför således materialkostnaden för en liter utgör 16,3 öre. Under de närmast föregående åren utgjorde den på samma sätt beräknade materialkostnaden för hvarje liter brännvin, som tillverkades vid de brännerier, där uteslutande brännvin producerades,

år 1899—1900	18,2 öre
» 1900—1901	16,6 »
» 1901—1902	17,3 »
» 1902—1903	15,0 »
» 1903—1904	15,2 »
» 1904—1905	18,3 »
» 1905—1906	15,5 »
» 1906—1907	16,4 »
» 1907—1908	20,9 »

Pressjästfabrikerna. I nedanstående tabeller äro, för vinnande af större öfverskådlig het, sammanförda åtskilliga af de redan lämnade uppgifterna angående pressjästfabrikerna äfvensom motsvarande uppgifter för de nio närmast föregående åren.

Tillverkningsår.	Antal fabriker.	Tillverkning af			Jäst-utbyte pr 100 l. brännvin, kg.
		ren jäst kg.	brännvin		
			liter af n. st.	% af rikets hela tillverkning.	
1899—1900	11	2,796,722	7,481,337	16,6	37,7
1900—1901	11	2,701,616	6,923,311	15,1	39,0
1901—1902	13	2,597,474	6,937,303	14,1	37,4
1902—1903	13	2,605,676	5,959,795	16,0	43,7
1903—1904	13	2,980,290	6,097,210	16,0	48,9
1904—1905	12	2,690,313	6,127,826	15,7	43,9
1905—1906	13	2,757,285	6,123,565	16,5	45,2
1906—1907	14	2,869,898	6,192,964	13,5	46,3
1907—1908	12	2,909,053	6,043,756	15,8	48,1
1908—1909	12	2,817,095	5,970,983	13,5	47,2

Under samma tid förbrukades vid ifrågavarande fabriker följande kvantiteter råämnena, nämligen:

År.	Spannumål, kg.	Potatis, hl.	Melass, kg.	Grästärkelse, kg.
1899—1900	14,091,012	4,034	2,331,087	400
1900—1901	13,024,793	22,750	2,235,357	—
1901—1902	12,990,065	39,062	1,998,166	—
1902—1903	12,632,249	47,251	1,158,900	1,000
1903—1904	13,115,259	27,736	1,123,400	—
1904—1905	12,951,350	21,455	1,033,000	—
1905—1906	13,084,199	26,498	1,040,000	—
1906—1907	12,632,081	28,864	1,171,000	—
1907—1908	12,936,667	22,380	1,296,700	—
1908—1909	12,069,162	23,360	1,236,000	—

Potatis begagnas visserligen icke vid jästtillverkning, men några af jästfabrikerna mäskas under den allmänna tillverknings tiden, 1 oktober—1 maj, särskildt för brännvin, hvarvid potatis kommit till användning.

De insamlade uppgifterna angående det vid brännerierna använda *bränslat* äro sammanförda i tabell n:r 3; af dem framgår, att stenkol användts såsom bränsle, antingen enbart eller tillsammans med annat, i flertalet län men alls icke i Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Älfsborgs län, där i stället användes ved och torf. Sistnämnda bränsle förbrukas eljest förnämligast i Skåne och Blekinge samt äfven i Skaraborgs län. Slutligen har ock sågspån och annat sågaffall användts.

I tabell n:r 3 äro äfven uppgifter om den använda *arbetskraften* införda. Under tillverkningsåret 1908—1909 användes vid brännerierna och pressjästfabrikerna:

150 ångmaskiner	med	1,978 hästkrafter,
1 gasmotor	»	10 »
1 ångturbin	»	75 »
3 vattenturbiner	»	135 »
13 elektriska motorer	»	125 »
1 fotogenmotor	»	15 »

tillsammans 169 motorer med 2,338 hästkrafter

och dessutom en kreatursvandring.

Ångmaskin användes under tillverkningsåret vid samtliga brännerier utom ett.

Antalet *arbetare*, sysselsatta vid brännerierna och jästfabrikerna, var under hösten och våren 1,062 samt under sommaren 221, däraf under hösten och våren 9 män under 18 år och 7 kvinnor samt under sommaren 10 män under 18 år och 7 kvinnor.

Uppgifterna om antalet arbetare angifva dock icke det presterade arbetet, emedan många brännerier endast varit i verksamhet en kort tid, under det att andra arbetat längre tid och jästfabrikerna hela året. Om däremot för hvarje bränneri arbetarnas antal multipliceras med det antal tillverkningsdygn, hvarunder bränneriet haft tillverkningsrätt, erhållas de i tabell n:r 3 angifna antalen *dagsverken*, hvilka utgöra ett något noggrannare mått på det arbete, som blifvit nedlagdt på tillverkningen. De sålunda erhållna dagsverken äro:

under hösten och våren	137,667
» sommaren	28,228
	under året 165,895

För erhållande af 1,000 liter brännvin af normalstyrka hafva i medeltal åtgått 2,6 dagsverken; vid denna medeltalsberäkning hafva pressjästfabrikerna ej medtagits.

Kontrollen öfver brännvinstillverkningen. Under tiden från och med den 1 augusti 1908 till och med den 31 juli 1909 voro 16 öfverkontrollörer inkallade till tjänstgöring vid kontrollen öfver brännvinstillverkningen, hvarjämte den ene af de vid Kontroll- och justeringsstyrelsen anställde öfveringenjörerna tjänstgjorde såsom öfverkontrollör inom Stockholms stad och län. Af de 16 öfverkontrollörerna tjänstgjorde fyra i Kristianstads län och af dem en äfven i Malmöhus län; dessutom två i Malmöhus län; två i Skaraborgs län och af dem den ene äfven i Jönköpings och Kronobergs län, och slutligen en i hvar och ett af följande län, nämligen Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs samt Örebro. Samtliga 16 öfverkontrollörer tjänstgjorde dessutom vid kontrollen öfver maltdryckstillverkningen.

Antalet vid brännerierna tjänstgörande *kontrollörer* uppgick under tillverkningsåret 1908—1909 till 159, tillhörande nedan angifna samhällsställningar och yrken:

Officerare i tjänst	26
» med afsked	31
Underofficerare i tjänst	16
» med afsked	54
Vid länsstyrelserna anställda	17
Landtbrukare	11
Andra personer	4
	Summa 159

Såsom officerare med afsked äro äfven de räknade, som kvarstå i sina respektive regementens reserv eller i armén, underofficerare, som befordrats till underlöjtnanter i armén, hafva räknats såsom underofficerare.

För att kontrollera det sätt, hvarpå *spritkontrollapparaterna* arbeta, hafva fortfarande profmätningar anställt genom spritens uppmätning för hand och afprofning med termoalkoholometer. Enligt regel anställas en profmätning kort efter tillverkningens början vid hvarje bränneri och därefter en andra mätning efter tre eller högst fyra månaders förlopp, såvida ej öfverkontrollören finner skäl att företa den tidigare.

Antalet profmätningar vid de särskilda brännerierna har varit:

1 profmätning vid 21 brännerier =	21 mätningar
2 » » 93 » =	186 »
3 » » 12 » =	36 »
4 » » 2 » =	8 »
5 » » 1 » =	5 »
6 » » 1 » =	6 »

tillsammans 130 brännerier; 262 mätningar.

Att kontrollapparaten i jämförelse med handuppmätningen vid samtliga mätningar gifvit

samma eller större (positivt) resultat, inträffade vid . . .	8 brännerier
mindre (negativt) resultat, inträffade vid	96 »
dels positivt, dels negativt resultat, inträffade vid . . .	26 »

Bildar man medeltalen af de differenser, som erhållits vid de vid ett och samma bränneri anställda profmätningarna, så befinnes, att dessa medeltal voro

positiva vid 15 och negativa vid 115 brännerier.

Genom att bestämma nyssnämnda medeldifferenser i procent af kontrollapparatus mätningresultat och därefter ordna dem efter numerisk storlek erhåller man följande grupper; det bredvid bränneriernas antal utsatta medeltalet anger medeltalet af profmätningarnas resultat vid samtliga brännerier tillhörande gruppen.

A) Brännerier, där kontrollapparaten lämnat lika eller högre belopp än handuppmätningen.

Differensen.	Antal brännerier.	Medeltal.
$\leq 0,25$ %	9	0,08
$> 0,25$ %; $\leq 0,50$ %	1	0,27
$> 0,50$ %; < 1 %	4	0,66
≥ 1 %	1	1,55

B) Brännerier, där kontrollapparaten lämnat lägre belopp än handuppmätningen.

Differensen.	Antal brännerier.	Medeltal.
$\leq 0,25$ %	32	0,14
$> 0,25$ %; $\leq 0,50$ %	39	0,36
$> 0,50$ %; < 1 %	32	0,66
≥ 1 %	12	1,28

För samtliga brännerier var medeltalet — 0,38 %.

Ovanstående uppgifter visa, att differensen vid 41 brännerier eller 30 % af samtliga icke var större än 0,25 % af kontrollapparatus utslag;

vid 81 st. (62 %) icke större än	0,50 %
» 117 » (90 %) mindre än	1 »
» 13 » (10 %) större än	1 »

För de närmast föregående åren äro motsvarande procenttal i ordning följande:

År 1899—1900	34, 64, 96, 4
» 1900—1901	46, 77, 94, 6
» 1901—1902	47, 77, 96, 4
» 1902—1903	50, 74, 97, 3
» 1903—1904	41, 74, 97, 3
» 1904—1905	51, 82, 96, 4
» 1905—1906	49, 84, 95, 5
» 1906—1907	45, 76, 97, 3
» 1907—1908	34, 74, 97, 3

Om differensernas storlek vid de enskilda profmätningarna tagna hvar för sig lämnar följande tabell upplysning:

Differensens numeriska belopp.	1903—04.		1904—05.		1905—06.		1906—07.		1907—08.		1908—09.	
	Antal prof-mätningar.	Procent af samtliga mätningar.	Antal prof-mätningar.	Procent af samtliga mätningar.	Antal prof-mätningar.	Procent af samtliga mätningar.	Antal prof-mätningar.	Procent af samtliga mätningar.	Antal prof-mätningar.	Procent af samtliga mätningar.	Antal prof-mätningar.	Procent af samtliga mätningar.
≧ 0,25 % . . .	99	37	103	38	111	44	99	35	89	37	73	28
≧ 0,50 % . . .	166	62	186	68	185	73	176	63	167	69	157	60
< 1 %	249	94	256	94	233	92	253	90	217	90	230	88
≧ 1 %	17	6	16	6	20	8	28	10	25	10	32	12

Af ofvan lämnade uppgifter angående kontrollapparaterna framgår, att dessa fortfarande i allmänhet arbeta fullt tillfredsställande, hvilket ock bekräftas däraf, att under de senaste åren ingen brännvinstillverkare begärt sådan kontrollmätning, som omnämnes i § 26 af förordningen angående tillverkning af brännvin.

Denaturering af brännvin. Under år 1909 förrättades denaturering inom 21 distrikt, hvilka äro angifna i nedanstående tabell. I tabellen har för hvarje distrikt införts antalet förrättningar samt beloppet brännvin, som denaturerats. Såsom vittnen tjänstgjorde 48 personer förutom kontrollörerna vid det bränneri, där denaturering förekom.

Distrikt.	Antal denatureringsställen.	Antal förrättningar.	Denaturerad brännvin liter af n. st.
Stockholms stad	31	170	500,456,0
Stockholms län	6	75	889,801,0
Uppsala »	3	18	60,404,6
Södermanlands »	1	6	7,402,8
Östergötlands »	2	4	1,466,2
Jönköpings »	1	2	2,484,7
Kronobergs »	1	1	577,6
Kalmar »	1	7	7,606,6
Blekinge »	5	56	225,137,3
Kristianstads »	7	117	860,663,5
Malmöhus län: Malmö stad	4	51	236,467,5
» » Hälsingborgs »	3	26	157,532,7
» » i öfrigt	10	93	956,893,8
Göteborgs och Bohus län samt Agnesberg i Älfsborgs län	8	132	521,851,2
Älfsborgs län: i öfrigt	1	9	52,612,3
Skaraborgs »	2	19	211,825,7
Värmlands »	3	6	3,729,6
Örebro »	2	15	21,506,0
Kopparbergs »	1	1	961,0
Gäflleborgs »	3	9	5,206,2
Västerbottens »	1	1	568,0
Summa	96	818	4,725,154,3

Förutom ofvan omförmälda denaturering har ock brännvin, som tillverkats vid två cellulosafabriker, denaturerats men då hela denna tillverkning än så länge bedrifves såsom

försök, har det synts vara skäl att icke medräkna det sålunda denaturerade brännvinet bland det öfriga, i synnerhet som skatt hvarken erlägges eller restitueras för detsamma och därjämte denatureringskostnaderna bestridas af tillverkarne själfva.

Dessutom har ock vid tre reningsverk finkelolja till ett sammanlagdt belopp af 10,048,7 liter uppmätts och försålts för skattefri användning.

För brännvin, som vid staten tillhörigt krutbruk användes för tillverkning af krut, erhålles under vissa villkor restitution af tillverkningsskatten; bland dessa villkor är, att brännvinet vid levererandet till krutbruket uppmättes under kontroll. På grund här af har vid Åkers krutbruk under år 1909 sålunda uppmätts 420,873,2 liter brännvin af normalstyrka.

Summan af det under året denaturerade och eljest till skattefri användning uppmätta brännvinet utgör således:

denaturerad brännvin	4,725,154,3 liter.
finkelolja	10,048,7 »
vid Åkers krutbruk användt brännvin	420,873,2 »
tillsammans	5,156,076,2 liter.

Motsvarande belopp hafva under de senaste tio åren varit:

år 1900	2,696,316,0 liter af n. st.
» 1901	2,711,352,1 » » »
» 1902	2,963,381,3 » » »
» 1903	3,125,214,5 » » »
» 1904	3,152,879,4 » » »
» 1905	3,773,591,1 » » »
» 1906	4,285,487,7 » » »
» 1907	4,730,716,2 » » »
» 1908	4,849,825,9 » » »
» 1909	5,156,076,2 » » »

Denatureringen är sålunda allt fortfarande stadd i en om ej jämn dock synnerligen rask stegring; det denaturerade beloppet har under de senaste tio åren i det närmaste fördubblats.

Af det denaturerade brännvinet hafva följande belopp denaturerats vid brännerier, nämligen:

år 1900	vid 5 brännerier	72,451,0 liter af n. st.
» 1901	» 3 »	73,832,1 » » »
» 1902	» 7 »	97,548,8 » » »
» 1903	» 11 »	928,352,0 » » »
» 1904	» 3 »	73,585,2 » » »
» 1905	» 2 »	50,303,7 » » »
» 1906	» 2 »	54,544,4 » » »
» 1907	» 3 »	397,949,7 » » »
» 1908	» 3 »	63,317,8 » » »
» 1909	» 1 »	38,135,7 » » »

Endast vid brännerier, som tillika verkställt rening af det tillverkade brännvinet, har under de senare åren denaturering förekommit. Sedan till följd af öfverenskommelse med de stora, fristående reningsverken flertalet af dessa brännerier upphört med sin reningsverksamhet, har denaturering senaste året ej förekommit vid flera än ett bränneri.

För det brännvin, som denaturerades vid bränneri, har skatt afförts i bränneriernas afräkningslängder. Den stora denatureringen under år 1903 berodde, såsom i berättelsen för år 1902—1903 närmare angifves, på den under året inträdda förhöjningen i tillverknings-skatten och därmed sammanhängande omständigheter.

För det brännvin, som denaturerades annorstädes än vid brännerier, restituerades skatt liksom under de närmast föregående åren med 64 öre; för finkelolja restituerades skatt med 63 öre samt för det vid Åkers krutbruk använda brännvinet med 65 öre, allt för en liter af normalstyrka.

För år 1909 har alltså restitutionen uppgått till följande belopp:

för 4,687,018,6 l. denaturerad brännvin	efter 64 öre med kr.	2,999,691,90
> 10,048,7 > finkelolja	> 63 > >	6,330,68
> 420,873,2 > vid Åker använt brännvin	> 65 > >	273,567,58
	tillsammans kronor	3,279,590,16

Under åren 1900—1902 har skatt restituerats med belopp, som växlat mellan 48 och 50 öre för en liter. Det restituerade skattebeloppet har under de tio senaste åren uppgått till:

år 1900	för 2,623,865,0 liter	1,287,170 kr.
> 1901	> 2,637,520,0	> 1,293,937
> 1902	> 2,871,832,5	> 1,409,103
> 1903	> 2,196,862,5	> 1,281,553
> 1904	> 3,079,294,2	> 1,973,230
> 1905	> 3,723,287,4	> 2,386,236
> 1906	> 4,230,943,3	> 2,711,638
> 1907	> 4,332,766,5	> 2,776,112
> 1908	> 4,786,508,1	> 3,066,523
> 1909	> 5,117,940,5	> 3,279,590

allt med utelämnande af öretal.

Den rätt afsevärda minskningen år 1903 beror på den redan omnämnda ökningen i denaturering vid brännerierna.

Denaturering af brännvin har skett för följande ändamål:

	1907.	1908.	1909.
för vetenskapliga behof liter	14,578,9	19,513,2	20,400,4
vid sjukhus >	32,001,2	33,726,6	34,308,1
> ättiksfabriker >	363,000,8	308,151,9	300,383,3
> kemiskt-tekniska fabriker >	115,327,6	164,905,6	205,295,3
> krutbruk >	649,992,2	674,228,6	824,981,9
för färg- och fernisstillverkning >	391,904,6	333,119,8	418,345,8
vid hattfabriker >	34,099,4	30,418,2	30,316,4
> guldlåstfabriker >	27,915,3	12,415,3	13,773,7
hos snickare >	2,537,9	1,937,3	1,238,1
> andra industriidkare >	2,898,7	2,333,0	3,522,5
till försäljning >	3,096,459,6	3,269,076,4	3,303,510,7
Summa liter	4,730,716,2	4,849,825,9	5,156,076,2

I ofvanstående tabell har medtagits finkeloljan samt det vid Åkers krutbruk använda brännvinet, fastän det icke denaturerats.

I flertalet af de olika grupperna har det använda beloppet denaturerad sprit vuxit om ock inom några endast i obetydlig mån. Hvad som särskildt väcker uppmärksamhet

är den betydliga ökningen för färg- och fernisstillverkningen. Enligt gällande denatureringsförfordning äger fabrikant af lackfärger och polityr att få brännvinet denaturerad med $\frac{1}{4}$ % terpentinjula eller ock 2,5 gram kamfer per liter, under förutsättning att brännvinet uteslutande användes för utövande af hans eget yrke. Som anledning finnes att antaga, att fernissa eller polityr, som tillverkats af sålunda denaturerad sprit, skulle i ej obetydlig grad användas till förtäring, har Kungl. Maj:t efter framställning af Kontroll- och justeringsstyrelsen beslutat sådan ändring i nämnda förfordning, att polityr, som tillverkats af dylikt denaturerad brännvin, ej får hållas till salu, om den ej innehåller schellack eller annat harts till minst en tiondedel af sin vikt.

Från och med år 1900 utgår denatureringsafgiften med 1 öre för liter brännvin af normalstyrka. För det under år 1909 denaturerade beloppet 4,725,154,3 liter uppgick alltså denatureringsafgiften till 47,251 kr. 54 öre. Därtill kommer afgiften för undersökning af 10,048,7 liter finkelolja efter 2 öre eller 200 kr. 97 öre, så att hela denatureringsafgiften uppgick till 47,452 kr. 51 öre.

År 1900 erlades denatureringsafgift med	kr.	25,481,81
> 1901 > > >	>	> 25,561,23
> 1902 > > >	>	> 27,788,12
> 1903 > > >	>	> 28,811,77
> 1904 > > >	>	> 29,046,42
> 1905 > > >	>	> 34,577,45
> 1906 > > >	>	> 39,020,01
> 1907 > > >	>	> 44,165,40
> 1908 > > >	>	> 45,339,70

För kostnaderna för denatureringen redogöres i denna berättelses sista afdelning.

Statsverkets inkomster af brännvinstillverkningen. För allt inom landet tillverkad brännvin, med undantag för två procent, som äro skattefria, påföres tillverkaren skatt efter 65 öre för hvarje liter af normalstyrka. Den debiterade skatten behöfver ej erläggas förrän brännvinet uttages från nederlag, hvarför den under ett år debiterade skatten aldrig fullt öfverensstämmer med det under samma år till statsverket influtna skattebeloppet. De under de senare åren debiterade, till statsverket influtna och i riksstaten beräknade skattebeloppen äro sammanställda i nedanstående tabell, vid hvilken bör anmärkas, att skatten intill slutet af januari månad år 1903 utgick med 50 öre för en liter.

År.	Debiterad skatt. Kr.	Influten skatt. Kr.	I riksstaten beräknad skatt. Kr.
1900	21,872,035	21,678,009	17,000,000
1901	24,042,432	21,854,169	18,000,000
1902	21,987,668	19,550,923	19,500,000
1903	24,249,086	20,810,144	20,500,000
1904	22,539,473	24,487,280	25,700,000
1905	24,754,598	24,470,017	25,700,000
1906	25,779,382	27,156,221	24,000,000
1907	29,161,883	26,575,367	23,500,000
1908	26,336,919	24,458,555	23,500,000
1909	26,225,004	22,504,495	24,000,000

Uppgifterna om den *debiterade skatten* äro hämtade ur öfverkontrollörernas, i vederbörande landskontor granskade sammandrag öfver brännvinstillverkningen. I dessa belopp ingå emellertid äfven de särskilda afgifterna för s. k. öfver- och undertillverkning, nämligen:

år 1900 för	909,8 l. undertillverkning . . .	kr.	90,98
» 1902 »	1,639,8 » . . .	»	163,98
» » »	129,172,6 » öfvertillverkning . . .	»	12,917,26
» 1903 »	11,292,7 » undertillverkning . . .	»	1,129,27
» 1904 »	72,319,5 » öfvertillverkning . . .	»	3,615,97
» 1905 »	254,273,3 » » . . .	»	12,713,67
» » »	131,2 » undertillverkning . . .	»	13,12
» 1906 »	175,333,0 » öfvertillverkning . . .	»	8,766,64
» 1907 »	50,642,5 » » . . .	»	2,532,12
» 1908 »	96,369,6 » » . . .	»	4,818,48
» 1909 »	3,015,6 » » . . .	»	150,77

Uppgifterna om den *influtna skatten* äro med undantag för det senaste året hämtade ur kapitalkontot till Rikshufvudboken. Alldenstund i detta konto för tiden intill år 1907 ej skiljes på influten tillverkningskatt och influtna nederlagsavgifter, hafva de där uppgifna beloppen minskats med de nederlagsavgifter, som enligt Styrelsen från länsstyrelserna meddelade upplysningar influtit till landtränterierna, och hafva dessa under ifrågayarande år utgjort:

år 1900	kr.	30,407
» 1901	»	38,572
» 1902	»	28,723
» 1903	»	40,247
» 1904	»	35,540
» 1905	»	34,704
» 1906	»	36,054

allt med utelämnande af öretal.

Det ofvan angifna beloppet af skatt, som influtit under år 1909, är endast approximativt och skall i nästkommande berättelse utbytas mot det exakta, ur ofvannämnda kapitalkonto hämtade beloppet; i detsamma är inberäknad den särskilda afgiften 1,078 kr. som erlagts för brännvin tillverkad af utländsk potatis.

Af den *debiterade* tillverkningskatten har en del åter afförts för brännvin, som denaturerats vid brännerier eller exporterats direkt från nederlag; likaså har af den *influtna* tillverkningskatten en del restituerats för sådant brännvin, som utförts eller denaturerats för andras räkning än tillverkarens, hvarom utförligare uppgifter lämnas på andra ställen i berättelsen.

B. Detaljhandeln med brännvin.

Den 9 juni 1905 utfärdades ny förordning angående försäljning af brännvin att träda i kraft i fråga om stad den 1 oktober och beträffande landsbygden den 1 november 1907, hvarjämte en mindre ändring däri gjordes genom förordningen den 11 oktober 1907. Närmaste anledningen till den nya förordningens utarbetande gafs genom en Riks-

dagens skrivelse år 1902, hvori Riksdagen begärde förslag till dels sådana bestämmelser, att den del af brännvinsbeskattningen, hvilken utginge i form af försäljningsavgift, blefve mera effektiv än dithills, dels bestämmelser, hvarigenom en med billighet och rättvisa öfverensstämmande fördelning af försäljningsavgifterna skulle kunna åvägbringas.

För vinnande af det första målet ansågs det vara lämpligt att lägga så stor del som möjligt af brännvinsdetaljhandeln — d. ä. minuthandeln med och utskänkningsaf brännvin — under de efter Göteborgssystemet ordnade bolagen. Den nya förordningen stadgar därför, att detaljhandeln med brännvin i stad endast må upplåtas åt bolag och likaså på landsbygden, där minuthandel förekommer; endast i det fall, att blott utskänkning förekommer, må på landsbygden en försäljningsrättighet utbjudas å auktion. Tillfälliga försäljningsrättigheter få dessutom upplåtas under vissa villkor.

En annan bestämmelse, som bidrager till att göra försäljningsavgiften mera effektiv, är den, att vid utskänkning försäljningen endast må ske till förtäring på stället och ej såsom förut äfven till afhämtning. Härigenom har minuthandeln med brännvin fullständigt kommit i bolagens händer, och särskildt har den försäljning, som tillkommer vissa gästgifverier, blifvit afsevärdt begränsad, enär den numera är inskränkt till verklig utskänkning.

Beträffande de tillfälliga rättigheterna hafva ett par förändringar vidtagits, nämligen dels att rättigheten att erhålla tillfällig utskänkingsrättighet vid hälsobrunn, badort eller annan kurort inskränkts till sådan anstalt belägen å landet, enär i stad, där ju i allmänhet bolag funnes, dylika tillfälliga rättigheter ej vore behöfliga, dels ock att länsstyrelserna erhållit bemyndigande att efter vederbörande kommunalstyrelses hörande tilldela klubb eller annan förening rätt under högst ett år i sänder att utskänka brännvin åt sina medlemmar och inbjudna gäster. Denna sista bestämmelse sammanhänger med en ändring, som vidtagits i de bestämmelser, som afse att förekomma salning; bland dessa har nämligen tillagts, att då brännvin tillhandahålles inom klubb eller annan förening, anses medlemmar af sådan såsom allmänhet, men därjämte var afsikten med tillskapandet af de nya klubb rättigheterna att bereda möjlighet för en klubb inom kommun, där försäljningsbolag ej funnes, att utskänka spirituösa varor åt sina medlemmar. I städer, där bolag finnas, äro klubb rättigheter öfverflödiga, enär där tillfälle alltjämt finnes för klubbar att från bolaget få en utskänkingsrätt på sig öfverlåten. Emellertid hafva åtskilliga länsstyrelser haft en annan uppfattning och utlämnat klubb rättigheter i städer.

Andra ändringar i försäljningsförordningen äro:

Minimigränsen för alkoholhalten hos brännvin, som vid detaljhandel hålles till salu, har nedsatts från 40 % till 35%.

Innehafvare af rättighet till försäljning af brännvin har blifvit förbjuden att å annan ort än den, där han utöfvar sin försäljningsrättighet, vid personligt besök eller genom ombud hos annan än innehafvare af dylik försäljningsrättighet till salu utbjuda brännvin eller upptaga beställning därå i mindre belopp än 250 liter.

Rätten att utsöka betalning för brännvin, som blifvit utborgadt, har i någon mån utvidgats, därigenom att det utsökingsbara minimum bestämts till 50 kronor i st. f. 50 liter.

Försäljningsbolags förvaltningsfrihet har inskränkts genom förbud för bolag att utan samtycke af vissa vederbörande inköpa fastighet, hvarjämte förbudet för bolag att med enskilda styrelseledamöter ingå affärsaftal förtydligats genom utbyte af ordet »affärsaftal» mot »hyres- eller andra affärsaftal».

Rörande kontrollen öfver bolagens verksamhet har stadgats, att länsstyrelsen skall utse ett ombud, som äger att å bolagsstämma och vid styrelsens sammanträden deltaga i öfverläggningar men icke i beslut; att granskning af bolags förvaltning och räkenskaper må när som helst företagas af chefen för Kontroll- och justeringsstyrelsen (numera Kontrollstyrelsen) eller af person, som Styrelsen förordnar, samt att länsstyrelsen må meddela föreskrifter att lända bolaget till efterrättelse ej endast med anledning af vägrad ansvarsfrihet utan ock på grund af gjord revisionsanmärkning eller framställning från Kontroll- och justeringsstyrelsen eller det af länsstyrelsen förordnade ombudet.

Beträffande bolags öfverlåtelse af utskänkningsrättighet har stadgats, att med öfverlåtelsen skall följa skyldighet för den, till hvilken sådan rättighet blifvit öfverläten, att hos bolaget inköpa allt för rörelsen erforderligt egentligt brännvin och det brännvin i öfrigt, som bolaget tillhandahåller i sin rörelse.

Försäljningsåret har, såsom i Styrelsens förra berättelse omnämndes, ändrats till att sammanfalla med kalenderår; såsom en öfvergång bestämdes, att det försäljningsår, som började i stad den 1 oktober 1907 och å landet den 1 november samma år, skulle anses sluta med den 31 december 1908.

Årsafgift för försäljningsrättighet utgår fortfarande med 15 öre för liter men minsta litertalet, hvarför afgift skall erläggas, har nedsatts från 3,000 till 1,500 liter.

I ordningsföreskrifterna har den ändring företagits, att utminuterung af brännvin, som förr fått äga rum å söcken-dagar från kl. 8 f. m. till 7 e. m., numera ej får börja förr än kl. 9 f. m. och skall sluta å dagar före sön- eller helg-dag senast kl. 5 e. m. samt öfriga dagar senast kl. 7 e. m. Därjämte har införts en bestämmelse (på förslag af enskild motionär), att i utskänkningslokal friskt dricksvatten ständigt skall tillhandahållas.

Rörande de ändrade grunderna för försäljningsmedlens fördelning skall redogörelse lämnas här nedan.

Såsom redan omnämnts medförde bestämmelsen, att vid utskänkning brännvin endast må försäljas till förtäring å stället, en betydande inskränkning i den brännvinsförsäljning, som förut utöfvats af gästgifveriägare, som voro berättigade till dylik försäljning och som haft sin största inkomst af minuthandeln med brännvin. Med anledning häraf gjorde ett flertal af ifrågavarande gästgifveriägare i början af år 1907 underdånig framställning om erhållande af viss ersättning åt de gästgifveriägare, som afsade sig sin utskänkningsrätt. Sedan Riksdagen bifallit en i ämnet aflåten proposition, utfärdades den 12 juli 1907 kungörelse om ersättning åt ifrågavarande gästgifvare.

De från länsstyrelserna till Kontroll- och justeringsstyrelsen insända uppgifterna rörande detaljhandeln med brännvin under försäljningsåret 1 oktober (1 november) 1907 till och med 31 december 1908 äro sammanförda i tabellerna n:r 4 a) och 4 b). I dessa tabeller hafva de köpingar, inom hvilka brännvinsförsäljningen under försäljningsåret 1904—1905 var öfverläten åt bolag (*vissa köpingar*), sammanförts med städerna, emedan i dessa köpingar försäljningsafgifterna och bolagens vinstmedel tills vidare skola fördelas efter samma grunder, som äro bestämda för städerna. Dessa köpingar äro: Sundbyberg, Malmköping, Ljungby, Mönsterås, Nybro, Mörbylånga, Båstad, Hesseholm, Eslöf, Hörby, Vara, Arvika, Seffle och Sollefteå, hvarjämte i berättelsen bland dem äfven upptagits *Trollhättans* kommun, hvilken genom kungl. brefvet den 18 december 1863 blef uti nu ifrågavarande afseende likställd med städerna.

I tabell n:r 4 a) lämnas uppgifter om antalet under försäljningsåret 1907—1808 *begagnade försäljningsrättigheter*, och i tabellen här nedan äro uppgifterna om särskildt de s. k. *ständiga rättigheterna*, d. v. s. sådana som gälla för helt försäljningsår eller längre tid (dock ej klubbättigheter), sammanförda för de senaste tio åren; försäljningsrättigheterna äro därvid fördelade dels i minuthandels- och utskänkningsrättigheter, dels i sådana, som öfverlåtits åt bolag, sådana, som inropats på auktion, och sådana, som innehafvas på grund af privilegium.

Antal begagnade ständiga försäljningsrättigheter.

Försäljningsår.	Minuthandelsrättigheter.	Utskänkningsrättigheter.	Summa ständiga rättigheter.	Öfverlåtna åt bolag.	Inropade på auktion.	Privilegerade.	Antal inbyggare för hvarje rättighet.
Städer (och vissa köpingar.)							
1898—1899	272	603	875	848	20	7	1,236
1899—1900	269	611	880	862	11	7	1,256
1900—1901	272	608	880	863	11	6	1,280
1901—1902	264	594	858	835	18	5	1,362
1902—1903	268	584	852	832	15	5	1,368
1903—1904	267	572	839	817	17	5	1,417
1904—1905	268	570	838	816	17	5	1,448
1905—1906	267	580	847	832	13	2	1,469
1906—1907	271	572	843	831	10	2	1,528
1907—1908	273	535	808	808	—	—	1,679
Landsbygden.							
1898—1899	27	119	146	—	57	89	27,295
1899—1900	24	119	143	—	57	86	27,916
1900—1901	24	114	138	—	60	78	29,060
1901—1902	23	114	137	—	58	79	29,248
1902—1903	20	115	135	—	58	77	29,876
1903—1904	20	108	128	—	54	74	31,506
1904—1905	17	106	123	—	53	70	32,908
1905—1906	15	101	116	—	47	69	34,919
1906—1907	15	90	105	—	40	65	38,560
1907—1908	26	52	78	40	9	29	52,212

Uppgifterna för försäljningsåret 1907—1908 äro till följd af de i lagstiftningen vidtagna ändringarna ej omedelbart jämförliga med uppgifterna för föregående år. Antalet ständiga rättigheter i städerna har nedgått från 843 till 808 och däraf utskänkningsrättigheterna från 572 till 535 men enär detta beror därpå att ett flertal klubbar och enskilda sällskap, som förut fått utskänkningsrättigheter på sig öfverlätna från det i staden befintliga bolaget, under senaste året innehaft tillfällig klubb rättighet, så måste de ständiga utskänkningsrättigheternas antal för senaste året ökas med ett antal klubb rättigheter. Man får emellertid ej taga hela antalet dylika rättigheter eller 73, emedan en del af dessa säkerligen föregående år motsvarats af tillfälliga rättigheter. Det är därför omöjligt att med de uppgifter, som stå Styrelsen till buds, bestämt säga, huru mycket de ständiga utskänkningsrättigheterna i städerna under senaste år i verkligheten ökats; att någon ökning förekommit är sannolikt. Antalet minuthandelsrättigheter i städerna har däremot, såsom det synes af tabellerna, ökats med 2.

Städernas två sista privilegierade rättigheter utöfvades år 1906—1907 i Ystad och Ronneby. De äro numera båda nedlagda, den senare med utgången af oktober månad 1907; denna rättighet har emellertid icke upptagits i tabellerna, eftersom den under försäljningsåret endast utöfvats en månad.

Beträffande förhållandena på landsbygden kan man konstatera en bestämd minskning i antalet ständiga rättigheter, nämligen från 105 till 78, och äfven om man till de senare räknar samtliga 11 klubb rättigheter, blir minskningen afsevärd, nämligen 16. Af den här ofvan intagna tabellen synes, att antalet minuthandelsrättigheter ökats från 15 till 26, men om man betänker, att förr rättighet till utskänkning medförde rätt att sälja till afhämtning samt att synnerligen många af de på landsbygden utöfvade utskänkningsrättigheterna äfven begagnades på sådant sätt, så finner man, att antalet ställen å landsbygden, där brännvin säljes till afhämtning, blifvit högst afsevärdt reduceradt.

Af de på auktion försålda utskänkningsrättigheterna på landsbygden förekommo 5 inom Stockholms län och de öfriga 4 i Skåne och Älfsborgs län.

Af de gästgifvare, som under år 1906—1907 voro berättigade till utskänkning af brännvin, har ungefär hälften begagnat sig af erbjudandet att erhålla vederlag i form af årlig lifränta mot det att de afsade sig sin utskänkningsrättighet. Antalet af dylika rättigheter nedgick sålunda under försäljningsåret 1907—1908 till 29, af hvilka ej mindre än 18 äro belägna i Skåne; 2 privilegierade rättigheter äro belägna i hvarterdera af Östergötlands, Jönköpings och Älfsborgs län samt en i hvarterdera af Kalmar, Blekinge, Hallands, Skaraborgs och Norrbottens län. Såsom vederlag till dem, som nedlagt sina rättigheter, utbetalades enligt från Statskontoret erhållen uppgift tillsammans 162,533 kr. 63 öre af de för år 1907—1908 infutna försäljningsmedlen.

Tillfälliga rättigheter. Antalet af sådana utskänkningsrättigheter, som af K. M:ts befallningshafvande meddelas för en tid af högst ett år, har under försäljningsåret 1907—1908 varit i städerna 345 och på landsbygden 117, af hvilka 73, resp. 11 varit upplättna åt klubbar och föreningar. De utdelade tillfälliga rättigheterna torde, särskildt i städerna,

till en stor del vara sådana, som utöfvats på passagerareångbåtar.

För att kunna jämföra antalet begagnade utskänkningsrättigheter under senaste år med motsvarande antal för föregående år torde det vara lämpligast att sammanföra såväl ständiga som tillfälliga rättigheter såsom skett i följande tabell:

Försäljningsår.	Städerna och vissa köpingar.			Landsbygden.			Riket.		
	Ständiga.	Tillfälliga.	Summa.	Ständiga.	Tillfälliga.	Summa.	Ständiga.	Tillfälliga.	Summa utskänkningsrättigheter.
1898—1899 . . .	875	315	1,190	146	110	256	1,021	425	1,446
1899—1900 . . .	880	304	1,184	143	108	251	1,023	412	1,435
1900—1901 . . .	880	304	1,184	138	107	245	1,018	411	1,429
1901—1902 . . .	858	253	1,111	137	120	257	995	373	1,368
1902—1903 . . .	852	277	1,129	135	107	242	987	384	1,371
1903—1904 . . .	839	288	1,127	128	109	237	967	397	1,364
1904—1905 . . .	838	293	1,131	123	104	227	961	397	1,358
1905—1906 . . .	847	288	1,135	116	106	222	963	394	1,357
1906—1907 . . .	843	297	1,140	105	116	221	948	413	1,361
1907—1908 . . .	808	345	1,153	78	117	195	886	462	1,348

Häraf synes att sammanlagda antalet utskänkningsställen i riket under de senaste tio åren minskats med i det närmaste 100 samt att minskningen, med undantag blott för två år, fortgått oafbrutet.

Försäljningsrättigheternas fördelning inom landet. Försäljningsrättigheterna äro, såsom synes af tabell n:r 4 a), synnerligen ojämnt fördelade öfver landet, i synnerhet hvad landsbygden beträffar. Sålunda funnos 56 ständiga försäljningsrättigheter på landsbygden i Skåne, under det att återstående 22 dylika rättigheter voro fördelade på 9 län; i återstående 13 län fanns ingen ständig försäljningsrättighet på landsbygden. Göres äfven afseende å de tillfälliga rättigheterna, så befinnes, att ingen försäljningsrättighet förekom i 5 län, att i 3 län endast funnos privilegierade och i 8 län endast tillfälliga rättigheter, allt detta hvad landsbygden beträffar. Hvad åter angår städerna, så funnos försäljningsrättigheter i alla städer med undantag blott för Grenna och Säter.

Försäljningsavgifter och vinstmedel. I tabell n:r 4 b) äro sammanförda de från länsstyrelserna inkomna uppgifterna angående de avgifter, som erlagts för meddelade försäljningsrättigheter, och bolagens vinstmedel. Dessa medel hafva under de tio senaste försäljningsåren uppgått till följande belopp, nämligen:

Försäljningsår.	I städer och vissa köpingar.	På landsbygden.	Summa.
	Kr.	Kr.	Kr.
1898—1899 . . .	11,241,640,43	432,030,53	11,673,670,96
1899—1900 . . .	11,943,345,59	461,059,20	12,404,404,79
1900—1901 . . .	11,493,126,00	408,297,01	11,901,423,01
1901—1902 . . .	10,520,872,93	425,596,57	10,946,469,50
1902—1903 . . .	11,408,606,73	528,453,55	11,937,060,28
1903—1904 . . .	11,870,006,82	529,231,25	12,399,238,07
1904—1905 . . .	11,999,097,40	538,909,82	12,538,007,22
1905—1906 . . .	13,105,841,66	446,918,64	13,552,760,30
1906—1907 . . .	13,188,962,58	458,207,84	13,647,170,42
1907—1908 . . .	18,776,638,27	580,494,11	19,357,132,38

Enligt 20 § 3 mom. i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 skall bolag för hvarje öfvertagen försäljningsrättighet erlägga årlig afgift med 225 kr. Denna bestämmelse har inom olika län tolkats olika, hvad beträffar året 1907—1908, i det att en del bolag för hvarje rättighet erlagt 225 kr., under det att andra erlagt 281 kr. 25 öre, d. ä. afgift för fem kvartal och andra slutligen afgift för 1 1/2 år med 337 kr. 50 öre. Förhållandet är utan praktisk betydelse, enär ju denna årsafgift kan anses såsom en del af bolagets vinst. Ett bolag har för tre försäljningsrättigheter erlagt ej mindre än 9,375 kr. i stället för 675 kr.

I jämförelse med föregående år har summan af afgifter och vinstmedel vuxit högst betydligt, med mera än 40 %. Detta beror i främsta rummet på försäljningsårets längd, 15 månader för städerna och 14 månader för landsbygden i stället för såsom eljest 12 månader, men äfven på den stora minskningen i antalet minuthandelsställen på landsbygden, hvarigenom bolagens omsättning och därmed äfven deras vinst ökats. En bidragande orsak har ock varit tillkomsten af en del bolag på landsbygden; dessa bolags vinstmedel uppgå till mer än en half million kronor.

Försäljningsmedlens fördelning. Enligt bestämmelserna i 25 § i gällande försäljningsförordning jämförda med samma förordnings öfvergångsbestämmelser skulle försäljningsmedlen för året 1907—1908 fördelas sålunda, att hvarje stad och med stad i detta hänseende likställd kommun erhöle 48 hundradelar af där inflytande försäljningsmedel, under det att återstoden skulle insättas i Statskontoret. Med stad äro för tiden till och med år 1925 i detta afseende likställda de orter, i hvilka under försäljningsåret 1904—1905 detaljhandeln med brännvin var öfverläten åt bolag.

Utaf de andelar, som böra inleveras till Statskontoret, äga länsstyrelserna enligt kungörelsen den 12 juli 1907 utbetala de ersättningsbelopp, som jämlikt bestämmelserna i samma kungörelse skola utgå till gästgifvare, som afstått från dem tillkommande rätt till utskänkning af brännvin. Af samma medel skulle ock utgå ersättning åt två i försäljningsförordningen namngifna personer, som på grund af burskap innehade utskänkningsrättigheter i Sundsvall och Östersund; båda dessa äro numera aflidna.

Af återstoden utaf Statskontorets andel i försäljningsmedlen skall Statskontoret

dels afsätta ett belopp, motsvarande en hundradel af samtliga försäljningsmedlen, att användas, efter Riksdagens närmare bestämmande, till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder;

dels ock utdela:

till landstingen och städer, som ej deltaga i landsting, ett belopp, motsvarande en femtedel af samtliga försäljningsmedlen;

till hushållningssällskapen ett belopp, motsvarande en åttendedel af samtliga försäljningsmedlen, och

till rikets samtliga kommuner återstoden att fördelas efter folkmängden.

Till verkställande af den första fördelningen efter dessa grunder infortrade Statskontoret från länen specifik uppgift angående den för tiden efter den 30 september 1907 (för stad), respektive 31 oktober 1907 (för landet) belöpande

3—092383. Kungl. Kontrollstyrelsens underd. Berättelse

brännvinsförsäljningsafgift, som i hvarje län influtit under tiden 1 oktober, resp. 1 november 1907—30 april 1909. Enligt de inkomna uppgifterna uppgingo ifrågavarande försäljningsmedel till 19,395,908 kr. 61 öre, och om därifrån afdrages redan utbetald uppbördsprovision 2,943 kr. 55 öre, skulle till fördelning återstå 19,392,965 kr. 6 öre. Detta belopp är något större än den i tabell n:r 4 b) angifna summan af influtna försäljningsmedel, beroende detta därpå att uppgifterna ej afse fullt samma tid. Kontroll- och justeringsstyrelsen har begärt uppgift å de af och för rörelsen under försäljningsåret 1907—1908 influtna medlen oafsedt tiden, när de influtit; Statskontoret har däremot begärt uppgift å de under tiden 1 oktober (resp. 1 november) 1907—1 april 1908 influtna medlen, oafsedt hvilket försäljningsår de tillhöra och sålunda medräknat en del förskottsvis för året 1909 erlagda afgifter.

Enligt de till Statskontoret inkomna uppgifterna hafva

till städerna och med dem likställda orter omedelbart utbetalats kr.	9,017,475,69
och till vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter	162,533,63
Statskontoret har afsatt till främjande af nykterheten	193,929,65
samt utdelat:	
till landstingen och städer, som ej deltaga i landsting	3,878,593,01
och till hushållningssällskapen	2,424,120,63
hvar efter till fördelning mellan rikets kommuner återstodo	3,716,312,45
Summa kr. 19,392,965,06	

Enär det till fördelning mellan rikets samtliga kommuner tillgängliga beloppet skulle lämna per individ, efter folkmängdssiffrorna den 31 december 1908, något mera än 68,3 öre, har Statskontoret för att underlätta fördelningen ansett lämpligt att ej utdela mera än det belopp, som motsvarar 68,3 öre per individ eller 3,708,416 kr. 80 öre, samt balanserat öfverskottet till följande år.

I tabell n:r 5 hafva de belopp, som enligt nu refererade fördelning tillkommit städer, landsting, hushållningssällskap och landsbygdskommuner, blifvit länsvis sammanställda. Det visar sig, att fördelningen varit följande:

	1907—1908.	Procent af fördelade medel.
Landsting kr.	3,406,989,21	17,9
Hushållningssällskap »	2,424,120,63	12,8
Städer, som ej deltaga i landsting »	4,077,271,26	21,4
Öfriga städer och vissa köpingar »	6,338,734,84	33,3
Landsbygdskommunerna »	2,781,490,19	14,6
Tillsammans kr. 19,028,606,13		

Till jämförelse anføres här nedan, huru fördelningen ställde sig i *medeltal* för hvar och ett af de fem försäljningsåren 1902—1907:

		Procent af fördelade medel
Landsting kr.	2,220,813,84	17,4
Hushållningssällskap »	1,652,189,67	12,9
Städer, som ej deltaga i landsting »	3,796,181,88	29,7
Öfriga städer och vissa köpingar »	3,536,301,04	27,6
Landsbygdskommunerna »	1,579,290,31	12,4
Tillsammans kr. 12,784,776,74		

Af de anförda procenttalen finner man, att landstingen och hushållningssällskapen för försäljningsåret 1907—1908 erhöilo i det närmaste samma andel som enligt de äldre fördelningsgrunderna samt landsbygdskommunerna 2,2 % mera än förut. Men man finner ock, att denna tillökning i landsbygdskommunernas andel icke tagits från städerna i allmänhet utan uteslutande från de städer, som ej deltaga i landsting, samt att dessa städer äfven fått släppa till ännu mera åt de öfriga städerna. De städer, som ej deltaga i landsting, hafva nämligen fått sin andel, som förr var 29,7 % af samtliga fördelade medel, minskad med ej mindre än 8,3 %, af hvilka 5,7 % tillfallit öfriga städer och vissa köpingar, 2,2 % såsom redan nämnts landsbygdskommunerna och återstoden landstingen.

I det föregående har en post »uppbördsprovision» i förbigående omnämmts. Dylik provision utgår till vederbörande uppbördsman med en half procent å erlagda försäljningsavgifter. Som dessa enligt tabell n:r 4 b) uppgått till tillsammans 314,971 kr. 30 öre, skulle provisionen ej hafva uppgått till mera än högst 1,574 kr. 85 öre men har i verkligheten utbetalts med 2,943 kr. 55 öre. Detta beror därpå att fortfarande ett eller annat bolag inbetalt sin årsvinst till uppbördsmanen i stället för omedelbart till länsstyrelsen. Provisionens belopp har emellertid nedgått afsevärdt mot under föregående år, då det varit omkring 14,000 kr.

Försäljningsbolagens verksamhet. Under försäljningsåret 1907—1908 var detaljhandeln med brännvin inom 91 städer och 41 landsbygdskommuner öfverlåten åt bolag, bildade i enlighet med bestämmelserna i 15 § i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905.

På grund af föreskriften i nyssnämnda §, att bolagens räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som utfärdats af Kontroll- och Justeringsstyrelsen, upprättas af bolagen tablåer öfver deras omkostnader och varuomsättning, hvilka tablåer efter granskning och jämförelse med revisionsberättelserna lagts till grund för den i bilagorna intagna tabellen n:r 7.

Hvad först omkostnader beträffar, hafva för hvarje bolag under rubriken *varukonto* upptagits inköpskostnaderna för de varor, som under året försålt; under rubriken *omkostnader* hafva sammanförts alla utgifter för löner och arvodet, hyror, krono- och kommunalutskylder m. m. Summan af de i dessa två kolumner införda belopp utgör således bolagets hela utgift för sin rörelse. Häri har dock icke inräknats den försäljningsavgift, som bolaget åtagit sig, utan har denna sammanförts i en kolumn med bolagets öfriga vinst under rubrik *vinst å egen rörelse*. Ett bolag äger rättighet att, såvida länsstyrelsen därtill lämnar tillstånd, åt enskild person mot bestämd afgift upplåta någon af de utaf bolaget öfvertagna minuthandels- eller utskänkningsrättigheterna. Dessa öfverlåtelser kunna delas i två väsentligen skilda grupper. Dels sker nämligen öfverlåtelser under villkor, att den person, som erhåller en rättighet på sig öfverlåten, skall inköpa all eller åtminstone större delen behöflig spirituosa hos bolaget, dels utan dylikt villkor. I förra fallet utgör tydligen den afgift, som för öfverlåtelsern erlagges, en del af bolagets vinst å egen rörelse, men i det senare, då rättigheten kan sägas vara *fritt öfverlåten*, är icke

så förhållandet. Afgifterna för det förra slaget af öfverlåtelser hafva därför i tabellen n:r 7 inberäknats i vinsten å egen rörelse, hvaremot afgifterna för det senare slaget eller de fritt öfverlåtna rättigheterna upptagits i en särskild kolumn.

Af tabell n:r 7 framgår, att samtliga bolag i riket under försäljningsåret 1907—1908 tillsammans haft följande *utgifter*:

För varor	kr. 44,293,025,33
Omkostnader	» 9,057,455,73
	Summa kr. 53,350,481,06

att deras *vinst å egen rörelse* varit kr. 18,524,980,18 samt att de af dem *försålda varukvantiteterna* uppgått till:

Varmrenadt brännvin, liter 50 %	29,110,506
Brännvin, andra slag, samt sprit, liter 50 %	1,871,105
Konjak, rum och arrak, liter	4,417,073
Punsch och likör, liter	1,475,869
	Summa liter 36,874,553

Till jämförelse anföras motsvarande summor för de närmast föregående tio åren:

Försäljningsår.	B o l a g e n s				
	utgifter.		vinst på egen rörelse.		försåld spirituosa liter.
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	
1897—1898	24,189,979	83	9,670,493	23	23,877,632
1898—1899	27,284,241	53	10,473,448	97	26,198,577
1899—1900	28,434,015	03	11,180,500	58	27,649,963
1900—1901	29,378,873	85	10,755,795	19	28,241,318
1901—1902	28,307,623	45	9,755,324	05	25,894,698
1902—1903	27,474,790	36	10,640,504	54	23,220,971
1903—1904	29,288,655	87	11,130,488	49	23,356,016
1904—1905	30,102,798	11	11,210,305	58	23,595,359
1905—1906	31,107,246	18	12,161,407	25	24,672,322
1906—1907	33,476,312	69	12,323,617	54	25,170,661

Denna jämförelse visar i alla summorna en betydlig ökning: sålunda hafva utgifterna växt med 59 %, vinsten på egen rörelse med 50 % och kvantiteten försåld spirituosa med 46¹/₂ %. Orsakerna till denna ökning äro flera, till en början att under försäljningsåret nya bolag tillkommit på orter, där förut brännvinshandeln utöfvats af enskilda.

Vid dessa nya bolag, till antalet 29, uppgingo *utgifterna* till:

För varor	kr. 2,835,141,66
Omkostnader	» 557,737,30
	Summa kr. 3,392,878,96

deras *vinst på egen rörelse* var kr. 749,553,95 samt de *försålda varukvantiteterna*:

Varmrenadt brännvin, liter 50 %	2,077,121
Brännvin, andra slag, samt sprit, liter 50 %	39,186
Konjak, rum och arrak, liter	310,713
Punsch och likör, liter	47,476
	Summa liter 2,474,496

Om dessa summor dragas från de ofvan uppgifna, visar sig, att för de äldre bolagen *utgifterna* voro:

För varor	kr. 41,457,883,67
Omkostnader	» 8,499,718,43
Summa kr.	49,957,602,10

Vinsten på egen rörelse	kr. 17,775,426,23
Försäld spirituosa	liter 34,400,057,00

Jämföras dessa summor med motsvarande belopp för försäljningsåret 1906—1907, så synes att för de äldre bolagen beloppet försäld spirituosa ökats med nära 37 %, bolagens omkostnader med 38 %, deras vinst å egen rörelse med 44 % samt varornas inköpspris med nära 52 %.

Den förnämsta orsaken till ökningen är gifvetvis försäljningsårets ovanliga längd; försäljningsåret 1907—1908 omfattar, för städerna, 15 månader i stället för i vanliga fall 12 månader. Denna omständighet förklarar en ökning af till en början 25 %, men dessutom något mera, emedan året omfattade två kvartal oktober—december, hvarunder omsättningen är större än eljest. En bidragande orsak till ökningen är nedläggandet af ej mindre än 36 privilegierade gästgifverirättigheter samt af de två liknande rättigheter, som förut utöfvats i Ronneby och Ystad. Bolaget i förstnämnda stad fick sin omsättning mer än fördubblad och bolagen i Hallands län, där 9 af 10 gästgifverirättigheter nedlades, ökade sin omsättning med 80 %. Nedläggandet af dylika rättigheter har i många fall möjliggjort för bolag, som sålunda blifvit befriade från närbelägna konkurrenter, att höja sina försäljningspris, hvilket till en del förklarar den jämförelsevis större ökningen i bolagens vinst. Att bolagens utgifter för varuinköp kunnat stiga med nära 52 %, under det att kvantiteten inköpta varor endast stigit med 37 %, beror på den mot slutet af nästföregående försäljningsår inträffade betydliga stegringen i brännvinsprisen, hvaraf verkningen först under försäljningsåret 1907—1908 blef till fullo synlig.

Uppgifter om bolagens inköps- och försäljningspris för varmrenadt brännvin, hämtade dels ur bolagens egna tablåer dels ur revisionsberättelserna, hafva införts i tabell n:r 7. Inköpspriset är ett medelpris för året, under det att försäljningspriset åter är det pris, som tillämpats vid försäljning i minuthandel i parti om *en liter*. Enär brännvinets styrka är olika hos olika bolag, hafva prisen reducerats, så att de afse brännvin af 50 % alkoholhalt.

Af dessa uppgifter synes, att *inköpspriset* för det varmrenade brännvinet växlat från lägst 92,2 å 92,7 öre (Karlshamn, Raus och Sundsvall) till högst 1 kr. 25 öre (Djursholm, där dock endast utskänkning bedrefs under en kortare del af året) och därefter 1 kr. 11 öre (Söderköping). För 94 bolag höll sig inköpspriset mellan 98 och 104 öre; för 18 bolag var det lägre än 98 öre och för öfriga 20 bolag högre än 1 kr. 4 öre.

Försäljningspriset för en liter vid försäljning till afhämtning var lägst 1 kr. 35,8 öre (Lysekil) och högst 1 kr. 88 öre (Göteborg); för flertalet bolag — 82 — låg det mellan 1 kr. 50 öre och 1 kr. 75 öre; hos 10 bolag var det högre än 1 kr. 75 öre.

Dessa siffror visa en betydlig stegring mot närmast föregående försäljningsår, hvilket blir än tydligare af nedanstående sammanställning.

	Inköpspris. Öre per liter 50 %.	Försäljningspris. Öre per liter 50 %.
1898—1899	74 å 80 (80, bolag)	110 å 130 (65, bolag)
1899—1900	72 å 77 (75 »)	110 å 130 (65 »)
1900—1901	74 å 79 (71 »)	110 å 130 (68 »)
1901—1902	78 å 83 (81 »)	120 å 140 (69 »)
1902—1903	81 å 86 (61 »)	140 å 160 (76 »)
1903—1904	84 å 89 (73 »)	140 å 160 (75 »)
1904—1905	84 å 89 (77 »)	140 å 160 (73 »)
1905—1906	83 å 88 (80 »)	140 å 160 (65 »)
1906—1907	88 å 93 (79 »)	145 å 165 (67 »)
1907—1908	98 å 104 (94 »)	150 å 175 (82 »)

Vid denna sammanställning är dock att erinra, dels att försäljningsprisen före året 1901—1902 äro *medelförsäljningspris* och till följd däraf ej fullt jämförliga med de senare årens pris, dels ock att tillverkningskatten höjdes under försäljningsåret 1902—1903 (i januari 1903) med 15 öre.

Sammanställningen visar, att *inköpsprisen* under de tre första åren efter skatteförhöjningen höllo sig tämligen lika; under år 1906—1907 inträdde däremot en afsevärd stegring, som blef än större under påföljande försäljningsår 1907—1908. Denna stegring har närmast berott på den sammanlutning, som ägt rum dels mellan brännvinstillverkarne dels mellan reningsverken. Sammanslutningen mellan de senare föranledde utskänkingsbolagens förtroendenämnd att till pröfnig upptaga frågan, hvilka åtgärder från försäljningsbolagens sida borde vidtagas för att kunna mota ytterligare höjningar af brännvinspriset. Resultatet blef, att åtskilliga försäljningsbolag under förra hälften af år 1908 sammanslöto sig till *Göteborgssystembolagens leveransförening utan personlig ansvarighet*. Leveransföreningen, som har till ändamål att »uteslutande för medlemmarnes räkning förmedla inköp af renadt brännvin eller rektificerad sprit, samt att, därest för detta ändamål skulle erfordras inköp af råbrännvin, föranstalta om rening däraf», har sedermera afslutat kontrakt med de förenade reningsverken, hvari stadgas, huru priset å renadt brännvin skall bestämmas genom visst tillägg till råbrännvinets pris äfvensom att detta tillägg sjunker, i den mån inköpsbeloppet stiger.

När inom styrelsen för ett försäljningsbolag frågan om anslutning till leveransföreningen förevar och styrelsen beslöt sådan anslutning, gjorde länsstyrelsens ombud invändning däremot och anmälde därefter beslutet hos länsstyrelsen, enär det med hänsyn till bestämmelserna i gällande brännvinsförsäljningsförordning kunde ifrågasättas, huruvida bolaget vore berättigadt att inlåta sig på ett sådant affärsföretag; ehuru det kunde antagas, att bolaget icke löpte någon egentlig risk att förlora de insatta medlen, blefve dock de myndigheter, som ägde öfva tillsyn öfver bolagets förvaltning, beröfvade all möjlighet att kontrollera, huru medlen funne användning. Länsstyrelsen, som i likhet med ombudet fann det fattade beslutet öfverskrida bolagets befogenhet, förbjöd verkställighet af samma beslut. Sedan

försäljningsbolaget häröfver anført underdåniga besvär, fann Kungl. Maj:t godt att med ändring af länsstyrelsens utslag förklara den af ombudet i målet gjorda anmälan icke för- anleda vidare åtgärd. Försäljningsbolagen äro alltså oför- hindrade att, om de så önska, ansluta sig till ifrågavarande leveransförening.

En närmare granskning af de i tabell n:r 7 intagna *försäljningsprisen* för varmvrenadt brännvin visar, att de varit lägst i Skåne och Halland. Här nedan äro för större om- råden angifna, i öre, därinom befintliga bolags försäljnings- pris, hvarvid inom parentes anförts de bolag, hvilka hållit från de öfriga afvikande pris, vare sig dessa varit särdeles låga eller jämförelsevis höga.

Skåne och Halland: 136—153,5 öre (Malmö 166,6).

Bohuslän och Västergötland: 144—170 öre (Lysekil 135,8; Göteborg 188).

Södermanland och Uppland: 151—168 öre (3 bolag 172 —175).

Småland och Gottland: 159—174,5 öre (Eksjö 147,3; Visby 175,8).

Blekinge: 160,5—174 öre (Karlshamn 178,5).

Norrland: 162,5—174,5 öre (Söderhamn 159,1).

Östergötland: 170,5—174 öre (Vadstena 163; Valdemars- vik 181,8).

Värmland, Närke, Västmanland och Dalarna: 170—179 (Falun 164,8; Örebro 182).

I tabell n:r 7 förekomma slutligen två kolumner, an- gifvande för hvarje bolag omkostnader och vinst per liter försåld spirituosa af alla slag.

Af dessa uppgifter synes, att *omkostnaderna*, beräknade på nyssnämnda sätt för samtliga bolag, uppgingo till 24,5 öre eller samma belopp som närmast föregående år. De voro lägst för Skurups och Laholms bolag, 8,6 och 8,8 öre, samt högst för Söderköpings bolag, 73,8 öre. För 88 bolag gingo omkostnaderna till belopp mellan 10 och 25 öre; för 14 bolag öfverstego de 35 öre.

Vinsten på egen rörelse belöpte sig för samtliga bolag till 50,2 öre för hvarje liter försåld spirituosa mot 48,9 öre närmast föregående försäljningsår. Vinsten höll sig under 25 öre för ej mindre än 15 bolag, af hvilka dock 14 voro nya för året. Bland de äldre bolagen hade Simrishamns bolag den lägsta vinsten, 21,9 öre, och bolaget i Örebro den högsta, 81,8 öre. För 84 bolag, således ungefär två tredjedelar af alla, växlade vinsten mellan 35 och 55 öre; för 32 bolag var vinsten lägre än 35 öre och för 15 bolag högre än 55 öre.

I nu lämnade redogörelse för omkostnader och vinst per liter försåld spirituosa har afseende ej gjorts vid Djursholms bolag, enär detta icke började sin verksamhet förr än den 1 juli 1909 och under den korta återstående tiden af för- säljningsåret endast sålde en mindre kvantitet spirituosa, hvarför kostnaderna blefvo orimligt stora och vinsten nästan ingen, såsom ock synes af de i tabell n:r 7 intagna siffrorna.

I förordningen angående försäljning af brännvin 17 § stadgas, att bolag ej må till annan öfverlåta all utminute- ring eller all utskänkning af brännvin. Trots detta förbud hafva emellertid vederbörande länsstyrelser tillåtit bolagen i Åmål, Arvika, Seffle och Sollefteå att öfverlåta samtliga

utskänkingsrättigheter. Samma stadgande har af andra bolag kringgåts på sådant sätt, att samtliga utskänkings- rättigheter utom en öfverlåtits och den återstående lämnats obegagnad; två bolag hafva för egen räkning utöfvat en mera tillfällig sommarrättighet och öfverlåtit de öfriga. Båda dessa sätt att gå till väga strida uppenbart mot för- säljningsförordningen och Göteborgssystemets andemening.

I fråga om det arfvode, som bör tillkomma de af lands- ting och hushållningssällskap utsedde ledamöterna i bolags styrelse, råda mycket ålika åsikter hos såväl bolagen som deras revisorer. Kungl. Maj:t har emellertid med anledning af underdåniga besvär, som anförts af en bolagsstyrelse, resolverat, att då de af bolaget utsedda styrelseledamöterna icke på grund af särskilda uppdrag inom styrelsen varit be- rättigade till högre arfvoden än öfriga styrelseledamöter, borde det af bolagsstämman bestämda styrelsearfvodet lika fördelas mellan styrelsens samtliga ledamöter.

I flera af de nybildade bolagen å landsbygden, särskildt i Skåne, är en å annan ort bosatt vinhandlare delägare; re- visorererna för ett af dessa bolag omnämna, att bolaget af- slutit kontrakt med nämnda delägare, att han skall leverera all för bolagets rörelse behöflig finare spirituosa; sannolikt är förhållandet detsamma i öfriga bolag, där samme man är delägare, hvilket dock är synnerligen olämpligt.

Frågan om bolags rättighet att lämna bidrag till nyk- terhetsvårdshus, läserum och andra dylika allmännyttiga eller välgörande ändamål har upptagits till behandling vid några revisioner, hvilka dock ansett dylika utgifter icke vara i öfverensstämmelse med stadgandet i försäljningsför- ordningens 21 §, att bolaget skall till fördelning afstå hela den nettovinst, som uppkommit af bolagets rörelse.

I revisionsberättelserna förekomma i öfrigt endast några få anmärkningar mot bolagens skötsel; dessa afse hufvudsak- ligen, att vissa lönebelopp vore för stora, att kredit lämnats kunder till väl stor utsträckning samt att hyrorna för bo- lagens lokaler vore väl höga. Såsom exempel på högt arfvode kan anföras, att ett nybildadt bolag, som bedrifver sin rörelse i en landsbygdskommun, aflönat sin verkställande direktör, som afven är bolagets disponent och lagermästare, med 8,850 kr. förutom fri vedbrand. Bolaget, som endast idkar minut- handel, har under året sålt 120,000 liter spirituosa, hvarför inköpspriset utgjorde 135,000 kr.

Den årliga förbrukningen af spirituösa drycker inom landet eller noggrannare uttryckt den till *förtäring dispo- nibla* kvantiteten däraf har i nedanstående tabell beräknats på följande sätt: till det vid årets början å nederlag lig- gande beloppet brännvin har lagts dels den inhemska års- tillverkningen, dels årets införsel af brännvin, hvarefter den sålunda erhållna summan minskats med summan af det be- lopp brännvin, som utförts ur landet, det belopp, som dena- turerats eller eljest fått skattefritt användas för tekniskt ändamål, samt det belopp, som kvarlåg å nederlag vid årets slut. Beräkningen är emellertid ej fullt noggrann, enär å ena sidan möjligen någon, ehuru i så fall sannolikt högst obetydlig, kvantitet brännvin oloffigen införes i landet och å andra sidan ej kan exakt uppgifvas, huru mycket bortgår vid brännvinets renande, ej heller huru de enskilda förråden växla från det ena året till det andra; ett mindre belopp af

År.	Å nederlag den 1 januari.	Tillverkad under året.	Införsel.	Summa. Liter 50 %.	Utförsel.	Denaturerad och öfrigt skattefritt brännvin.	Å nederlag den 31 december.	Summa. Liter 50 %.	Disponibelt till förtäring. Liter 50 %.	
									S u m m a.	För hvarje invånare i riket.
1899	5,160,476	47,160,896	2,922,583	55,243,955	287,233	2,383,709	9,229,819	11,900,761	43,343,194	8,6
1900	9,229,819	44,636,625	3,005,002	56,871,446	265,935	2,696,316	9,393,817	12,356,068	44,515,378	8,7
1901	9,393,817	49,066,195	2,968,079	61,428,091	307,294	2,711,352	13,870,540	16,889,186	44,538,905	8,7
1902	13,870,540	44,846,103	2,977,135	61,693,778	258,829	2,969,381	17,845,839	21,074,049	40,619,729	7,8
1903	17,845,839	39,251,739	3,441,619	60,539,197	166,577	3,125,214	18,342,427	21,634,218	38,904,979	7,5
1904	18,342,427	35,378,118	2,110,407	55,830,952	526,036	3,152,879	15,345,078	19,023,993	36,806,959	7,0
1905	15,345,078	39,049,202	2,363,268	56,757,548	270,142	3,773,591	15,399,122	19,442,855	37,314,693	7,1
1906	15,399,122	40,456,231	2,541,119	58,396,472	438,539	4,285,488	14,310,796	19,034,823	39,361,649	7,2
1907	14,310,796	42,107,721	2,739,120	59,157,637	434,947	4,730,716	14,335,193	19,500,856	39,656,781	7,4
1908	14,335,193	41,345,248	2,635,303	58,315,744	251,077	4,849,826	17,190,073	22,290,976	36,024,768	6,6
1909	17,190,073	41,167,619	2,343,500	60,701,192	320,000	5,156,076	22,524,963	28,001,039	32,700,153	6,0

det disponibla brännvinet torde ock användas till tekniska ändamål.

Tabellens två sista kolumner visa, att tillgången på brännvin, däri inberäknad all annan spirituosa, såväl absolut taget som beräknadt per invånare i riket under åren 1899—1901 uppnått en rätt stor siffra, den högsta sedan åtskilliga år tillbaka; den per invånare tillgängliga kvantiteten minskades under de följande åren 1902—1904 ej obetydligt för att med år 1905 åter börja stiga, men denna stegring blef hvarken långvarig eller betydlig — den räckte endast tre år och belöpte sig till 0,4 liter, då den efterföljts af en vida betydligare sänkning, nämligen 0,8 liter. Disponibelt till förbrukning var år 1908 6,6 liter per invånare eller 2 liter mindre än år 1899.

Oaktadt definitiva uppgifter angående in- och utförseln af brännvin icke ännu finnas att tillgå för år 1909, har det syntts lämpligt att ändock, med begagnande af tillgängliga approximativa tal, göra en beräkning af det under sagda år till förtäring disponibla beloppet brännvin; såsom af tabellen synes, är detta belopp ännu lägre än under föregående år och uppgår för hvarje invånare ej till mera än 6 liter. Anledningen till denna sänkning är gifvetvis att söka i de under året rådande svåra ekonomiska förhållandena samt den långvariga arbetsinställelsen med åtföljande förbud mot försäljning af brännvin. Med återinträdande bättre ekonomiska förhållanden kommer säkerligen en stegring i brännvinsförbrukningen att åter visa sig.

Till jämförelse meddelas det till förtäring disponibla beloppet per invånare i medeltal för de senaste femårsperioderna:

1871—1875	11,8 liter 50 %.
1876—1880	10,1 >
1881—1885	8,0 >
1886—1890	7,1 >
1891—1895	6,9 >
1896—1900	8,1 >
1901—1905	7,6 >

Statsverkets och kommunernas inkomster af brännvinsmedel. Om till den för hvarje år inflyttna tillverknings-skatten, minskad med beräknade beloppet af restitution för utfördt och denaturerad brännvin, läggas dels tullinkomsterna för infördt brännvin dels stämpelafgiften för punsch m. m., här nedan införd under rubriken punschskatt, dels ock försäljningsafgifter och bolags vinstmedel för närmast motsvarande försäljningsår, så erhålles hela den såväl till stater som till kommuner och kommunala korporationer af brännvins tillverkning, införsel och försäljning uppkommande skattesumman. Resultaten af en dylik beräkning för tiden från och med år 1899 äro sammanförda i nedanstående tabell, hvarvid dock är att märka, att försäljningsafgiften för år 1908 är beräknad till fyra femtedelar af afgifter och vinstmedel för försäljningsåret 1 oktober 1907—31 december 1908.

F ö r s ä l j n i n g s å r.	Tillv.-skatt efter afdrag af restitution för utfördt och denature- radt brännvin.	Beräknad tullinkomst.	Punschskatt.	Summa statsinkomst.	Försäljnings afgift	S u m m a afgifter.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
1899	19,624,291	2,374,355	—	21,998,646	11,673,671	33,672,317
1900	20,257,871	2,436,068	—	22,693,939	12,404,405	35,098,344
1901	20,406,585	2,391,246	—	22,800,831	11,901,423	34,702,254
1902	18,012,405	2,395,752	—	20,408,157	10,946,469	31,354,626
1903	19,445,302	3,261,768	—	22,707,070	11,937,060	34,644,130
1904	22,241,540	2,280,357	1,296,652	25,818,549	12,399,238	38,217,787
1905	21,976,113	2,544,520	1,307,109	25,827,742	12,538,007	38,365,749
1906	24,124,625	2,737,352	1,459,263	28,321,240	13,552,760	41,874,000
1907	23,627,944	2,963,638	1,558,389	28,149,971	13,647,170	41,797,141
1908	21,319,896	2,831,043	1,593,036	25,743,975	15,485,706	41,229,681

C. Tillverkningen af socker.

Det beskattningssystem, som nu på tredje året tillämpas, grundar sig ursprungligen på förordningen af den 2 juni 1905, hvilken trädde i kraft den 1 sept. 1906. Enligt denna skulle skatt med 13 öre pr kilogram, vid utlämnande till fritt bruk, påläggas allt socker, som inom riket tillverkats eller dit införts. Genom en ny förordning af den 11 oktober 1907, hvilken trädde i kraft den 1 sept. 1908, infördes endast en del förändringar i kontrollens organisation, men genom en förordning af 23 juli 1908 ändrades skatten från 13 till 16 öre. Skatteförhöjningen skulle emellertid ej omedelbart tillämpas utan så att skatten under åren 1909—1911 skulle utgå med 15 öre och därefter intill 1912 års utgång med 15 1/2 öre för att sedan från den 1 januari 1913 utgå med 16 öre allt pr kilogram räknadt.

Undantagna från denna bestämmelse äro råsockerfabrikerna i Östergötland, Västergötland och på Öland samt raffinaderiet i Lidköping, hvilka intill utgången af år 1913 hafva att erlagga skatt med 13 öre pr kilogram för allt till fritt bruk utlämnadt, vid dessa fabriker tillverkad socker.

Under tillverkningsåret 1908—1909 har sålunda skatten under ett kvartal utgått med 13 öre pr kilogram och under 3 kvartal med 15 öre pr kilogram med undantag för Lidköpings raffinaderi och för råsockerfabrikerna i Linköping, i Östergötland och Mörbylånga på Öland.

Vid införsel har dessutom under första kvartalet af tillverkningsåret tull erlagts med 17 öre pr kilogram för raffineradt socker, med 11 3/4 för råsocker och med 10 öre för sirap. Från den 1 januari 1909 har tull erlagts med 15 öre för raffineradt och med 10 öre för råsocker och sirap, allt pr kilogram.

Innan socker utlämnas till fritt bruk, skall den därå belöpande skatten inbetalas, men tillverkare, som ställt godkänd säkerhet, har rättighet att njuta anstånd för en tid af 3 månader med skattens erläggande. Enligt förordningen af den 23 juli 1908 är detta anstånd efter den 1 januari 1909, minskadt, i det att skatt skall vara erlagd före den femtonde dagen i tredje månaden efter utlämnandet.

Enär sockret ej är skattepliktigt förr än vid utlämnandet till fritt bruk, är den egentliga kontrollen förlagd till raffinaderierna, hvaremot vid råsockerbruken kontrollen hufvudsakligen går ut på att tillse, att allt det tillverkade råsockret förpassas till raffinaderierna.

Förpassning sker på afsändarens risk, så att om en förpassning vid ankomsten till raffinaderiet ej stämmer med förpassningsinlagan, erlagger afsändaren (råsockerfabriken) skatt, såsom för socker utlämnadt till fritt bruk, för det som möjligen brister.

Utlämning till fritt bruk direkt från råsockerfabrik förekommer mera sällan.

I det följande redogöres först för råsockertillverkningen och därefter för tillverkningen af raffineradt socker.

a. Hvitbetsråsocker.

Uppgifterna angående hvitbetssockertillverkningen under tillverkningsåret den 1 september 1908 till den 1 september

1909 äro länsvis sammanställda i tabell n:r 8, där för jämförelses skull afven motsvarande tal för hela riket för de närmast föregående tio åren äro införda. Af tabellen synes, att hvitbetssockertillverkningen år 1908—1909 bedrefs vid 24 fabriker, belägna 16 i Malmöhus län, 2 i Kristianstads samt 1 i hvarterdera af Östergötlands, Gottlands, Blekinge, Skaraborgs, Hallands och Kalmar län. Utaf Malmöhus läns fabriker voro tre s. k. saftstationer, där afverkningen icke drifves längre än till framställandet af betsaft, hvilken därefter genom rörledningar transporteras till hufvudfabriken för att sedan bearbetas tillsammans med den därstädes vunna betsaften. Under tillverkningsåret 1908—1909 har en ny fabrik, nämligen Mörbylånga på Öland, börjat sin tillverkning.

Betafverkningen vid de egentliga fabrikerna pågick under följande tider:

Arlöf	från och med	9 oktober	till och med	13 december.
Genevad	»	15 »	»	26 november.
Hasslarp	»	15 »	»	22 december.
Hälsingborg	»	9 »	»	1 januari.
Hököpinge	»	7 »	»	10 december.
Jordberga	»	8 »	»	15 »
Karlshamn	»	10 »	»	23 »
Karpalund	»	12 »	»	8 »
Keflinge	»	7 »	»	12 »
Köpinge	»	13 »	»	9 »
Lidköping	»	17 november	»	28 november.
Linköping	»	8 oktober	»	21 »
Mörbylånga	»	19 november	»	8 februari.
Roma	»	14 oktober	»	23 december.
Skifarp	»	9 »	»	12 »
Staffanstorp	»	11 »	»	23 »
Svedala	»	8 »	»	8 »
Säbyholm	»	7 »	»	17 »
Trelleborg	»	4 »	»	10 »
Ängelholm	»	8 »	»	21 »
Örtofta	»	5 »	»	22 »

Efter den egentliga betkampanjen följde vid de flesta fabrikerna en *efterkampanj*, som varade 2 à 3 veckor, vid några fabriker 2 à 3 månader.

Vikten af de råa betor, som vid samtliga fabriker och saftstationer uppvägdades till afverkning, uppgick för de olika månaderna till följande belopp, hvarvid till jämförelse motsvarande siffror för närmast föregående år medtagits.

	T i l l v e r k n i n g s å r.				
	1904—1905.	1905—1906.	1906—1907.	1907—1908.	1908—1909.
	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.
Oktober	196,548	271,773	318,644	167,718	294,405,8
November	312,196	360,558	379,289	401,292	409,012,5
December	48,137	180,666	282,557	196,793	188,650,8
Januari	—	11,441	48,833	5,367	8,503,2
Februari	—	—	—	—	362,3
Summa	556,881	824,438	1,029,323	771,170	900,934,6

Afverkningen vid de enskilda fabrikerna har naturligtvis växlat rätt betydligt. Här nedan lämnas en uppgift å den högsta och den lägsta afverkningen, som under hvarterdera af de sex senaste åren förekommit, afvensom å medelafverkningen pr fabrik.

	Högsta afverkning. Ton.	Lägsta afverkning. Ton.	Medel- afverkning. Ton.
1903—1904	64,453,5	15,781,2	37,400
1904—1905	44,604,0	1,129,5	26,518
1905—1906	67,929,0	9,301,5	37,474
1906—1907	87,844,5	12,845,0	46,787
1907—1908	69,433,0	3,252,0	33,529
1908—1909	72,178,5	2,623,0	37,539

Afverkning af egna betor har förekommit vid 17 af de 24 fabrikena men endast vid 4 i något större omfattning, nämligen vid Hälsingborg omkring 18 %, Linköping 25 %, Säbyholm 12 % och Ängelholm 12 % af dessa fabrikers hela afverkning. I det hela hafva blott 4 % af de afverkade betorna odlats på fabrikenas egen mark.

Betpriset under tillverkningsåret 1908—1909 har bestämts enligt de leveranskontrakt hvarom betodlare och fabriksägare efter långa underhandlingar enats våren 1908. Dessa kontrakt innehålla förutom detaljerade föreskrifter angående betornas odling och leverans följande bestämmelser i afseende å priset.

§ 12.

För i enlighet med förestående bestämmelser levererade fullständigt rengjorda vitbetor, hvilkas nettovikt genom verkställd profvtätning blifvit utränt, erlägger fabriken betalning efter nettovikten enligt följande grunder:

Höstpriset eller det pris, som betalas under upptagningstiden (oktober och november månader), bestämmas till 2 kronor 20 öre för 100 kilogram betor vid en för fabriken uträknad medelsockerhalt af 14 %.

För hvarje tiondels procent ökning eller minskning i medelsockerhalten röner betpriset ett tillägg eller afdrag af ett öre per 100 kilogram betor.

Vinterpriset eller det pris, som erlägges under senare delen af betkampanjen, beräknas på enahanda sätt efter ett grundpris af 2 kronor 40 öre för 100 kilogram betor.

Till grund för beräkningen af betpriset tjäna följande närmare bestämmelser:

Mom. 1. Undersökningen af medelsockerhalten göres å de betor, som i fabriken afverkas från kampanjens början intill december månads utgång eller, om kampanjen redan dessförinnan afslutats, från kampanjens början till dess slut.

Skulle på grund af strejk arbetet vid fabriken icke komma att företagas under nämnda tid och undersökning af medelsockerhalten sålunda icke kunna utföras, skall såsom medelsockerhalt gälla det medeltal, som uträknas för närmast liggande i gång varande tre fabriker.

Mom. 2. Betodlarna äga rätt att för kontroll af undersökningarna rörande sockerhalten tillsätta kompetent kemist, som af fabriken kan godkännas.

Mom. 3. I den förändring i skatt och tull, som af innevarande riksdag kan komma att beslutas, deltaga betodlarna med hälften för den tid af konsumtionsåret från $\frac{1}{10}$ 1908 till $\frac{1}{10}$ 1909, under hvilken ändringen tillämpas. Betodlar-

nas andel får dock icke öfverstiga 20 öre per 100 kilogram betor. Skulle enighet rörande tullnedsättningens verkningar icke kunna uppnås, hänskjutes frågan till skiljenämnds afgörande. För beräkningen af ifrågavarande prisändring tillvägagås på så sätt, att det afdrag från vitbetans polarisation, som motsvarar fabriktionsförlusten, bestämmas till 1,63 %, och raffinadutbytet af råsockret bestämmas till 90 %.

Mom. 4. Regleringen af betpriset skall vara verkställd senast den 1 mars.

Mom. 5. Om betornas sockerhalt vid leveransen understiger 14 %, betalas de med ett lägre pris än det bestämda, efter samma grund, som gäller för höjningen af priset på grund af stegrad sockerhalt, beroende på deras bättre eller sämre beskaffenhet, såvida sockerhalten icke understiger 12 %, i hvilket fall de icke blifva mottagna.

Mom. 6. Betalning för levererade betor erlägges å fabriken kontor.

Enligt uppgifterna från de olika fabrikena hafva betorna under året 1908—1909 i medeltal betalats med 2,35 per 100 kilogram. Priset har växlat mellan 2,20 och 2,91.

Sockethalten hos betorna bestämmas vid fabrikena för hvarje vecka och kampanj. Medeltalet för hela kampanjen 1908—1909 växlade mellan lägst 15,71 och högst 17,40. Vid trenne fabriker låg medeltalet mellan 15 och 16 procent, vid 12 fabriker mellan 16 och 17 samt vid 6 fabriker mellan 17 och 18 procent. I det hela var sockerhalten betydligt högre än föregående år.

Det vunna *utbytet af råsocker* har, såsom synes af tabell n:r 8, utgjort,

129,404,2 ton	1:a produkt.
7,273,7 »	2:a »
15,9 »	3:e »
<hr/>	
Summa 136,693,8 ton,	

motsvarande 15,04 % af de afverkade betornas vikt. Om, såsom i föregående berättelser skett, 2:a och 3:e produkt reduceras till 1:a produkt genom multiplikation med resp. 0,75 och 0,65, blir utbytesprocenten 14,83 %.

En jämförelse med de i tabell n:r 8 intagna procentalen för föregående åren visar, att sockerutbytet, beräknadt i procent af betvikten utan reduktion för de sämre produkterna, under tillverkningsåret 1908—1909 ökats med 0,6 procent mot föregående år, då utbytet var jämförelsevis lågt. Äfven tillverkningen af 2:a produkt visar en högre utbytessiffra. 3:e produkt har förekommit vid 2 fabriker. Vid 5 fabriker utgjorde 2:a produkt mindre än 0,25 procent af betvikten. Vid en fabrik, nämligen Hasslarp, utgöres 1:a produkt hufvudsakligen af raffinad och har vid uppgörande af tab. 8 utbytet af råsocker för denna fabrik beräknats utgöra $\frac{1}{9}$ af den af årets betor framställda raffinaden.

Den vid tillverkningen erhållna melassen utgjorde 11,908,7 ton motsvarande 1,32 procent af betvikten. Vid 11 fabriker har melassutbytet ej öfverstigit 1 procent, vid 3

har det hållit sig mellan 1 och 2 procent, vid 6 mellan 2 och 3 procent samt vid en mellan 5 och 6 procent.

Förutom till ursockring har melassen användts vid brännvinstillverkning och till kreatursfoder. Till det senare ändamålet användes under året omkring 3,000 ton. Priset på melassen har växlat mellan 4 och 6 öre pr kg. Vid tillverkningen hafva dessutom erhållits omkring 485,049,9 ton *betmassa*, hvilken användts uteslutande till kreatursfoder, hufvudsakligen af betodlarna själfva. Priset på betmassan har i allmänhet varit 20 öre pr deciton.

I ofvannämnda kvantitet betmassa ingår äfven omkring 1,700 ton s. k. sockersnitsel, hvilken form af betmassa erhålles, när sockret, i stället för att utlakas ur betorna (diffusion), utvinnes genom pressning. Vid tillämpning af denna metod stannar en del socker kvar i betmassan, hvilken efter tillsats af melass och intorkning säljes såsom fodermedel. Metoden har den praktiska fördelen, att förorening af närliggande vattendrag i det närmaste förebygges.

Kvotienten, d. v. s. sockerhalten i melassens torrsubstans, får för *skattefri* melass ej öfverstiga 70 procent vid direkt polarisation. Medeltalen för de olika råsockerfabrikerna hafva växlat mellan lägst 61,3 och högst 70,89 %. I allmänhet har dock melasskvotienten ej öfverstigit 70 %. Melass med högre kvotient än 70 har säkerligen tagits i förnyadt arbete, ty någon försäljning af melass mot erläggande af skatt har ej ägt rum vid någon råsockerfabrik.

b. Raffinadsocker.

Enligt till Kontroll- och justeringsstyrelsen inkomna uppgifter, hvilka finnas sammanställda i tabell nr 9, funnos under tillverkningsåret 1908—09 10 raffinaderier belägna, 1 i Stockholms stad, 1 i Östergötlands, 6 i Malmöhus, 1 i Göteborgs och Bohus län samt 1 i Skaraborgs län. Liksom hvitbetssockerindustrien har äfven raffinadindustrien sitt hufvudsäte i Malmöhus län.

Tillverkningen vid raffinaderierna omfattar i allmänhet följande sockerslag: topp-, bit-, kak-, kross- och farinsocker, men förhållandet mellan dessa sorter är mycket olika vid olika raffinaderier; farinsockret kallas äfven bastard eller baster och förekommer af flera slag från gulhvit till brun. Toppsocker tillverkas fortfarande i största mängd, därnäst bit- och krossocker.

Af raffinaderierna äro tre, Arlöf, Hälsingborg och Lidköping tillika råsockerfabriker, under det att vid Hasslarp tillverkas raffinad direkt ur betsaft.

Under året har intet utländskt råsocker importerats till raffinaderierna.

Vid de fabriker, som uteslutande sysselsatte sig med raffinering, var tillverkningstiden:

Tanto i Stockholm	304 dygn.
Gripen i Norrköping	281 »
Landskrona	294 »
Ystad	271 »
Öresund i Lund	277 »
Carnegie & C:o, Göteborg	273 »

Vid tillverkningsårets början inelågo vid raffinaderierna inalles 8,923,301 kg. raffinadsocker af alla slag samt

vid både raffinaderier och råsockerbruk 42,391,200 kg. råsocker. Under året tillverkades, såsom synes af tabell nr 9, 131,569,317,5 kg. raffinad.

Vid tillverkningsårets slut kvarlågo vid raffinaderierna inalles 22,001,407 kg. raffinad samt vid både raffinaderier och råsockerbruk 41,059,250 kg. råsocker, hvadan en betydande behållning kvarlåg för innevarande tillverkningsår 1909—1910.

Af följande tabell synes, huru mycket af det under 1908—1909 tillverkade raffinadsockret som utlämnats till fritt bruk äfvensom den från raffinaderierna influtna skattens belopp

Län.	Socker utlämnadt till fritt bruk.	Inbetald skatt.
	Kg.	
Stockholms stad	12,387,177,6	1,701,817,68
Östergötlands län	3,302,666,1	433,080,32
Malmöhus »	76,294,402,4	9,968,262,51
Göteborgs »	21,810,987,4	3,322,662,70
Skaraborgs »	7,215,724,2	939,332,86
	121,010,957,7	16,365,156,07

Dessutom hafva några mindre poster råsocker utlämnats till fritt bruk och skatt erlagts därför. Hela denna kvantitet råsocker utgör 74,915 kg. och skatten 10,928,95 kronor. De föregående summorna böra således ökas med dessa tal, hvarigenom hela mängden till fritt bruk utlämnadt socker blir 121,085,872,7 och den inbetalda skatten 16,376,085,02.

Det under året förarbetade råsockret uppgick till 138,673,200 kg., däri ingår socker från den vid Hasslarp direkt använda betsaften från 38,081,4 ton betor.

Då vid denna sockerfabrik tillverkats 5,264,663,7 kilogram raffinad, har den mängd råsocker som detta motsvarar beräknats genom att antaga att 100 kilogram råsocker motsvarar 90 kilogram raffinad och skulle den mot ofvanstående mängd raffinad svarande kvantiteten råsocker vara 5,850,000 kilogram.

Af sammanlagda kvantiteten råsocker 138,673,200 tillverkades 131,569,317,5 kilogram raffinad motsvarande ett utbyte af 94,9 procent.

För kalenderår räknadt har skatten utgjort nedanstående belopp; till jämförelse är den i riksstaten beräknade skatten äfven införd.

	Hvitbetssockerskatt	
	debiterad.	i riksstaten beräknad.
	Kronor.	Kronor.
1902	7,775,960,19	10,500,000
1903	10,485,216,84	11,500,000
1904	7,919,896,68	12,000,000
1905	11,408,950,60	12,000,000
1906	161,318,10	3,800,000
	Konsumtionskatt	
1908	18,179,896,32	13,500,000
1909	14,828,934,32	16,400,000

Under 1907 utlämnades till fritt bruk 116,917,000 kg. Efter 13 öre pr kg. skulle skatten härå belöpa sig till 15,199,210 kr., dock är härvid att anmärka att en del af detta socker framstälts af redan beskattade betor.

Matsirup har framställts endast vid 4 raffinaderier och visar tillverkningen däraf en betydlig ökning mot föregående år nämligen 1,581,166,8 kilogram mot fjorårets 95,701 kilogram.

Af årets tillverkning är emellertid endast 4,932,8 kilogram skattepliktig lösning. Hufvudparten utgöres af ursprungligen skattepliktig sirup hvilken genom invertering med saltsyra öfverförts till en under 70° polariserande sockerlösning. Ur en dylik lösning kan kristalliserbart socker icke utvinnas.

I öfrigt importeras landets behof af sådan. Denna import utgjorde:

1905	15,862,000 kg.
1906	15,918,000 ,
1907	15,673,000 ,
1908	13,377,000 ,
1909	14,771,000 ,

Häri inräknas visserligen både sirup och melass, men på grund af tullen, 10 öre per kg., torde endast matsirup importeras.

Allra största delen af affallet inom raffinaderierna utgöres af *melass*, liknande den, som erhålles vid råsockerfabrikerna och därför ej användbar till matsirup. Under den tid kolonialsocker hufvudsakligen användes i våra raffinaderier, hade dessa ett värdefullt affall i den vid raffineringen fallande matsirupen, hvilken uppskattades till 16 % af det använda råsockret.

Den under tillverkningsåret vid raffineringen erhållna melassen utgör i allmänhet 5 å 6 % af hvitbetsråsockret.

Råsockrets rening. Till safternas rening inom raffinaderierna användes tills för några år sedan nästan uteslutande filtrering genom benkol, nu däremot användas åtskilliga andra ämnen, såsom trämassa samt jämte benkol, tanin och hydrosulfit.

Priset på råsocker vid raffinaderierna har växlat mellan lägst 28 kr. och högst 29,50 kr. med ett medelpris af 29 kr. per deciton. Vid råsockerbruken uppgifves priset i allmänhet till 29 kr. växlande från 26,20 till 30,77 kr., allt 1:sta produkt.

Kontrollen. I spetsen för kontrollpersonalen står vid hvarje fabrik en förste kontrollör, som för nödiga journaler och insänder utdrag därur för hvarje månad till kontroll- och justeringsstyrelsen. 1:a kontrollörerna utses enligt kungl. förordningen 11 okt. 1907 af Kontrollstyrelsen. Kontrollpersonalen i öfrigt utgöres af kontrollörer hvilka utses af Konungens Befallningshafvande i resp. län. Vid råsockerfabrikerna har antalet kontrollörer varit mycket olika, minst 4, högst 8 utom förste kontrollören, beroende därpå att anordningarna äro något olika såväl inom fabrikerna som i fråga om järnvägsspåren *därutaför*, hvadan flera eller färre portar behöfva bevakas. Vid raffinaderierna hafva erfordrats minst 9 högst 17 kontrollörer utom förste kontrollören. Inalles hafva inom sockerindustrien tjänstgjort 27 förste kontrollörer och 225 kontrollörer.

4—092383. Kungl. Kontrollstyrelsens underd. Berättelse.

Af förste kontrollörerna voro:

Officerare	8
Ingenjörer och andra tekniskt bildade	16
Andra personer	3
	<hr/>
	Summa 27

Kontrollörerna tillhörde nedan angifna samhällsställningar och yrken:

Officerare	15
Underofficerare	120
Tekniskt bildade	8
Landtbrukare	37
Andra personer	45
	<hr/>
	Summa 225

Vid saftstationerna finnes numera ingen kontrollpersonal, emedan socker ej tillverkas vid dem.

När tillverkning i sockerfabrik upphört och den ordinarie kontrollpersonalen återkallats, öfverlämnas tillsynen öfver fabriken åt en af länsstyrelsen utsedd tillsyningsman, som har att på tillverkarens begäran utlämna socker från fabriken. Sådana uppehåll uppkomma regelbundet vid råsockerfabrikerna, när bettillverkningen för året upphört.

Vid raffinaderierna har under året uppehåll ägt rum vid Lunds raffinaderi under hela augusti, vid raffinaderiet i Göteborg från den 20 juli—24 augusti, vid raffinaderiet i Hasslarp från den 2 april—31 augusti.

Under dessa uppehåll har endast utlämning till fritt bruk förekommit under kontroll af tillsyningsmän och nödigt antal biträdande tillsyningsmän.

På statens bekostnad får tillsyningsman anlitas 35 gånger af hvarje fabrik och utgår ersättningen med 10 kronor för hvarje gång. Behöfver han anlitas flera gånger sker det på tillverkarens bekostnad. Biträdande tillsyningsmän aflönas af tillverkaren och utgår ersättningen till dem med 1,25 per timme.

Inalles hafva tillsyningsmän varit inkallade vid 20 fabriker och hafva de i de flesta fall utsetts bland dem som under kampanjen tjänstgjort som kontrollörer.

Intet allmänt nederlag har funnits utan hafva tillsyningsmännen blott tjänstgjort vid fabrikerna och dessas magasin.

Tull och skatt. Med anledning af en Kungl. Maj:ts proposition beslöt 1908 års riksdag en sänkning af tullen från 17 till 14 öre för raffinad och från 11 $\frac{3}{4}$ till 10 öre för råsocker, men samtidigt höjdes konsumtionsskatten från 13 till 16 öre. Den genom tullsänkningen framkallade sänkningen i sockerpriset kommer således ej konsumenterna utan staten tillgodo, och sockrets prisläge blir oberördt af såväl tullsänkningen som skatteförhöjningen. Emellertid skulle tullsänkningen ej omedelbart inträda med hela beloppet utan så att tullen från och med 1 januari 1909 till 1 januari 1912 skulle utgå med 15 öre, därefter under ett år med 14 $\frac{1}{2}$ öre och först från och med 1 januari 1913 med 14 öre. Skatten ökar under samma tid med resp. 2, 2 $\frac{1}{2}$ och 3 öre.

Använd, drifkraft och antal arbetare inom sockerindustrin i det hela.

Af de i tab. n:r 10 införda uppgifterna framgår, att vid samtliga sockerfabriker följande antal maskiner varit i bruk för omedelbar fabriksdrift.

381 ångmaskiner med	14,516 hästkrafter.
8 gasmotorer >	70 >
306 elektriska motorer med	4,435 >
tillsam. 695 maskiner	med 19,021 hästkrafter.

Dessutom hafva 35 ångmaskiner å tillsammans 3,361 hästkrafter användts för drifvande af generatorer.

Vid sockerfabrikerna sysselsattes enligt samma tabell följande antal arbetare:

män öfver 18 år	8,404
> under > >	44 8,448
kvinnor öfver 18 år	669
> under > >	18 687
	tillsammans 9,135

Antalet dagsverken har uppgått till

manliga	1,313,255
kvinnliga	167,063
	tillsammans 1,489,318

Af viktigare apparater funnos inom samtliga sockerfabriker 289 fasta ångpannor, 120 vakuumpannor, 613 centrifuger och 381 diffusorer.

Konsumtionen af socker torde i det närmaste motsvara hvad som utlämnas till fritt bruk jämte det möjligen importerade och till fritt bruk uttagna raffinadsockret. Visserligen kunna landets handlande vid årsskiftet ligga med lager, som växla från det ena året till det andra, men i det stora hela torde denna växling vara obetydlig.

Under tillverkningsåret 1908—1909 utlämnades till fritt bruk, såsom förut uppgifvits omkring 122,000,000 kg. (föregående år 113,000,000 kg.). Under kalenderåret 1909 utlämnades till fritt bruk 99,725,833,6 kg. (f. år 139,845,356 kg.). Ökningen i det förra fallet (efter tillverkningsår) och minskningen i det senare fallet (efter kalenderår) beror på den redan i förra årsberättelsen omnämnda stora uttagningen af socker i december 1908. Den extraordinära uttagningen beräknades då till omkring 26,000,000 kilogram.

Om denna lägges till innevarande års summa 99,725,833,6 kg. och därtill ytterligare lägges importen af raffinadsocker under året 598,000 kg. så kan konsumtionen under kalenderåret 1909 beräknas till 126,323,833,6 kg. motsvarande 23,2 kg. per innevånare (f. å. 21,8). Äfven förekommer under året import af oraffineradt socker med 403,000 kg. Då detta, som utgått direkt till fritt bruk i bagerier o. d., medräknas blir konsumtionen per innevånare 23,3 kilogram.

D. Tillverkningen af maltdrycker.

a. De skattepliktiga bryggerierna.

Tillverkning af skattepliktiga maltdrycker har under tillverkningsåret 1 oktober 1908—1 oktober 1909 bedrivits i Stockholms stad och rikets samtliga län.

De genom kontrollpersonalen lämnade uppgifterna om de under tillverkningsåret i gång varande skattepliktiga bryggerierna äro sammanförda i tabell n:r 11 af hvilken framgår följande:

- skattepliktiga bryggeriernas antal har varit 225;
- antalet tillverkningsdygn har varit 61,387 eller i medeltal för hvarje bryggeri 273 (förra året 268);
- antalet brygder har varit, 29,497 eller i medeltal för hvarje bryggeri 131 (f. å. 138).

Använda råämnen. Vid de skattepliktiga bryggerierna användes följande belopp råämnen nämligen:

30,314,639,0 kg. malt,
452,933,9 > humle och
23,653,8 > sockerkulör.

Uti den uppgifna malkvantisiteten inräknas äfven det färgmalt som användts för att gifva vissa ölsorter den önskad mörkare färgen.

Utbytet af maltdrycker finnes icke direkt upptaget i tabell n:r 11 utan endast den vörtmängd af olika slag, som erhållits, och detta emedan endast vörten angifves i bryggjournalerna; vörtmängden af maltdrycker alla slag utgjorde 1,991,630,4 hl (f. å. 2,161,838,8).

Vid vörtens kylning och jäsning samt ölets lagring och buteljerering går en icke obetydlig del af den jästa vörten förlorad. Den härigenom uppkomna afgången torde kunna uppskattas till i medeltal 25 %. För svagdricka, som i allmänhet, utan att lagras, säljes på kaggar, anses dock den färdiga dryckens volym vara densamma som vörtens. Det bör dock anmärkas, att äfven lagradt och buteljeradt svagdricka alltmera kommit i bruk.

Efter den anförda beräkningsgrunden kan man antaga utbytet af salufärdiga maltdrycker vid de skattepliktiga bryggerierna till:

	H e k t o l i t e r .			
	1908—09	% af det hela.	1907—08	% af det hela.
porter	52,229,3	3,4	63,083,7	3,7
lageröl	657,170,0	42,4	721,769,5	42,8
pilsneröl	372,189,2	24,0	399,301,7	23,7
extra underjästa ölsorter	11,505,4	0,7	11,257,6	0,7
lagerdricka o. d.	203,063,8	13,0	207,083,5	12,3
öfverjäst öl m. en stamvört öfv. 6% B.	23,223,6	1,5	27,207,1	1,6
svagdricka m. en stamvörtej öfv. 6% B.	232,464,8	15,0	255,434,7	15,2
	1,551,846,1	100,0	1,685,137,8	100,0

Som här af synes, har tillverkningen under året nedgått med 133,291,7 hl. eller 7,9 % af föregående årets. Minskningen drabbar alla slags maltdrycker utom extra underjästa

ölsorter, relativt mest dock porter. En jämförelse med tillverkningsåret 1905—06, då tillverkningen hittills varit störst, ger följande resultat:

	Hektoliter.	
	1908—09	1905—06
porter	52,229,3	58,828,5
lageröl	657,170,0	784,244,7
pilsneröl	372,189,2	399,032,6
extra underjästa ölsorter	11,505,4	31,838,6
lagerdricka o. d.	203,063,8	190,632,5
öfverjüst öl m. en stamvört ej öfv. 6 % B.	23,223,6	30,536,6
svagdricka med en stamvört ej öfv. 6 % B.	232,464,8	250,556,8
	1,551,846,1	1,745,670,3

Minskningen har, såsom synes, hufvudsakligen drabbat lagerölet, hvaremot växlingen vid de öfriga maltdryckerna är mindre framträdande.

Af de skattepliktiga bryggerierna tillverkade 179 (f. å. 184) äfven svagdricka.

Lagerölet utgör ännu, trots minskningen den ojämförligt största delen af tillverkningen i de skattepliktiga bryggerierna.

Af siffrorna för de olika länen finner man att porter tillverkas hufvudsakligen i Göteborg och Stockholm, lageröl i hela landet, ehuru liksom under föregående år relativt mest i södra och västra Sverige, pilsneröl likaså i hela landet, mest dock i Stockholm och norra Sverige, lager- och pilsnerdricka mest i Stockholm och Göteborg, i hvilka båda städer 73,8 % (f. å. 72,4 %) af allt sådant dricka tillverkats, medan i Malmöhus och Kristianstads län tillsammans tillverkningen blott utgjort 2,9 % (f. å. 3,7 %) af tillverkningen.

Skatteskalen har under året varit densamma som föregående år nämligen:

för de första 50,000 kg.	4 öre pr kg.
för de nästa 50,000 »	7 » » »
» » 50,000 »	11 » » »
för återstoden	12 » » »

Antalet bryggerier inom de olika länen och skatteklasserna samt deras afverkning synes af följande tabell:

	Inn 50,000 kg.	50,000 — 100,000 kg.	100,000 — 150,000 kg.	Öfver 150,000 kg.	Summa.
Stockholms län	3	1	—	1	5
Uppsala »	1	2	—	1	4
Södermanlands »	4	1	1	2	8
Östergötlands »	12	5	—	4	21
Jönköpings »	7	2	1	1	11

		Inn 50,000 kg.	50,000 — 100,000 kg.	100,000 — 150,000 kg.	Öfver 150,000 kg.	Summa.
Kalmar »	12	4	1	1	18	
Gottlands »	—	2	—	—	2	
Blekinge »	2	—	—	2	4	
Kristianstads »	—	2	1	2	5	
Malmöhus »	2	—	3	9	14	
Hallands »	2	—	3	—	5	
Göteborgs och Bohus län	3	4	—	5	12	
Älfsborgs län	4	6	1	1	12	
Skaraborgs »	5	4	1	2	12	
Värmlands »	8	4	1	—	13	
Örebro »	8	1	1	—	10	
Västmanlands »	2	5	—	—	7	
Kopparbergs »	7	4	—	—	11	
Gäflborgs »	3	3	5	—	11	
Västernorrlands »	3	3	3	—	9	
Jämtlands »	5	1	—	—	6	
Västerbottens »	2	2	—	—	4	
Norrbottnens »	3	3	—	—	6	
Summa bryggerier 1907—1908	101	59	23	42	225	
	107	56	18	51	232	

Sedan förra tillverkningsåret 1907—08 hafva några bryggerier nedlagts, och dessutom hafva några ökat, andra minskat sin tillverkning, hvarigenom en förskjutning inom klasserna ägt rum, som synes af följande tabell:

Fördelningen af de skattepliktiga bryggerierna. 1907—08.		År 1908—09 voro af samma bryggerier				
		nedlagda.	tillhörande nedanstående skatteklasser.			
Skatteklass.	Antal.		I.	II.	III.	IV.
I	107	7	96	4	—	—
II	56	—	5	51	—	—
III	18	—	—	4	13	1
IV	51	—	—	—	10	41
	232	7	—	—	—	—
Hela antalet 1907—08	225	—	101	59	23	42

Tabellen visar att af de under år 1907—08 arbetande bryggerierna 7 blifvit nedlagda alla tillhörande 1:a klassen, hvaremot intet nytt tillkommit. Förskjutningen bland de kvarstående bryggerierna består däri, att inom 1:a klassen 4 uppgått till 2:a, att inom 2:a klassen 5 nedgått till 1:a, att inom 3:e klassen 4 nedgått till 2:a och 1 uppgått till 4:e samt att inom 4:e klassen 10 nedgått till 3:e.

Den skatt, som belöper på hvarje kilogram malt inom de olika skatteklasserna, synes af följande tabell:

Skatteklass.	Antal bryggerier.	Maltafverknig		Skatt i afrundade tal	
		i det hela.	på hvarje bryggeri.	på det hela.	pr kg. malt.
		Kg.	Kg.	Kronor.	Öre.
I	101	2,503,784	24,790	107,095	4,28
II	59	4,279,240	72,529	211,047	4,93
III	23	2,923,490	127,108	188,849	6,46
IV	42	20,608,125	490,669	2,157,975	10,47
	225	30,314,639	134,732	2,664,966	8,79

Skatten per kg. malt för afverknigen i det hela har varit något lägre än förra året, då den var 9,02 öre.

För att visa, huru den inom de olika skatteklasserna tillverkade vörtmängden fördelas på de olika maltdryckerna, är följande tabell sammanställd, hvaraf bland annat framgår, att svagdrickstillverkningen har en jämförelsevis stor betydelse för de mindre bryggerierna.

Skatteklass.	V ö r t m ä n g d f ö r							Svagdricka i procent af det hela
	Porter.	Lageröl.	Pilsneröl.	Extra ölsorter och öfverjäst öl öfver 6 % B.	Lagerdricka.	Svagdricka.	Summa.	
	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	
I	14,8	72,664,9	36,531,2	5,597,4	8,274,6	63,849,2	186,932,1	34,2
II	168,2	103,581,7	88,989,7	16,002,0	19,331,1	79,239,4	307,312,1	25,8
III	64,0	88,486,0	67,343,0	1,547,6	9,344,5	33,556,1	200,341,2	16,7
IV	69,392,0	611,494,1	303,379,0	23,158,3	233,801,5	55,820,1	1,297,045,0	4,3
	69,639,0	876,226,7	496,242,9	46,305,3	270,751,7	232,464,8	1,991,630,4	11,7

Det är företrädesvis den 4:de skatteklassen, som erbjuder intresse i statistiskt hänseende, emedan bryggerierna inom denna klass afverkat 68 % (f. å 73,5 %) af hela maltkvantiteten samt erlagt 81 % (f. å 85,2 %) af hela skattebeloppet.

Växlingarna inom denna klass synas af följande.

Tillverkningsår.	Antal bryggerier, som afverkat										S u m m a.	
	150—200 tusen kg.	200—300 tusen kg.	300—400 tusen kg.	400—500 tusen kg.	500—600 tusen kg.	600—700 tusen kg.	700—800 tusen kg.	800—900 tusen kg.	900,000—1 million kg.	1 million—2 millioner kg.		öfver 2 millioner kg.
1908—1909 . .	13	12	3	3	3	—	1	—	1	5	1	42
1907—1908 . .	20	11	7	2	—	2	1	1	—	5	2	51
1906—1907 . .	16	7	9	3	—	1	2	—	1	4	3	46
1905—1906 . .	12	14	9	—	2	—	1	1	1	6	2	48
1904—1905 . .	11	22	5	2	—	3	—	—	2	6	2	53
1903—1904 . .	15	19	4	1	2	1	2	1	—	5	2	52

Af de 6 bryggerier, som afverkat öfver 1 million kg., voro 4 belägna i Stockholm och 2 i Göteborg. Dessa 6 bryggerier afverkade tillsammans 10,073,780 kg. malt eller

33,2 % af det hela, samt erlade 1,163,853,60 kr. eller 43,7 % af hela skatten.

Maltafverknigen och skattens fördelning på landets olika delar synes af följande.

	Procent af hela tillverkningen.	Procent af skatten.
Stockholms stad	32,99	42,21
Stockholms län	1,12	0,98
Uppsala »	1,41	1,20
Södermanlands »	2,50	2,10
Östergötlands »	4,58	3,27
Jönköpings »	2,06	1,40
Kronobergs »	1,12	0,88
Kalmar »	2,43	1,55
Gottlands »	0,57	0,34
Blekinge »	2,26	2,30
Kristianstads »	2,30	1,92
Malmöhus »	8,53	8,14
Hallands »	1,32	0,97
Göteborgs och Bohus län	16,67	20,39
Älfsborgs län	2,86	1,84
Skaraborgs »	3,11	2,23
Värmlands »	1,89	1,06
Örebro »	1,37	0,75
Västmanlands »	1,45	0,79
Kopparbergs »	1,65	0,83
Gälleborgs »	3,42	2,30
Västernorrlands »	2,31	1,49
Jämtlands »	0,70	0,37
Västerbottens »	0,64	0,33
Norrbottnens »	0,74	0,36
	100,00	100,00

Den skattepliktiga maltdryckstillverkningen är hufvudsakligen förlagd till städerna ty af de 225 bryggerierna lågo 144 i eller invid städer och 81 på landsbygden, hvartill här afven räknas köpingar.

I Stockholm, Göteborg och Malmö lågo inalles 22 bryggerier (f. å 22), bland hvilka landets största med en afverknig af 16,053,635 kg. malt och en skattesumma af 1,770,194 kr. 80 öre, motsvarande 53,0 % af hela maltafverknigen (f. å 54,7 %) och 66,4 % af hela skatten (f. å 67,6 %).

Tillverknigstid. Såsom förut anmärkts, har hvarje bryggeri i medeltal haft 273 (f. å 268) tillverkningsdygn, hvilket utvisar, att det stora flertalet bryggerier varit i verksamhet allra största delen af året trots storstrejken under augusti och september.

Maltdryckernas stamvörtstyrka. En granskning af bryggjournalerna ger vid handen, att vörtstyrkan för de särskilda slagen af maltdrycker växlat rätt mycket men i det stora hela varit

för lageröl	11,0—13,0 % Balling.
» pilsneröl	10,5—12,0 » »
» extra ölsorter	10,0—18,0 » »
» lager- och pilsnerdricka	7,0—9,5 » »
» porter	17,0—19,5 » »
» svensköl	7,0—17,0 » »
» svagdricka	4,0—5,5 » »

I jämförelse med föregående tillverkningsår förekommer ingen nämnvärd skillnad i maldryckernas vörtstyrka. Det samma framträder äfven i fråga om Stockholms stad, som har den största tillverkningen af såväl lager- och pilsneröl som lagerdricka och svagdricka.

Stockholms stad

1908—1909. 1907—1908. 1906—1907. 1905—1906.

Stamvört för lageröl	13,1 % B.	13,2 % B.	13,1 % B.	13,1 % B.
» » pilsneröl	11,3 »	11,4 »	11,3 »	11,4 »
» » lager- o. pilsnerdricka	8,6 »	8,6 »	8,6 »	8,6 »
» » svagdricka	3,3 »	3,3 »	3,3 »	3,3 »

Extraktutbytet, d. v. s. den del af maltet som vid brygden öfvergår i löslig form och betingar vörtstyrkan, beror till en del på maltets beskaffenhet, till en del på den till brygden använda redskapen. Det har under året växlat mellan lägst 54,6 och högst 75,0 %. Vid de större och bättre utrustade bryggerierna har det i allmänhet legat mellan 71 och 73 % (f. å. 72—74 %).

Utbytet af de olika slagen maldrycker ur 100 kg. malt kan visserligen beräknas ur vörtstyrkan och extraktutbytet men i bryggjournalerna finnas äfven direkta uppgifter därom, hvaraf synes, att vid de större och bättre bryggerierna erhållits

	hl. vört.
af 100 kg. malt för porter	3,6
» » » » lageröl	5,5
» » » » pilsneröl	6,2
» » » » lager- och pilsnerdricka	8,0—9,0

Humlestyrkan eller vörtmängden pr kg. humle kan äfven beräknas ur bryggjournalerna, och man finner, att vid de större bryggerierna

	hl. vört.
1 kg. humle motsvarat för porter	1,0—1,5
» » » » lageröl	5,5—6,5
» » » » pilsneröl	3,0—4,5
» » » » lagerdricka	5,0—6,0
» » » » pilsnerdricka	4,0—5,0

Det bör dock ihågkommas, att både maltet och humlen äro af mycket olika beskaffenhet, hvilket naturligtvis inverkar på åtgången.

Råämnenas pris. Priset å korn har växlat mellan lägst 13,50 och högst 21 kr. per 100 kg. Ett medelpris synes ligga omkring 15,50 kr. (f. å. 15,50).

Priset på malt, där sådant inköpts, har varit lägst 21 och högst 35 kronor per 100 kg. Medelpriset synes ligga omkring 26 kronor (f. å. 26 kr.)

Humlepriset har växlat mellan lägst 135 och högst 450 kronor per 100 kg. Ett medelpris torde ligga omkring 260 kronor (f. å. 260 kr.).

Att ur dessa råämnespris beräkna tillverkningspriset på de salufärdiga maldryckerna låter sig emellertid ej göra, då af den angifna kvantiteten råämnen tillverkats en mångfald olika produkter.

Använd drifkraft och antal arbetare. Utaf de i tabell n:r 11 införda uppgifterna framgår, att vid de skattepliktiga bryggerierna följande antal motorer varit i bruk:

212 ångmaskiner	med 6,126,5 hästkrafter
26 gasmotorer	» 586,0 »
19 fotogenmotorer	» 294,0 »
7 vattenturbiner	» 82,0 »
522 elektriska motorer	» 3,414,2 »

tillsammans 786

med 10,502,7 hästkrafter

Vid samma bryggerier sysselsattes följande antal arbetare:

män öfver 18 år	3,823
» under 18 »	109 3,932
kvinnor öfver 18 år	1,285
» under 18 »	17 1,302
tillsammans	5,234

I jämförelse med föregående år visar sig en ökning i motorernas antal med 10 medan antalet hästkrafter minskats med 251,3. Antalet arbetare har minskats med 356.

Enligt Kungl. förordningen angående tillverkning och beskattning af maldrycker åligger det tillverkaren att på egen bekostnad anskaffa och underhålla en *själfregistrerande våg* för uppvägning af maltet. Numera användas blott s. k. Chronosvågar från firman C. Reuther & Reisert i Hennef an der Sieg, hvilka vågar visat sig mycket tillförlitliga och i allmänhet fungerat till belåtenhet. Det använda maltet får dock ej innehålla främmande ämnen såsom snören, pinnar etc., emedan vågen då lätt råkar i olag, och ej heller får maltet, hvilket ibland händer med s. k. färgmalt, vara för lätt, emedan vågens konstruktion förutsätter, att maltet har den normala hektolitervikten. Det åligger öfverkontrollörerna att genom då och då företagna provvägningar förvissa sig om den själfregistrerande vågens tillförlitlighet.

Antalet *kontrollörer* vid de skattepliktiga bryggerierna uppgick under tillverkningsåret 1908—09 till 365, hvilka tillhörde nedan angifna samhällsställningar och yrken

officerare i tjänst eller med afsked,	75
underofficerare » » » » »	45
vid landtstaten anställda	52
andra personer	193
tillsammans	365.

b. De skattefria bryggerierna.

De genom kontrollpersonalen insamlade uppgifterna om den skattefria svagdrickstillverkningen äro sammanförda i tabell n:r 12. Af tabellen synes, att skattefri svagdrickstillverkning förekommit både i Stockholms stad och rikets samtliga län vid tillsammans 700 bryggerier (f. å. 743). Antalet bryggerier har varit störst i Malmöhus län med 112 (f. å. 117) och Gäfleborgs län med 74 (f. å. 75 bryggerier).

Vid de skattefria bryggerierna användes följande råämnen:

8,774,928,0 kg. malt,
54,573,6 » humle,
161,101,9 » sockerkulör och
157,313,3 » socker och sirup

Antalet brygder har uppgått till 67,110 eller i medeltal 96 brygder på hvarje bryggeri (f. å. 106).

Tillverkningen af svagdricka uppgick vid de skattefria bryggerierna till 1,182,399,8 hl. Läggas härtill den redan omnämnda tillverkningen vid de skattepliktiga bryggerierna, 232,464,8 hl., så utgör hela svagdrickstillverkningen inom riket 1,414,864,6 hl. (f. å. 1,690,124,8 hl) alltså en minskning med 275,260,2 hl. mot år 1907—08.

Antalet bryggerier af olika storlek inom de olika länen synes af följande tabell.

L ä n.	Maltafverknin g										Antal 1907-1908.		
	under 1,000 kg.	1,000-10,000 kg.	10-20 tusen kg.	20-30 tusen kg.	30-40 tusen kg.	40-50 tusen kg.	50-60 tusen kg.	60-70 tusen kg.	70-80 tusen kg.	80-90 tusen kg.		90-100 tusen kg.	öfver 100 tusen kg.
Stockholms stad													4
Stockholms län	1	7	5	1	2	1	1				1	1	17
Uppsala		11	8	2	1	1							23
Södermanlands		3	3		1								7
Östergötlands		6	4		1	1	1						13
Jönköpings	4	18	5	1									28
Kronobergs	4	21		1									26
Kalmar	2	33	2										37
Gottlands					1								1
Blekinge	1	15	3	2									21
Kristianstads	1	17	14	3	1	1	1						38
Malmöhus	2	31	60	7	5	2	2	1		1		1	112
Hallands		20	4	3									27
Göteborgs och Bohus	2	1	2	1	4	1					1	3	15
Älfsborgs	2	16	5	2	1								26
Skaraborgs	1	13	7	1	1								23
Värmlands	1	17	5	1		1	1						26
Örebro	2	18	6	1		1							28
Västmanlands		7	16	3	3								29
Kopparbergs	2	43	9	2	1								57
Gäflborgs	2	48	17	6		1							74
Västernorrlands		14	4	3									21
Jämtlands		9		1									10
Västerbottens	1	12	3										16
Norrbottnens	2	12	5	2									21
Summa	30	392	187	43	22	11	6	1	—	1	2	5	700 743
1907—1908	38	364	217	63	23	19	6	3	2	—	—	8	743
1906—1907	33	428	213	67	19	16	8	4	—	1	1	7	797
1905—1906	36	435	239	72	29	15	7	4	—	3	—	7	847
1904—1905	35	455	257	71	25	11	11	1	—	3	—	7	876

Att den skattefria svagdrickstillverkningen i det hela bedrifves som ett obetydligt handverk framgår däraf, att 609 bryggerier eller 87 % (f. å. 83,3 %) ej hunnit upp till en afverknin g af 20,000 kg. Af svagdricksbryggerier med öfver 100,000 kg. lågo 1 i Stockholm, 1 i Malmö och 3 i Göteborg med en sammanlagd afverknin g af 1,058,340 eller omkring 12 % af hela beloppet.

Af de skattefria bryggerierna lågo 573 på landet.

Råämnenas pris. I öfverkontrollörernas sammandrag uppgifves priset för korn till lägst 12,50 och högst 21 kronor, för malt till lägst 14,50 och högst 36 kronor samt för humle till lägst 80 och högst 400 kronor allt per 100 kg.

Att ur dessa prisuppgifter få fram några användbara medeltal torde vara omöjligt, men man får dock det intrycket att priset för

korn i allmänhet låg vid . . .	14—15 kr. (f. å. 14—15 kr.)
malt » » »	24—25 » (f. å. 24—25 »)
humle » » »	175—225 » (f. å. 150—200 »)

Svagdrickats vörtstyrka, som ej får öfverstiga 6° Balling, har växlat mellan 2,5 och 6 % och kan i allmänhet sägas hafva hållit sig mellan 4,5 och 5,5 %.

För hela riket beräknas 13,5 hl. svagdricka per 100 kg. malt (f. å. 13,5 hl.). Med ett extraktutbyte af omkring 65 % skulle medeltalet af vörtstyrkan liksom förra året hafva varit något under 5° B.

Det vörtstarkaste drickat tillverkades på Gottland, hvar-est blott omkring 8 hl. dricka erhöles ur 100 kg. malt. Därefter kommo Kronobergs och Kalmar län med 10 å 11 hl., Jönköpings och Göteborgs och Bohus län med 11 å 12, Östergötlands, Hallands och Skaraborgs med 12 å 13, Kristianstads, Malmöhus, Älfsborgs och Värmlands län med 13 å 14, Stockholms stad, Södermanlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs, Gäflborgs, Jämtlands och Norrbottens län med 14 å 15, Stockholms, Uppsala och Blekinge län med 15 å 16, Västerbottens län med 17 å 18 och Västernorrlands län med 18 å 19 hl., där drickat alltså var svagast.

Humleåtgången till svagdricka är mycket obetydlig nämligen i medeltal 1 kg. humle till 21 å 22 hl. dricka.

Tillverknin g stid. I medeltal har hvarje svagdricksbryggeri haft 96 brygder och i allmänhet hafva bryggerierna varit i verksamhet hela tillverkningsåret, men åtskilliga bryggerier hafva under olika tider drifvits för olika personer.

Sockerkulör har under året användts till en mängd af 136 gram (f. å. 132) till hvarje hl. dricka. Enligt ordningsstadgan 8 § får den tillsatta sockerkulören ej öfverstiga 200 gr. för hvarje hektoliter vört.

Socket och sirup. Det är numera ej förbjudet att tillsätta socker eller sirup till svagdrickat, blott icke vörtstyrkan därigenom kommer att öfverstiga 6 %. Under året tillsattes i medeltal 133 gram socker eller sirup till hvarje hl. svagdricka.

Använd drifkraft och antal arbetare. Utaf de i tabell n:r 12 införda uppgifterna framgår, att vid de skattefria bryggerierna följande antal motorer varit i bruk.

82 ångmaskiner	med 459,5 hästkrafter
8 gasmotorer	» 49,0 »
19 fotogenmotorer	» 60,5 »
10 vattenturbiner	» 18,5 »
55 elektriska motorer	» 164,6 »

tillsammans 174 motorer med 752,1 hästkrafter

äfvensom 20 kreatursvandringar.

Vid samtliga bryggerier sysselsattes följande antal arbetare:

män öfver 18 år	1,658
» under 18 »	126 1,784
kvinnor öfver 18 år	168
» under 18 »	20 188
tillsammans	1,972

I jämförelse med föregående år visar sig en ökning i motorernas antal med 37 och i antalet hästkrafter med 18,2. Antalet arbetare har minskats med 135.

Antalet *tillsyningsmän* vid de skattefria bryggerierna uppgick under tillverkningsåret 1908—09 till 759, tillhörande följande yrken

officerare . . . i tjänst eller med afsked	74
underofficerare » » » » »	46
vid landtstaten anställda	103
andra personer	536
tillsammans 759	

Sackarinundersökningar. Emedan, enligt 28 § 2 mom. i tillverkningsförordningen, i skattefritt bryggeri eller tillhörande lägenheter icke må finnas sackarin eller annat liknande sötämne, äro kontrolltjänstemännen skyldiga att vid anledning till misstanke, att sackarin användes i bryggeriet, insända prof af den misstänkta varan till den centrala kontrollmyndigheten, som föranstaltar om dess undersökning.

På detta sätt inkommo under tillverkningsåret 1908—09 till Kontroll- och justeringsstyrelsen 7 (f. å. 20) prof å svagdricka, läskedrycker, s. k. kristallessens m. m. I 2 (f. å. 5) af dessa anträffades sackarin, dock ej i något svagdricksprof. Af de insända svagdricksprofven hade intet för stark stamvört.

Konsumtionen af maltdrycker. Under kalenderåret 1908 utgjorde enligt kommerskollegii berättelse in- och utförseln af maltdrycker:

	Införseln hl.	Utförseln hl.
porter	60	1,211
öl, alla slag	2,414	875

Medan för porter förekommer ett utförselöfverskott af 1,151 hl., visar ölet ett införselöfverskott af 1,539 hl. Konsumtionen torde motsvara tillverkningen med frändrag af utförsel- och tillägg af införselöfverskottet och var därför:

Stockholm den 19 februari 1910.

	1908—1909		1907—1908		1906—1907	
	Liter per		Liter per		Liter per	
	Hl. invånare.		Hl. invånare.		Hl. invånare.	
porter	51,072	0,94	60,386	1,12	66,277	1,24
öl, alla slag	1,065,627	19,63	1,161,002	21,59	1,230,871	23,06
lager- o. pilsnerdricka	203,064	3,74	207,084	3,85	181,756	3,40
svagdricka	1,414,865	26,06	1,630,125	31,43	1,673,000	31,35

E. Kostnaden för kontrollen öfver tillverkningen af brännvin, socker och malt-drycker.

Kostnaderna för kontrollen öfver brännvins-, socker- och maltdryckstillverkningen bestrides af sjunde hufvudtitelns ordinarie förslagsanslag för *kontroll å tillverkningsafgifter*, hvilket i riksstaten för år 1909 upptogs till ett belopp af 1,100,000 kr. Till detta anslag föras såsom detsamma enskildt tillhöriga uppbördsmedel dels nederlagsafgifter från de allmänna brännvinsnederlagen, dels svagdrickstillverkarnes bidrag till kontrollkostnaden dels ock bidrag till nämnda kostnad, hvilka i vissa fall skola erläggas af tillverkare af brännvin och skattepliktiga maltdrycker. Uppgifterna angående dessa uppbördsmedel äro emellertid ej ännu tillgängliga och ej heller specificerade uppgifter om utgifterna. Totalbeloppet af ifrågavarande kostnader, för hvilka utförlig redogörelse skall lämnas i berättelsen för tillverkningsåret 1909—1910, uppgick år 1909 till 994,419 kr. 85 öre emot 1,076,588 kr. 8 öre under år 1908.

Underdånigst

K. LINDEBERG.

Å. G. EKSTRAND. G. B. LAGERGREN. K. ARNELL.

RÉSUMÉ.

I. Fabrication de l'eau-de-vie.

L'année de fabrication court du 1er octobre d'une année au 1er octobre de l'année suivante. Les droits de fabrication ont comporté 65 öre (90,3 centimes¹) par litre d'eau-de-vie de force normale, c.-à-d. de 50 % d'alcool à + 15° C. Il est toutefois déduit une quantité franche de 2 %. Dans les cas où la fabrication ne s'élève pas à 500 litres en moyenne par jour de fabrication, la différence est frappée d'un droit spécial de 10 öre (14 centimes) par litre. Autrement, si la fabrication de l'usine dépasse, pendant la période du 1er octobre—1er mai, la quantité totale de 600,000 litres, ou bien, pendant la période du 1er mai—1er octobre, la quantité totale de 435,000 litres, le surplus est soumis à un droit spécial de 5 öre (7 centimes) par litre.

Pendant l'année de fabrication (1908—1909), qui est l'objet du présent rapport, la totalité de la fabrication s'est élevée à 44,161,995 litres à 50 %.

Les matières brutes employées ont comporté:

20,865,892 kilos de céréales,
1,949,970 hectolitres de pommes-de-terre,
143,417 » » bettes,
327,525 kilos d'amidon et
5,891,922 » de mélasse.

Le nombre des usines en activité a été de 130, dont la plupart sont situées dans les parties méridionales du pays.

La recette de l'Etat a comporté pour l'année civile de 1909:

22,504,495 couronnes, soit 31,281,248 francs.

Il est accordé une restitution de droits pour l'alcool dénaturé et consommé dans des buts industriels ou scientifiques. — La totalité de l'alcool dénaturé s'élève pour l'année 1909 à 5,156,076 litres à 50 %.

II. Vente de l'eau-de-vie.

L'ordonnance en vigueur actuellement sur la vente de l'eau-de-vie a été promulguée le 9 Juin 1905 et a eu force de loi en automne 1907. L'exercice 1907—1908 embrassait, pour les villes, le temps compris entre le 1er octobre 1907 et le 31 décembre 1908, et, pour les campagnes, celui entre le 1er Novembre 1907 et le 31 décembre 1908; à partir du 1er janvier 1909 l'exercice commence avec l'année civile.

Le droit de vente de l'eau-de-vie en détail, c'est-à-dire au-dessus de 250 litres, est ou permanent — il est ordinairement accordé pour 3 ans — ou temporaire — il est accordé pour un temps plus court, un an au plus, comme sur les bateaux à vapeur, aux stations balnéaires et autres lieux de cure, dans des cercles, etc. Dans les campagnes il existe encore un certain nombre (29) de débits privilégiés. La vente en détail se fait dans toutes les villes sauf deux; et cette vente ainsi que le commerce d'eau-de-vie dans 41 communes rurales est concédé à des sociétés formées suivant le système caractéristique pour la Suède dit de Göteborg.

D'après ce système, tous les droits de vente dans la ville sont cédés à une société spécialement constituée dans ce but, qui,

aux termes mêmes de la loi, a pour mission « d'organiser et de surveiller dans l'intérêt de la moralité le commerce en détail de l'eau-de-vie dans la ville ». Il est par conséquent interdit à la société de prélever à son profit un intérêt supérieur à l'intérêt de 5 % sur le capital engagé par elle. Il lui est également défendu d'assurer à la ville des avantages économiques spéciaux. Ces sociétés sont tenues de se désister de tous les bénéfices réalisés par la vente, ces bénéfices devant, avec les droits de vente mentionnés, être répartis sur les bases fixées par la loi, entre les conseils provinciaux, les sociétés d'Economie rurale, les communes urbaines et les communes rurales.

Le nombre des patentes effectivement exploitées de chaque catégorie donne les chiffres suivants pour l'exercice de 1907—1908:

	Patentes permanentes.	Patentes temporaires.
Villes et bourgs	808	345
Campagne	78	117

Le chiffre de la population représenté en 1907—1908 par chaque patente permanente, a comporté:

dans les villes et les bourgs	1,679
à la campagne	52,212

Les droits perçus se sont élevés aux sommes ci-dessous:

Villes couronnes	18,776,638, soit francs	26,099,527
Campagne »	580,494 » »	806,886
Total couronnes		19,351,162, soit francs 26,906,413

Ces droits ont été répartis de la manière suivante:

Conseils provinciaux.	Sociétés d'Econ. rurale	Communes urbaines.	Communes rurales.
Cour.	Cour.	Cour.	Cour.
3,406,989	2,424,120	10,416,006	2,781,490

Le reliquat a été affecté en partie à l'encouragement de la lutte antialcoolique, en partie à la réserve de l'exercice 1909, en partie enfin à des commissions.

III. Fabrication du sucre.

En vertu d'une ordonnance royale du 2 juin 1905 le sucre est frappé d'un droit de consommation de 13 öre par kg. Dès le premier Janvier 1909 le droit est élevé à 15 öre pour toutes les raffineries sauf celle de Lidköping. Les fabriques de sucre brut et les raffineries ont été de ce fait placées sous contrôle.

La quantité de bettes employées s'est élevée à 900,934,6 tonnes.

Année de fabrication (1 ^{er} sept.—31 août).	Nombre des fabriques.	Bettes employées. Tonnes	Sucre brut. Tonnes.	Proportion % de la production.
1899—1900	19	622,047	80,810,7	13,0
1900—1901	19	875,911	114,734,7	13,1
1901—1902	20	903,792	125,379,3	13,9
1902—1903	20	505,017	72,444,3	14,3
1903—1904	20	748,446	107,199,2	14,3
1904—1905	21	556,881	81,037,8	15,1
1905—1906	22	824,438	122,403,6	14,9
1906—1907	22	1,029,324	162,395,9	15,8
1907—1908	23	771,170	111,446,0	14,4
1908—1909	24	900,934	136,693,8	15,0

¹) La couronne calculée à 1 fr. 39 c.

La superficie employée pour la culture des betteraves a été de 32,074,8 hectares. Cette culture a lieu principalement dans les provinces du sud de la Suède et dans les îles de Gotland et de Öland. Le nombre des raffineries était de 10 dont 3 ont produit également du sucre brut et 1 du sucre raffiné directement du sirop de betterave. Les raffineries ont livré en tout 131,569,317,5 kg. de sucre raffiné de toutes espèces dont plus du tiers était du sucre en pain. Pendant l'année civile 1909 les fabriques de sucre du pays ont livré à la consommation 122,000,000 kg.; l'importation, assez faible, s'est chiffrée à 598,000 kg. Les droits sur le sucre perçus en 1909 se sont élevés à 16,376,085,02 couronnes (francs 22,762,758,17). La consommation de sucre par habitant a été en 1909 de 23,3 kg.

IV. Fabrication des boissons de malt.

En vertu d'une loi du 17 juin 1903, la fabrication des boissons de malt a été frappée, à partir du 1er octobre de la même année, d'un droit de fabrication établi de la façon suivante: La totalité des brasseries est divisée en deux catégories: celles produisant *de la bière forte*, et celles ne fabriquant que de *la petite bière*; les premières seules sont soumises à ce droit. On comprend sous la dénomination de petite bière la boisson fabriquée d'un moût dont la teneur en extrait de malt ne dépasse pas six pour cent. La taxe à payer *par les brasseries, qui y sont soumises*, est basée depuis le 1er octobre 1907 sur l'échelle graduée suivante:

jusqu'à 50 mille kg. de malt	4 öre par kg.
de 50 mille à 100 mille kg. de malt	7 » » »
» 100 » » 150 » » »	11 » » »
plus de 150 mille kg. de malt	12 » » »

Le nombre des brasseries imposées s'est, dans l'année de fabrication, du 1er octobre 1908 au 1er octobre 1909, élevé à 225, avec une consommation totale de 30,314,639 kg. de malt et de 452,984 kg. de houblon.

Le chiffre des boissons de malt fabriquées pendant l'exercice dans les brasseries imposées, s'est élevé à 1,551,846 hectolitres, dont la bière brune et celle de Pilsen ont fourni 1,029,359 hectolitres. Les plus grandes brasseries se trouvent à Stockholm et à Gothembourg. Les 6 principales ont produit à elles seules plus d'un tiers de la fabrication totale et versé environ 44 % de l'impôt, qui a donné pour l'exercice 2,664,965 couronnes (francs 3,704,301).

Les brasseries exemptées se sont élevées pendant l'exercice à 700, avec une consommation totale de 8,774,928 kg. de malt et de 54,574 kg. de houblon. Leur production de petite bière a été de 1,182,400 hectolitres.

Les brasseries de petite bière sont en général de minime importance: 609 d'entre elles n'ont pas atteint, pendant l'exercice, une quantité de 20,000 kg. de malt. Le moût s'est tenu en général à environ 5 gr. d'extrait de malt par 100 cm³. La consommation de la bière de toute espèce a été en 1908 de 50,4 litres par habitant.

La surveillance des *brasseries de petite bière* a entraîné de fortes dépenses directes pour l'État; la part contributive aux frais de ce contrôle que toute brasserie doit payer est de 42 centimes pour chaque jour de travail pendant le temps que le permis a été valable pour la brasserie. Cette part contributive des brasseries s'élève à environ la moitié des frais de contrôle.

B I L A G O R.

Tab. Nr 1.

SAMMANDRAG AF UPPGIFTERNA ÖFVER BRÄNNVINSTILLVERKNINGEN I RIKET UNDER
TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1908—1 OKTOBER 1909.

Län.	Antal brännerier.				Tillverkningsdygn.					Erhållet utbyte af sprit.								Län.	
	Hösten.	Våren.	Sommaren.	Under tillverkningsåret.	Hösten.	Våren.	Sommaren.	Summa.	I medeltal på hvarje bränneri.	Liter af 50 % alkoholhalt.				Uppmått sprit.		Medeltillverkning Liter af 50 %			Procent af hela tillverknigen.
										Hösten.	Våren.	Sommaren.	Summa.	Liter.	Alkoholhalt.	på bränneri.	på tillverkningsdygn.		
Stockholms stad..	1	1	1	1	77	98	128	303	303	131,097	173,601	144,531	440,229	268,280	83,7	449,279	1,483	1,02	Stockholms stad.
Stockholms län	4	4	4	4	308	392	512	1,212	303	694,151	884,645	867,760	2,446,556	1,387,017	88,6	611,639	2,019	5,54	Stockholms län.
Uppsala d:o	1	1	1	1	77	98	128	303	303	114,403	123,205	144,522	382,130	233,640	81,8	382,130	1,261	0,86	Uppsala d:o.
Östergötlands d:o	7	7	1	7	337	511	128	976	139	320,872	509,543	43,011	873,426	573,119	76,2	124,775	895	1,98	Östergötlands d:o.
Jönköpings d:o	1	1	1	1	77	98	128	303	303	110,275	120,160	164,932	395,367	270,414	73,1	395,367	1,305	0,89	Jönköpings d:o.
Kronobergs d:o	1	1	—	1	39	50	—	89	89	82,398	101,776	—	184,174	120,193	76,6	184,174	2,069	0,42	Kronobergs d:o.
Kalmar d:o	1	1	—	1	55	70	—	125	125	159,364	180,771	—	340,135	222,254	76,5	340,135	2,721	0,77	Kalmar d:o.
Blekinge d:o	10	10	—	10	613	702	—	1,315	131	1,362,069	1,542,395	—	2,904,464	1,908,878	76,1	290,446	2,209	6,58	Blekinge d:o.
Kristianstads d:o	58	61	2	61	3,299	5,296	256	8,851	145	8,800,943	13,487,039	199,234	22,487,216	14,615,648	76,9	368,643	2,541	50,92	Kristianstads d:o.
Malmöhus d:o	25	25	1	28	1,346	1,696	128	3,170	113	5,113,241	4,549,646	160,870	9,823,757	5,845,442	84,0	350,848	3,099	22,24	Malmöhus d:o.
Hallands d:o	2	2	—	2	134	146	—	280	140	440,212	574,181	—	1,014,393	611,742	82,9	507,196	3,622	2,30	Hallands d:o.
Göteb. o. Bohus d:o	1	1	1	1	77	98	128	303	303	194,686	259,222	313,254	767,162	428,920	89,4	767,162	2,532	1,74	Göteb. o. Bohus d:o.
Älfsborgs d:o	1	1	—	1	47	45	—	92	92	44,141	37,795	—	81,936	58,393	70,2	81,936	891	0,19	Älfsborgs d:o.
Skaraborgs d:o	10	9	—	10	510	819	—	1,329	133	831,480	1,127,513	—	1,958,993	1,201,322	81,5	195,899	1,474	4,43	Skaraborgs d:o.
Örebro d:o	1	1	—	1	38	16	—	54	54	39,834	13,223	—	53,057	34,273	77,4	53,057	983	0,12	Örebro d:o.
Hela riket	124	126	12	130	7,034	10,135	1,536	18,705	144	18,439,166	23,684,715	2,038,114	44,161,995	27,779,535	79,5	339,708	2,361	—	Hela riket.
1907—1908	119	121	12	124	6,849	9,527	1,536	17,912	144	15,427,619	20,648,823	2,257,259	38,333,701	24,151,838	79,4	309,143	2,140	—	1907—1908.
1906—1907	124	119	12	126	7,572	10,395	1,536	19,503	155	19,085,724	24,380,780	2,299,322	45,765,826	28,932,070	79,1	363,221	2,347	—	1906—1907.
1905—1906	123	119	13	123	7,070	9,411	1,677	18,158	142	15,724,999	19,099,031	2,271,476	37,095,506	23,504,338	78,9	289,809	2,043	—	1905—1906.
1904—1905	122	122	12	130	7,179	10,131	1,548	18,858	145	15,793,014	21,159,764	2,164,439	39,117,217	24,895,302	78,6	300,902	2,074	—	1904—1905.
1903—1904	134	128	12	137	8,047	9,241	1,536	18,824	137	18,450,492	17,404,316	2,180,788	38,035,596	24,608,426	77,3	277,632	2,021	—	1903—1904.
1902—1903	133	132	13	136	7,290	9,734	1,615	18,639	137	16,492,515	18,804,352	1,996,894	37,293,761	24,202,213	77,0	274,219	2,001	—	1902—1903.
1901—1902	132	133	13	135	8,404	11,668	1,475	21,547	160	20,982,220	26,187,028	2,166,560	49,335,808	31,916,053	77,3	365,450	2,290	—	1901—1902.
1900—1901	127	126	11	127	7,886	11,480	1,394	20,760	163	17,782,227	25,976,845	2,107,130	45,866,202	29,513,200	77,7	361,151	2,209	—	1900—1901.
1899—1900	130	127	11	131	7,971	11,123	1,419	20,513	157	18,234,355	24,639,352	2,215,046	45,088,753	28,975,564	77,8	344,189	2,198	—	1899—1900.

Tab. Nr 2.

RÅÄMNEN, ANVÄNDA FÖR TILLVERKNING AF BRÄNNVIN OCH PRESSJÄST UNDER
TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1908—1 OKTOBER 1909.

Län.	Spannmål. Kilogram.									Rotfrukter. Hektoliter.		Grästärkelse. Kg.	Melass. Kg.	Till 1,000 liter brännvin af n. st. åtgått. ¹⁾			
	Hvete.	Råg.	Korn.	Blandsäd.	Hafre.	Majs.	Bo- hvete.	Ris (paddy).	Summa.	Potatis.	Hvit- betor.			Spann- mål. Kg.	Rot- frukter. Hl.	Grästär- kelse. Kg.	Me- lass. Kg.
Stockholms stad .	—	321,050	759,439	—	—	—	—	—	1,080,489	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	—	2,155,400	3,254,117	—	174,411	—	—	—	5,583,928	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala d:o	—	349,525	526,300	—	50,200	—	—	—	926,025	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands d:o	—	88,060	173,447	180,353	55,225	—	—	—	497,085	45,447	—	—	—	334	59	—	—
Jönköpings d:o	—	370,400	740,800	—	—	—	—	—	1,111,200	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs d:o	—	—	53,250	—	—	—	—	—	53,250	10,778	—	—	—	289	59	—	—
Kalmar d:o	—	—	52,250	—	19,060	—	—	—	71,250	19,760	—	—	—	209	58	—	—
Blekinge d:o	29,850	—	223,580	500,394	17,445	—	—	—	771,269	167,267	—	136,423	—	266	58	47	—
Kristianstads d:o	143,625	634,688	1,989,592	4,100,746	100,908	—	—	—	6,969,559	1,223,138	19,950	168,027	—	257	56	8	—
Malmöhus d:o	45,370	32,945	695,114	542,443	4,734	—	—	—	1,320,606	304,972	123,467	23,075	5,891,922	162	57	2	—
Hallands d:o	211,400	—	63,100	108,760	33,750	—	—	—	417,010	52,615	—	—	—	410	52	—	—
Göteb. o. Bohus d:o	—	658,800	813,435	—	80,870	—	—	—	1,553,105	—	—	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs d:o	—	9,475	8,280	9,016	4,197	—	—	—	26,771	5,112	—	—	—	326	62	—	—
Skaraborgs d:o	—	117,800	74,344	260,966	7,850	—	—	—	465,157	117,540	—	—	—	237	—	—	—
Örebro d:o	—	—	10,638	8,050	—	—	—	—	18,688	3,341	—	—	—	353	63	—	—
Hela riket	430,245	4,738,143	9,437,686	5,710,728	548,590	—	—	—	20,865,392	1,949,970	143,417	327,525	5,891,922	245	57	9	—
1907—1908	987,016	5,512,286	10,022,450	6,125,524	701,168	9,347,225	—	—	32,695,669	1,109,476	148,608	262,831	6,632,331	671	42	9	—
1906—1907	317,585	4,923,347	9,487,673	6,129,942	666,107	9,396,503	16,800	—	30,937,957	1,646,279	164,632	446,362	4,685,086	486	47	12	0,2
1905—1906	189,140	4,648,570	9,657,087	4,889,316	459,073	1,593,604	106,600	52,430	21,595,820	1,746,735	146,406	367,950	1,946,543	279	61	12	—
1904—1905	1,704,853	4,423,960	10,126,505	5,143,835	491,178	14,560,773	102,780	103,775	36,657,659	1,081,401	151,237	192,847	3,078,178	739	38	6	—
1903—1904	319,335	5,261,572	9,960,910	4,845,390	396,567	3,624,037	177,755	—	24,585,566	1,529,329	193,979	375,247	4,626,401	381	56	13	0,3
1902—1903	482,407	6,611,780	8,886,051	4,974,534	115,378	1,791,365	163,735	—	23,025,250	1,586,650	236,518	374,748	2,902,785	341	58	12	—
1901—1902	60,195	6,782,509	9,116,450	6,574,345	269,687	6,877,014	162,728	17,450	29,860,378	2,022,208	289,901	290,517	3,476,182	405	55	7	—
1900—1901	388,764	6,019,239	8,875,403	6,279,161	272,098	8,904,473	254,245	25,620	31,019,003	1,781,127	169,336	519,427	5,430,614	480	51	14	—
1899—1900	119,087	6,032,706	8,173,960	5,830,364	303,764	31,792,472	323,116	749	52,576,218	696,384	106,236	91,052	5,371,999	1,069	22	3	—

¹⁾ Melassbrännerierna i Malmöhus län och pressjästfabrikerna äro frånräknade.

Tab. Nr 3.

ANVÄNDT BRÄNSLE OCH ÅTGÅNG AF ARBETSKRAFT FÖR TILLVERKNING AF BRÄNNVIN OCH PRESSJÄST UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1908—1 OKTOBER 1909.

Län.	Antal brännrieter.	Använt bränsle.	Drifkraft.				Antal arbetare.							Dagsverken.			Län.				
			Ångmaskiner.		Andra motorer.		Hösten och våren.			Sommaren.				Hösten och våren.	Sommaren.	Summa.		Till 1,000 l brännvin af normalstyrka. ¹⁾			
			Antal.	Hästkrafter.	Antal och beskaffenhet.	Hästkrafter.	Män	Kvinnor		Summa.	Män	Kvinnor							Summa.		
							öfver 18 år.	under 18 år.	öfver 18 år.		under 18 år.	öfver 18 år.	under 18 år.	öfver 18 år.	under 18 år.						
Stockholms stad . .	1	Stenkol.	3	34	1 gasmotor.	10	19	—	—	19	19	—	—	19	3,325	2,432	5,757		—	Stockholms stad.	
Stockholms län	4	Stenkol och stybb.	8	380	1 fotogenmotor. 3 elektr. motor.	15 40	73	2	5	1	81	67	6	4	2	79	14,175	10,112	24,287	—	Stockholms län.
Uppsala d:o	1	Stenkol.	4	36	1 ångturbin.	75	24	—	—	24	24	—	—	24	4,200	3,072	7,272	—	Uppsala d:o.		
Östergötlands d:o	7	Stenkol, ved, torf.	6	48	1 vattenturbin. 1 kreatursvandr.	35	38	—	—	38	6	—	—	6	4,456	768	5,224	4,8	Östergötlands d:o.		
Jönköpings d:o	1	Ved ooh sågspån.	3	43	—	—	21	1	—	22	23	1	—	24	3,850	3,072	6,922	—	Jönköpings d:o.		
Kronobergs d:o	1	Ved och torf.	1	8	—	—	7	—	—	7	—	—	—	—	623	—	623	3,4	Kronobergs d:o.		
Kalmar d:o	1	Ved.	1	10	—	—	7	—	—	7	—	—	—	—	875	—	875	2,6	Kalmar d:o.		
Blekinge d:o	10	Stenkol, ved, torf.	10	60	—	—	57	1	—	58	—	—	—	—	7,504	—	7,504	2,5	Blekinge d:o.		
Kristianstads d:o	61	Stenkol, ved, torf.	63	661	2 vattenturbiner.	100	408	2	—	410	32	—	—	32	57,217	4,036	61,253	2,3	Kristianstads d:o.		
Malmöhus d:o	28	Stenkol, ved, torf.	36	487	1 elektr. motor.	10	283	—	1	284	9	—	1	10	27,942	1,280	29,222	2,8	Malmöhus d:o.		
Hallands d:o	2	Stenkol.	2	48	—	—	24	—	—	24	—	—	—	—	3,360	—	3,360	3,3	Hallands d:o.		
Göteb. o. Bohus d:o	1	Stenkol.	1	8	9 elektr. motor.	80	24	3	—	27	24	3	—	27	4,725	3,456	8,181	—	Göteb.o. Bohus d:o.		
Älfsborgs d:o	1	Ved.	1	5	—	—	5	—	—	5	—	—	—	—	460	—	460	5,6	Älfsborgs d:o.		
Skaraborgs d:o	10	Stenkol, ved, torf.	10	140	—	—	51	—	—	51	—	—	—	—	4,620	—	4,620	2,4	Skaraborgs d:o.		
Örebro d:o	1	Stenkol och ved.	1	10	—	—	5	—	—	5	—	—	—	—	335	—	335	6,3	Örebro d:o.		
Hela riket	130	—	150	1,978	—	365	1,046	9	6	1	1,032	204	10	5	2	221	137,667	28,228	165,895	2,5	Hela riket.
1907—1908	124	—	149	1,675	—	375	972	10	6	1	989	221	5	4	1	231	130,875	27,100	157,975	2,8	1907—1908.
1906—1907	126	—	146	1,832	—	298	1,019	10	3	1	1,033	232	8	7	1	248	143,236	31,744	174,980	2,5	1906—1907.
1905—1906	128	—	148	1,651	—	390	1,014	10	7	—	1,031	244	6	6	—	256	134,936	33,024	167,960	2,9	1905—1906.
1904—1905	130	—	155	1,698	—	272	1,004	10	7	1	1,022	234	8	6	1	249	135,801	32,121	167,922	2,8	1904—1905.
1903—1904	137	—	164	1,746	—	285	1,087	15	5	1	1,108	238	7	3	1	249	142,769	31,672	174,441	2,9	1903—1904.
1902—1903	136	—	160	1,635	—	273	1,065	20	7	1	1,093	272	9	4	5	290	144,828	35,895	180,723	3,1	1902—1903.
1901—1902	135	—	158	1,608	—	172	1,084	16	3	4	1,107	249	12	9	1	271	165,954	32,107	198,061	2,8	1901—1902.
1900—1901	127	—	141	1,400	—	60	992	14	5	1	1,012	236	9	4	2	251	157,348	31,960	189,308	2,9	1900—1901.
1899—1900	131	—	144	1,428	—	61	1,001	7	6	—	1,014	225	11	7	—	243	150,026	31,347	181,373	2,8	1899—1900.

¹⁾ Pressjästfabrikerna äro frånräknade.

Tab. Nr 4 a).

ANTAL BEGAGNADE RÄTTIGHETER TILL DETALJHANDEL MED BRÄNNVIN UNDER FÖRSÄLJNING-
ÅRET 1 OKTOBER 1907—31 DECEMBER 1908.

L ä n.	Städer och vissa köpingar.						L a n d s b y g d e n.							Summa för länet.	L ä n.	
	Ständiga.			Tillfälliga.			Ständiga.				Tillfälliga.					
	Minuthandel.	Utskänkning.	Summa.	Klubb- och dylika rättigheter.	Öfriga rättigheter.	Summa.	Minuthandel.	Utskänkning.			Summa.	Klubb- och dylika rättigheter.	Öfriga rättigheter.			Summa.
								Överlämnade till bolag.	Inropade på auktion.	Privilegierade.						
Stockholms stad	77	96	173	26	88	114	—	—	—	—	—	—	—	—	287	Stockholms stad.
Stockholms län	7	19	26	—	15	15	—	1	5	—	6	4	29	33	80	Stockholms län.
Uppsala d:o	3	9	12	5	6	11	—	—	—	—	—	—	—	—	23	Uppsala d:o.
Södermanlands d:o	8	22	30	—	12	12	—	—	—	—	—	—	3	3	45	Södermanlands d:o.
Östergötlands d:o	12	22	34	2	21	23	1	—	—	2	3	—	11	11	71	Östergötlands d:o.
Jönköpings d:o	4	9	13	—	4	4	—	—	—	2	2	—	—	—	19	Jönköpings d:o.
Kronobergs d:o	2	6	8	2	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1	11	Kronobergs d:o.
Kalmar d:o	10	20	30	2	6	8	—	—	—	1	1	—	—	—	39	Kalmar d:o.
Gottlands d:o	1	3	4	3	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	14	Gottlands d:o.
Blekinge d:o	13	18	31	6	3	9	—	—	—	1	1	—	3	3	44	Blekinge d:o.
Kristianstads d:o	9	18	27	1	2	3	6	4	1	7	18	—	16	16	64	Kristianstads d:o.
Malmöhus d:o	27	73	100	5	1	6	17	8	2	11	38	—	11	11	155	Malmöhus d:o.
Hallands d:o	5	19	24	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	2	27	Hallands d:o.
Göteborgs och Bohus d:o	40	61	101	9	35	44	—	—	—	—	—	1	10	11	156	Göteborgs och Bohus d:o.
Älfsborgs d:o	7	20	27	—	3	3	—	—	1	2	3	—	2	2	35	Älfsborgs d:o.
Skaraborgs d:o	8	24	32	1	8	9	2	1	—	1	4	4	4	8	53	Skaraborgs d:o.
Värmlands d:o	5	14	19	4	—	4	—	—	—	—	—	—	5	5	28	Värmlands d:o.
Örebro d:o	5	14	19	2	6	8	—	—	—	—	—	—	3	3	30	Örebro d:o.
Västmanlands d:o	4	14	18	2	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	23	Västmanlands d:o.
Kopparbergs d:o	3	7	10	—	4	4	—	—	—	—	—	—	4	4	18	Kopparbergs d:o.
Gäfleborgs d:o	11	15	26	—	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	36	Gäfleborgs d:o.
Västernorrlands d:o	6	18	24	—	30	30	—	—	—	—	—	—	2	2	56	Västernorrlands d:o.
Jämtlands d:o	1	3	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	Jämtlands d:o.
Västerbottens d:o	2	5	7	1	2	3	—	—	—	—	—	—	1	1	11	Västerbottens d:o.
Norrbottnens d:o	3	6	9	1	6	7	—	—	—	1	1	—	1	1	18	Norrbottnens d:o.
Summa	273	535	808	73	272	345	26	14	9	29	78	11	106	117	1,348	Summa.

Tab. Nr 4 b).

INFLUTNA BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDEL FÖR FÖRSÄLJNINGÅRET 1907—1908.

L ä n.	Städerna och vissa köpingar.				Landsbygden.				Summa för länet.	För hvarje invånare.										
	A f b o l a g.		Af andra innehafvare af rättigheter.	Summa.	A f b o l a g.		Af andra innehafvare af rättigheter.	Summa.												
	Betingade afgifter.	Vinstmedel.			Betingade afgifter.	Vinstmedel.														
Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.											
Stockholms stad	40,725	—	3,377,580	61	13,906	81	3,432,212	42	—	—	—	—	3,432,212	42	10	11				
Stockholms län	6,693	75	469,232	80	3,298	76	479,225	31	112	50	112	50	5,990	73	6,215	73	485,441	04	2	27
Uppsala d:o	3,937	50	416,498	03	1,543	75	421,979	28	—	—	—	—	—	—	421,979	28	3	34		
Södermanlands d:o	6,862	50	619,057	37	2,215	70	628,135	57	—	—	—	286	74	286	74	628,422	31	3	63	
Östergötlands d:o	10,968	75	909,204	93	3,952	46	924,126	13	262	50	27,958	78	3,093	18	31,314	46	955,440	59	3	30
Jönköpings d:o	2,925	—	309,663	71	433	60	313,022	31	—	—	—	975	—	975	—	313,997	31	1	48	
Kronobergs d:o	2,025	—	272,891	72	233	75	275,153	47	—	—	—	225	—	225	—	275,378	47	1	74	
Kalmar d:o	7,425	—	684,702	30	1,293	84	693,421	14	—	—	—	225	—	225	—	693,646	14	3	04	
Gottlands d:o	1,125	—	163,601	29	2,082	54	166,808	83	—	—	—	—	—	—	166,808	83	3	08		
Blekinge d:o	9,375	—	526,882	41	716	40	536,973	81	—	—	—	1,303	68	1,303	68	538,277	49	3	62	
Kristianstads d:o	6,806	25	579,415	52	415	62	586,637	39	2,587	50	97,731	82	1,769	22	102,088	54	688,725	93	3	07
Malmöhus d:o	27,000	—	1,633,883	43	1,077	38	1,661,960	81	6,151	—	377,524	69	6,848	90	390,524	59	2,052,485	40	4	59
Hallands d:o	7,312	50	769,428	75	—	—	776,741	25	—	—	—	719	32	719	32	777,460	57	5	31	
Göteborgs och Bohus d:o	35,156	25	2,155,406	08	10,281	40	2,200,843	73	—	—	—	2,493	70	2,493	70	2,203,337	43	5	92	
Älfsborgs d:o	6,525	—	646,696	60	513	75	653,735	35	—	—	—	1,406	25	1,406	25	655,141	60	2	30	
Skaraborgs d:o	7,425	—	785,567	09	736	28	793,728	37	675	—	39,497	50	1,020	09	41,192	59	834,920	96	3	48
Värmlands d:o	4,275	—	669,333	25	184	38	673,792	63	—	—	—	408	75	408	75	674,201	38	2	61	
Örebro d:o	5,343	75	736,368	89	822	50	742,535	14	—	—	—	80	10	80	10	742,615	24	3	63	
Västmanlands d:o	5,175	—	601,099	15	495	62	606,769	77	—	—	—	—	—	—	606,769	77	4	03		
Kopparbergs d:o	2,643	75	462,338	06	154	18	465,135	99	—	—	—	354	96	354	96	465,490	95	2	01	
Gälleborgs d:o	7,037	50	535,087	71	791	26	542,966	47	—	—	—	—	—	—	542,966	47	2	16		
Västernorrlands d:o	6,750	—	617,419	03	2,587	51	626,756	54	—	—	—	249	75	249	75	627,006	29	2	54	
Jämtlands d:o	1,125	—	191,250	—	8	75	192,383	75	—	—	—	—	—	—	192,383	75	1	66		
Västerbottens d:o	1,743	75	178,146	22	543	75	180,433	72	—	—	—	121	25	121	25	180,554	97	1	14	
Norrbottnens d:o	10,893	75	188,577	84	1,687	50	201,159	09	—	—	—	308	70	308	70	201,467	79	1	29	
Summa	227,325	—	18,499,335	79	49,977	48	18,776,638	27	9,788	50	542,825	29	27,880	32	580,494	11	19,357,132	38	3	56

Tab. Nr 5.

BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLENS FÖRDELNING FÖRSÄLJNINGÅRET 1907—1908.

Län.	Städerna och vissa köpingar.				Landsting.	Hushållnings-sällskap.	Landsbygds-kommuner.	Summa.	Län.
	Direkt tillkommande medel.	Af lands-tingen och därmed lik-ställda städer tillkommande medel.	Af kommunerna i allmänhet tillkommande medel.	Summa för städerna och vissa köpingar.					
	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.					
Stockholms stad . . .	1,621,238 69	242,577 79	231,934 51	2,095,750 99	— —	— —	— —	2,095,750 99	Stockholms stad.
Stockholms län	231,201 46	— —	16,153 63	247,355 09	152,544 23	101,700 79	129,697 61	631,297 72	Stockholms län
Uppsala d:o	194,880 92	— —	20,742 71	215,623 63	90,245 72	60,166 56	65,543 41	431,579 32	Uppsala d:o.
Södermanlands d:o	303,309 24	— —	30,209 77	333,519 01	123,729 09	82,489 82	88,090 61	627,828 53	Södermanlands d:o.
Östergötlands d:o	445,202 67	32,442 57	49,079 69	526,724 93	174,628 12	138,053 42	148,905 62	988,312 09	Östergötlands d:o.
Jönköpings d:o	149,711 17	— —	21,039 81	170,750 98	150,995 54	100,668 28	123,330 68	545,745 48	Jönköpings d:o.
Kronobergs d:o	132,550 56	— —	6,381 27	138,931 83	112,723 93	75,152 71	101,396 81	428,205 28	Kronobergs d:o.
Kalmar d:o	336,026 49	— —	26,346 72	362,373 21	162,692 89	108,466 87	129,207 90	762,740 87	Kalmar d:o.
Gottlands d:o	80,874 82	— —	6,483 72	87,358 54	38,673 06	25,783 22	30,492 53	182,307 35	Gottlands d:o.
Blekinge d:o	259,389 90	— —	27,636 91	287,026 81	106,255 56	70,840 27	73,956 61	538,079 25	Blekinge d:o.
Kristianstads d:o	282,751 62	— —	14,143 57	296,895 19	160,438 43	106,963 83	139,255 50	703,552 95	Kristianstads d:o.
Malmöhus d:o	804,445 25	57,947 45	120,787 87	983,180 57	261,559 29	213,014 20	184,700 27	1,642,454 33	Malmöhus d:o.
Hallands d:o	374,171 58	— —	22,034 26	396,205 84	104,505 42	69,673 46	77,885 91	648,270 63	Hallands d:o.
Göteborgs och Bohus d:o	1,064,227 61	116,066 34	126,245 72	1,306,539 67	149,671 86	177,166 87	127,833 01	1,761,211 41	Göteborgs och Bohus d:o.
Älfsborgs d:o	315,028 78	— —	31,476 74	346,505 52	203,487 55	135,664 55	163,082 64	848,740 26	Älfsborgs d:o.
Skaraborgs d:o	381,129 01	— —	20,634 11	401,763 12	171,345 72	114,235 69	143,193 69	830,538 22	Skaraborgs d:o.
Värmlands d:o	323,808 36	— —	24,312 07	348,120 43	184,457 47	122,977 25	152,052 19	807,607 34	Värmlands d:o.
Örebro d:o	357,965 21	— —	24,043 65	382,008 86	146,233 73	97,493 59	115,773 96	741,510 14	Örebro d:o.
Västmanlands d:o	292,469 70	— —	23,558 04	316,027 74	107,491 37	71,664 18	79,217 07	574,400 36	Västmanlands d:o.
Kopparbergs d:o	223,263 74	— —	10,089 27	233,353 01	165,090 94	110,065 64	147,758 18	656,267 77	Kopparbergs d:o.
Gäfleborgs d:o	263,368 44	22,569 65	33,292 84	319,230 93	156,740 99	119,545 87	138,150 40	733,668 19	Gäfleborgs d:o.
Västernorrlands d:o	302,330 57	— —	20,942 14	323,272 71	176,366 12	117,582 77	147,685 78	764,907 38	Västernorrlands d:o.
Jämtlands d:o	92,545 51	— —	5,517 96	98,063 47	82,688 69	55,128 31	73,542 70	309,423 17	Jämtlands d:o.
Västerbottens d:o	87,022 18	— —	4,746 85	91,769 03	112,906 80	75,274 63	103,206 08	383,156 54	Västerbottens d:o.
Norrbottnens d:o	98,562 21	— —	9,092 78	107,654 99	111,516 69	74,347 85	97,531 03	391,050 56	Norrbottnens d:o.
Summa	9,017,475 69	471,603 80	926,926 61	10,416,006 10	3,406,989 21	2,424,120 63	2,781,490 19	19,028,606 13	Summa.
Förs.-året 1906—1907	— —	— —	— —	7,685,838 96	2,461,472 12	1,831,866 13	1,640,777 75	13,619,954 96	Förs.-året 1906—1907.
» 1905—1906	— —	— —	— —	7,844,956 50	2,316,495 90	1,742,491 22	1,620,868 20	13,524,811 82	» 1905—1906.
» 1904—1905	— —	— —	— —	7,186,100 60	2,145,879 58	1,597,004 84	1,580,853 23	12,509,838 25	» 1904—1905.
» 1903—1904	— —	— —	— —	7,112,915 43	2,123,265 82	1,590,934 94	1,540,036 13	12,367,152 32	» 1903—1904.

Tab. Nr 6. (Forts.)

STÄDERNAS OCH VISSA KÖPINGARS BEHÅLLNA ANDELAR AF BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLEN UNDER FÖRSÄLJNINGÅREN 1900—1901 TILL OCH MED 1907—1908.

	1900—1901. 1901—1902. 1902—1903. 1903—1904. 1904—1905. 1905—1906. 1906—1907.							1907—1908.					
	Kr. öre.		Kr. öre.		Kr. öre.		Kr. öre.		Kr. öre.			Kr. öre.	
	Dirrekt.	Från Statskontoret.	Summa.		Dirrekt.	Från Statskontoret.	Summa.						
Gottlands län.													Gottlands län.
Visby	39,396 49	33,444 92	34,057 30	36,069 26	33,108 36	35,466 61	40,771 91	80,065 16	6,483 72	86,548 88			Visby.
Blekinge län.													Blekinge län.
Karlskrona	68,944 19	62,198 69	93,480 75	90,682 44	78,858 78	90,394 47	87,764 32	115,310 44	18,384 31	133,694 75			Karlskrona.
Karlshamn	47,136 19	44,517 47	35,678 30	30,618 42	38,014 95	39,520 15	39,441 89	58,249 76	4,977 70	63,227 46			Karlshamn.
Sölvesborg	15,252 05	13,896 36	14,609 07	16,542 40	16,332 45	16,313 99	15,662 76	27,572 11	1,928 79	29,500 90			Sölvesborg.
Ronneby	16,339 54	16,264 07	18,608 19	18,367 34	18,251 66	20,177 20	18,848 19	56,605 44	2,346 11	58,951 55			Ronneby.
Kristianstads län.													Kristianstads län.
Kristianstad	62,483 76	51,856 40	57,041 71	60,134 67	61,871 75	67,332 14	72,804 44	122,423 88	7,778 —	130,201 88			Kristianstad.
Ängelholm	19,507 99	19,534 29	21,819 39	23,163 51	24,058 26	24,638 12	27,421 88	61,004 39	2,671 90	63,676 29			Ängelholm.
Simrishamn	4,756 05	4,692 70	5,915 21	6,447 81	7,027 65	7,893 90	7,764 15	12,026 39	1,438 40	13,464 79			Simrishamn.
Båstad	4,683 24	4,252 71	6,963 45	5,904 88	6,061 30	8,421 79	9,010 18	15,536 80	429 61	15,966 41			Båstad.
Hessleholm	— —	15,651 90	18,772 81	15,922 17	17,586 54	26,631 28	28,708 67	70,391 53	1,825 66	72,217 19			Hessleholm.
Malmöhus län.													Malmöhus län.
Malmö	267,231 —	222,753 35	252,996 66	285,992 89	290,115 23	374,757 62	414,192 11	324,446 88	113,352 41	437,799 29			Malmö.
Landskrona	40,919 54	30,688 89	36,608 02	36,100 73	33,536 67	42,301 19	58,120 27	49,992 43	10,984 69	60,977 12			Landskrona.
Ystad	32,391 34	29,630 02	32,522 41	34,142 13	38,245 65	43,039 60	50,463 20	67,771 68	7,417 38	75,189 06			Ystad.
Lund	68,322 04	49,956 94	60,038 20	70,413 10	68,705 09	65,521 86	72,543 52	82,811 22	13,438 02	96,249 24			Lund.
Helsingborg	107,076 86	99,698 43	122,132 12	122,627 90	140,115 74	151,222 77	158,052 36	187,642 69	22,151 06	209,793 75			Helsingborg.
Skanör och Falsterbo	464 08	411 68	232 02	239 52	269 46	1,502 79	751 49	7,023 08	669 34	7,692 42			Skanör och Falsterbo.
Trelleborg	22,156 55	19,872 76	22,636 77	28,020 87	27,146 85	29,681 83	26,248 91	28,406 76	6,265 16	34,671 92			Trelleborg.
Eslöf	20,577 25	19,925 61	24,310 72	21,721 06	22,581 11	24,622 96	25,157 12	36,768 31	3,466 23	40,234 54			Eslöf.
Hörby	— —	— —	10,850 92	10,811 45	8,991 33	9,489 43	9,883 59	12,851 77	991 03	13,842 80			Hörby.
Hallands län.													Hallands län.
Halmstad	48,662 80	45,002 06	48,323 25	53,048 04	53,592 95	71,734 60	77,085 58	121,951 94	12,300 14	134,252 08			Halmstad.
Varberg	1,908 68	20,062 80	35,260 09	30,450 09	30,993 01	41,575 65	41,795 61	90,463 93	4,810 37	95,274 30			Varberg.
Laholm	13,478 56	12,810 85	12,107 10	13,287 34	15,738 73	19,533 31	21,433 10	40,563 22	1,266 97	41,830 19			Laholm.
Falkenberg	19,031 19	17,949 01	21,771 38	21,988 44	25,803 04	32,297 16	26,959 73	77,912 64	2,947 83	80,860 47			Falkenberg.
Kungsbacka	22,514 93	19,420 74	21,764 96	21,937 85	20,269 69	21,861 31	22,766 14	41,937 10	708 95	42,646 05			Kungsbacka.
Göteborgs och Bohus län.													Göteborgs och Bohus län.
Göteborg	645,652 34	653,209 30	671,208 05	801,491 12	923,460 07	983,715 66	1,085,442 03	830,893 96	227,040 18	1,057,934 14			Göteborg.
Uddevalla	68,386 06	60,621 06	58,407 41	63,942 66	61,869 59	66,801 08	78,943 08	95,795 36	8,236 30	104,031 66			Uddevalla.
Marstrand	8,401 01	9,493 25	9,432 92	11,758 68	11,669 84	12,820 68	12,066 18	15,075 41	1,217 11	16,292 52			Marstrand.
Kungälv	17,254 76	19,478 70	18,952 39	21,989 49	21,187 77	20,831 27	22,152 92	32,282 99	1,020 40	33,303 39			Kungälv.
Strömstad	26,429 57	23,962 06	26,123 35	25,147 38	25,308 89	25,009 60	23,508 13	34,219 84	2,053 78	36,273 62			Strömstad.
Lysekil	36,579 64	32,764 09	33,840 26	29,176 73	30,925 56	43,080 11	47,419 81	48,035 93	2,744 29	50,840 22			Lysekil.
Älfsborgs län.													Älfsborgs län.
Vänersborg	32,202 18	30,415 38	30,770 —	38,430 46	35,660 65	35,485 52	36,984 83	49,025 01	4,996 83	54,021 84			Vänersborg.
Borås	72,756 97	62,936 31	63,903 41	68,391 13	71,245 26	73,046 67	80,372 32	117,096 76	14,059 56	131,156 32			Borås.
Ulricehamn	13,036 62	13,741 85	14,536 65	14,662 83	13,275 41	13,736 49	18,347 27	30,281 25	1,331 17	31,612 42			Ulricehamn.
Alingsås	20,059 55	21,123 80	21,938 06	22,211 29	21,981 81	24,514 22	27,558 17	30,182 75	3,199 17	33,381 92			Alingsås.
Åmål	15,922 75	15,422 75	16,322 75	19,122 75	16,322 75	17,222 74	19,122 74	22,512 —	2,813 96	25,325 96			Åmål.
Trollhättan	26,462 70	23,832 12	25,505 31	27,623 44	26,119 06	28,958 04	36,093 89	64,690 15	5,076 05	69,766 20			Trollhättan.

Tab. Nr 6. (Forts.)

STÄDERNAS OCH VISSA KÖPINGARS BEHÅLLNA ANDELAR AF BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLEN UNDER FÖRSÄLJNINGÅREN 1900—1901 TILL OCH MED 1907—1908.

	1900—1901. 1901—1902. 1902—1903. 1903—1904. 1904—1905. 1905—1906. 1906—1907.								1907—1908.												
	1900—1901.		1901—1902.		1902—1903.		1903—1904.		1904—1905.		1905—1906.		1906—1907.		1907—1908.						
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Direkt.	Från Statskontoret.	Summa.				
Skaraborgs län.														Kr.	öre.	Kr.	öre.				
Mariestad	38,505	77	33,523	47	38,573	91	38,750	81	40,154	75	43,494	85	49,881	64	65,921	36	2,945	78	68,867	14	Mariestad.
Lidköping	39,333	70	36,656	06	37,646	68	41,646	70	48,785	45	52,517	31	59,172	46	74,380	80	4,548	78	78,929	58	Lidköping.
Skara	32,738	36	31,641	17	35,945	06	35,428	98	33,439	53	37,450	40	40,430	86	45,533	64	3,656	10	49,189	74	Skara.
Hjo	8,555	36	8,540	39	8,547	87	10,245	48	10,200	57	10,202	56	19,555	86	23,676	92	1,452	06	25,128	98	Hjo.
Sköfde	39,693	71	40,818	43	42,496	80	47,449	97	46,431	58	51,259	—	64,529	02	73,967	41	4,383	49	78,350	90	Sköfde.
Falköping	24,606	19	28,992	25	36,820	44	36,659	44	36,301	79	44,508	75	51,611	—	62,729	05	3,065	30	65,794	35	Falköping.
Vara	20,914	35	21,911	78	22,561	82	21,954	84	19,627	24	22,913	42	23,562	80	34,773	88	582	60	35,356	48	Vara.
Värmlands län.																					Värmlands län.
Karlstad	81,458	56	80,724	40	84,267	10	91,943	71	92,999	20	99,950	17	121,675	69	120,302	18	11,200	52	131,502	70	Karlstad.
Kristinehamn	53,152	66	45,970	04	49,896	42	50,530	33	49,550	96	51,987	36	55,622	17	71,312	14	5,852	63	77,164	77	Kristinehamn.
Filipstad	37,453	94	36,140	59	35,073	91	33,986	78	35,842	30	39,443	77	44,242	80	61,993	52	2,876	11	64,869	63	Filipstad.
Arvika	42,876	10	37,123	09	35,764	28	37,722	82	35,890	77	44,585	64	42,312	63	47,940	08	3,113	80	51,053	88	Arvika.
Seffle	13,146	62	13,576	14	15,957	61	14,619	55	11,763	19	15,025	26	18,269	93	21,438	12	1,269	01	22,707	13	Seffle.
Örebro län.																					Örebro län.
Örebro	146,279	37	140,211	94	138,438	41	151,560	03	151,485	20	162,471	17	179,700	—	259,168	64	19,522	19	278,690	83	Örebro.
Askersund	21,120	18	19,230	22	17,234	22	18,481	72	17,982	71	16,735	21	16,735	21	22,436	63	1,368	73	23,805	36	Askersund.
Nora	12,290	38	11,796	36	11,796	36	11,796	36	11,796	36	11,796	36	11,796	36	27,111	01	1,319	56	28,430	57	Nora.
Lindesberg	16,706	52	17,065	80	17,065	80	17,065	80	8,113	75	8,113	75	16,227	50	47,500	10	1,833	17	49,333	27	Lindesberg.
Västmanlands län.																					Västmanlands län.
Västerås	102,054	81	82,599	10	73,785	28	88,897	68	88,052	64	84,612	05	88,149	14	120,168	52	11,613	73	131,782	25	Västerås.
Arboga	22,443	57	20,157	97	18,907	28	18,826	41	19,648	86	21,638	66	21,876	17	30,749	04	3,539	99	34,289	03	Arboga.
Köping	31,840	90	27,419	89	25,645	14	30,888	52	29,235	26	32,427	19	33,881	51	49,489	44	3,171	17	52,660	61	Köping.
Sala	67,369	22	57,321	42	54,115	54	61,153	79	55,154	75	57,953	49	60,525	51	90,838	49	5,233	15	96,071	64	Sala.
Kopparbergs län.																					Kopparbergs län.
Falun	77,629	58	64,518	18	75,111	50	71,914	46	72,779	26	82,626	72	92,382	91	154,997	08	7,567	64	162,564	72	Falun.
Hedemora	23,732	32	13,371	20	10,422	64	11,659	21	27,195	02	31,174	87	37,783	24	68,266	66	1,755	99	70,022	65	Hedemora.
Säter	6,708	62	2,905	56	1,470	40	3,491	53	4,431	14	7,031	77	4,485	50	—	—	765	64	765	64	Säter.
Gäflleborgs län.																					Gäflleborgs län.
Gäflle	160,585	66	135,243	04	139,113	14	148,223	04	142,947	11	145,841	14	161,578	04	155,999	86	44,149	04	200,148	90	Gäflle.
Hudiksvall	54,731	25	47,981	25	55,481	25	54,981	25	51,481	25	52,981	25	51,981	25	52,120	30	3,991	45	56,111	75	Hudiksvall.
Söderhamn	51,796	—	38,819	21	46,923	21	38,426	44	37,851	98	41,610	76	44,473	99	52,448	09	7,722	—	60,170	09	Söderhamn.
Västernorrlands län.																					Västernorrlands län.
Hernösand	64,761	53	51,914	74	59,672	76	68,931	10	52,385	84	68,614	28	69,951	99	64,588	02	6,282	23	70,870	25	Hernösand.
Sundsvall	126,418	20	95,984	25	100,586	05	103,769	71	94,779	09	92,207	52	95,094	36	140,794	69	11,117	87	151,912	56	Sundsvall.
Örnsköldsvik	39,955	99	29,918	92	33,780	22	31,435	93	29,860	67	32,592	76	39,537	10	35,041	88	2,401	43	37,442	31	Örnsköldsvik.
Sollefteå	—	—	—	—	—	—	30,675	—	34,073	65	42,173	65	50,173	65	60,404	20	1,140	61	61,544	81	Sollefteå.
Jämtlands län.																					Jämtlands län.
Östersund	67,764	20	60,773	20	63,273	20	65,768	20	70,259	20	77,246	40	90,719	40	92,343	12	5,517	96	97,861	08	Östersund.
Västerbottens län.																					Västerbottens län.
Umeå	57,690	39	52,353	39	49,429	54	42,945	23	38,276	15	54,005	70	54,821	39	60,936	98	3,772	21	64,709	19	Umeå.
Skellefteå	26,959	82	22,408	53	26,057	42	22,706	09	21,385	95	23,322	40	21,439	68	25,498	01	974	64	26,472	65	Skellefteå.
Norrbottnens län.																					Norrbottnens län.
Luleå	73,929	81	57,200	82	45,156	67	27,265	98	30,376	29	37,458	09	41,450	79	63,394	26	6,264	48	69,658	74	Luleå.
Piteå	21,918	33	15,712	16	17,882	42	13,890	60	13,185	05	12,897	20	13,410	65	13,556	30	1,915	81	15,472	11	Piteå.
Haparanda	28,679	18	19,730	35	17,993	70	15,209	81	14,036	08	12,258	84	17,880	73	19,593	69	912	49	20,506	18	Haparanda.

Tab. Nr 7.

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1907—1908.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för fritt öfverlätna rättigheter.	Varuomsättning, liter.					Det varmrenade brännvinets		Omkostnader	Vinst		
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.		Kr.	öre.	Varmrenadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Punsch och likör.	Summa.				in-köpspris.
															Öre per liter 50 %.			
Stockholms stad	5,640,430	42	1,612,188	65	2,952,616	61	465,689	4,550,851	71,229	116,348	1,533	4,739,961	104,6	174,4	34,0	62,3	Stockholms stad	
Stockholms län.																	Stockholms län.	
Sigtuna	76,986	58	10,871	58	24,428	33	—	54,230	605	6,322	988	62,145	105,0	159,0	17,5	39,3	Sigtuna.	
Öregrund	33,446	27	8,841	16	7,127	75	—	17,183	451	4,226	997	22,857	106,0	172,3	38,7	31,2	Öregrund.	
Södertelge	543,265	80	97,454	48	200,000	—	—	379,767	6,813	58,095	14,629	459,304	99,9	161,6	21,2	43,5	Södertelge.	
Norrtelge	183,704	85	36,654	49	75,684	35	—	124,023	2,551	31,573	5,815	163,962	99,8	168,0	22,3	46,1	Norrtelge.	
Östhammar	165,884	26	17,574	79	44,691	32	—	129,735	1,034	11,381	1,477	143,627	106,5	167,0	12,2	31,1	Östhammar.	
Vaxholm	110,216	93	26,657	68	39,472	99	—	66,431	2,374	10,040	4,756	83,601	103,0	167,0	31,9	47,2	Vaxholm.	
Sundbyberg	238,120	05	58,366	78	84,521	81	—	185,974	9,216	11,067	7,663	213,920	108,0	161,5	27,3	39,5	Sundbyberg.	
Djursholm	9,578	95	11,378	53	225	—	—	280	—	435	1,019	1,734	125,0	—	—	—	Djursholm.	
Uppsala län.																	Uppsala län.	
Uppsala	870,794	02	170,136	05	308,842	35	2,750	298,839	145,506	175,967	55,351	675,663	102,4	162,8	25,2	45,7	Uppsala.	
Enköping	288,531	03	40,371	22	108,843	18	—	205,750	1,786	39,375	5,837	252,748	100,6	161,0	16,0	43,1	Enköping.	
Södermanlands län.																	Södermanlands län.	
Nyköping	415,973	42	75,660	28	158,748	89	—	282,613	4,563	49,832	14,587	351,595	103,5	162,4	21,5	45,1	Nyköping.	
Eskilstuna	643,653	61	147,810	66	256,339	36	—	383,713	14,140	83,534	27,339	508,726	100,2	151,0	28,8	50,4	Eskilstuna.	
Strengnäs	142,970	59	20,929	43	53,214	86	—	86,146	1,374	24,947	3,845	116,312	100,7	154,4	17,9	45,7	Strengnäs.	
Torshälla	62,361	26	10,314	56	22,545	42	—	40,062	1,121	6,830	1,760	49,773	103,4	175,0	20,7	45,3	Torshälla.	
Mariefred	78,520	94	15,489	82	27,784	82	—	49,603	693	12,440	1,614	64,350	102,0	154,0	24,1	43,3	Mariefred.	
Trosa	78,665	12	13,104	95	33,085	63	—	56,726	599	9,651	1,604	68,580	101,0	152,7	19,1	48,2	Trosa.	
Malmköping	251,306	32	35,168	48	82,200	89	—	198,063	1,899	22,520	2,597	225,079	104,0	163,0	15,6	36,5	Malmköping.	
Östergötlands län.																	Östergötlands län.	
Linköping	541,042	80	172,407	97	291,969	89	—	250,214	39,120	109,763	29,929	429,026	97,3	173,9	40,1	68,0	Linköping.	
Norrköping	885,164	51	261,792	10	420,423	65	—	188,677	380,094	99,781	51,399	719,951	105,2	181,8	36,4	58,3	Norrköping.	
Söderköping	35,354	08	15,592	58	11,102	97	25,000	12,282	2,044	4,821	1,959	21,106	111,0	170,5	73,8	52,6	Söderköping.	
Vadstena	122,988	83	60,967	62	42,491	61	—	56,556	11,063	17,914	3,927	89,460	102,0	163,0	68,1	47,5	Vadstena.	
Skeninge	111,919	42	20,721	83	38,563	65	—	52,948	8,349	19,174	2,949	83,420	104,0	170,5	24,8	46,2	Skeninge.	
Motala	250,392	25	69,556	90	90,621	91	—	141,727	19,559	27,032	9,173	197,491	103,0	170,5	35,2	45,9	Motala.	
Valdemarsvik	134,747	85	42,133	94	28,221	28	—	92,335	3,524	20,335	3,532	119,726	103,4	181,8	35,2	23,6	Valdemarsvik.	
Jönköpings län.																	Jönköpings län.	
Jönköping	490,031	30	106,063	13	211,893	69	—	243,518	44,111	87,033	28,885	403,547	100,6	162,8	26,3	52,5	Jönköping.	
Eksjö	307,952	54	36,193	27	101,426	27	—	201,726	7,922	39,748	11,191	260,587	102,2	147,3	13,9	38,9	Eksjö.	
Kronobergs län.																	Kronobergs län.	
Vexjö	448,235	45	132,327	69	217,160	29	—	219,932	15,338	103,093	18,036	356,399	96,2	175,8	37,1	60,9	Vexjö.	
Ijungby	155,560	62	24,931	46	57,759	43	—	89,194	3,278	26,302	2,249	121,023	102,8	158,9	20,6	47,7	Ijungby.	
Kalmar län.																	Kalmar län.	
Kalmar	602,479	91	97,624	64	258,096	43	—	394,126	7,474	114,852	24,836	541,288	96,3	159,8	18,0	47,7	Kalmar.	
Västervik	211,502	11	42,485	24	82,484	—	—	—	144,874	34,948	6,445	186,267	102,0	163,0	22,8	44,3	Västervik.	
Vimmerby	140,068	50	30,710	13	45,738	—	—	97,155	2,473	21,706	3,181	124,515	102,0	166,7	24,7	36,7	Vimmerby.	
Borgholm	88,565	39	12,827	57	38,007	02	—	45,608	2,863	21,713	2,578	72,762	100,7	166,2	17,6	52,3	Borgholm.	
Oskarshamn	323,201	74	72,391	20	144,970	93	—	201,109	6,888	69,083	12,172	289,252	96,2	166,7	25,0	50,1	Oskarshamn.	
Mönsterås	70,073	74	10,205	17	28,511	79	—	46,369	815	12,381	1,090	60,655	99,3	166,7	16,9	47,0	Mönsterås.	

Tab. Nr 7. (Forts.)

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1907—1908.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för fritt öfverlättna rättigheter.	Varuomsättning, liter.					Det varmrenade brännvinets		Omkostnader	Vinst				
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.		Kr.	öre.	Varmrenadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Punsch och likör.	Summa.				in-köpspris.	minut-för-säljningspris.	per liter försäld spirituosa.
Nybro	171,886	17	18,488	64	63,574	69	—	124,950	4,538	25,978	989	156,455	102,8	166,7	11,8	40,6	Nybro.			
Mörbylånga	92,336	48	9,100	52	38,793	82	—	72,276	523	12,240	1,108	86,147	104,4	172,6	10,6	45,0	Mörbylånga.			
Gottlands län.																	Gottlands län.			
Visby	387,293	63	50,988	35	164,726	29	—	236,723	9,360	57,217	15,592	318,892	106,7	174,5	16,0	51,6	Visby.			
Blekinge län.																	Blekinge län.			
Karlskrona	406,305	78	120,944	82	240,103	22	—	285,794	17,454	24,773	21,095	349,116	94,2	173,8	34,6	68,8	Karlskrona.			
Karlshamn	205,029	83	54,260	58	108,216	75	12,750	188,202	8,985	27,092	10,717	184,996	92,2	178,5	29,3	58,5	Karlshamn.			
Sölvesborg	144,752	14	20,895	56	57,443	76	—	82,841	7,623	25,488	6,762	122,714	100,0	160,7	17,0	46,8	Sölvesborg.			
Ronneby	212,674	23	30,626	80	117,743	68	—	144,976	4,579	39,771	5,443	194,769	95,3	166,7	15,7	60,4	Ronneby.			
Kristianstads län.																	Kristianstads län.			
Kristianstad	557,070	98	103,884	37	251,015	44	3,750	281,049	48,234	104,478	29,470	463,231	94,6	153,4	22,4	54,2	Kristianstad.			
Ängelholm	301,861	08	48,447	74	127,095	29	—	218,219	6,108	27,800	5,195	257,322	98,7	148,8	18,8	49,4	Ängelholm.			
Simrishamn	157,993	01	21,357	10	24,985	06	—	84,722	4,120	19,771	5,416	114,029	100,1	148,8	18,7	21,9	Simrishamn.			
Båstad	123,465	94	19,057	37	32,433	07	—	90,925	1,741	10,556	1,591	104,813	100,6	148,8	18,2	30,9	Båstad.			
Hessleholm	340,287	19	40,044	79	146,942	91	—	255,832	6,844	44,378	6,474	313,528	99,1	148,8	12,8	46,9	Hessleholm.			
Brösarp	54,131	62	6,553	93	14,173	11	—	39,597	397	6,683	667	47,344	98,2	139,4	13,8	29,9	Brösarp.			
Degeberga	53,369	66	19,507	80	12,032	71	—	35,165	1,250	7,452	708	44,575	102,7	146,3	43,7	27,0	Degeberga.			
Skillinge	37,265	12	8,052	75	7,778	59	—	27,473	209	5,246	680	33,608	99,5	148,8	24,0	23,1	Skillinge.			
Smedstorp	72,433	60	10,299	44	18,765	69	—	61,374	666	7,295	1,006	70,341	95,1	142,9	14,6	26,7	Smedstorp.			
Tomelilla	129,424	57	22,747	91	42,609	56	—	101,673	1,601	15,850	2,952	122,076	94,0	142,9	18,6	34,9	Tomelilla.			
Tranås	27,261	21	5,121	67	4,959	66	—	22,018	111	2,976	156	25,261	100,0	136,9	20,3	19,6	Tranås.			
Malmöhus län.																	Malmöhus län.			
Malmö	1,781,761	54	231,346	87	619,700	80	56,250	1,242,962	75,586	24,707	106,879	1,450,134	102,2	148,8	15,9	42,6	Malmö.			
Landskrona	345,758	22	47,981	68	103,986	65	—	216,373	12,176	34,154	17,903	280,606	99,0	148,8	17,1	37,0	Landskrona.			
Ystad	455,842	06	85,825	99	141,196	86	—	292,742	13,465	47,092	22,290	375,589	99,7	148,8	22,8	37,6	Ystad.			
Lund	489,061	75	89,873	40	153,396	96	19,125	334,479	23,885	18,227	23,080	399,671	101,0	148,8	22,5	38,4	Lund.			
Helsingborg	746,920	14	158,465	20	386,908	07	3,125	419,855	31,776	65,833	51,285	568,749	98,6	152,4	27,9	68,0	Helsingborg.			
Skanör o. Falsterbo	67,017	92	3,647	49	14,632	78	—	56,795	620	3,154	658	61,227	101,1	137,5	59,6	23,8	Skanör o. Falsterbo.			
Trelleborg	271,529	25	68,124	57	59,183	—	—	182,902	10,586	25,836	9,679	229,003	98,5	142,9	29,8	25,8	Trelleborg.			
Eslöf	237,265	42	27,819	11	76,602	44	—	172,056	6,866	26,879	9,207	215,008	97,0	145,3	12,9	35,6	Eslöf.			
Hörby	93,554	52	17,223	36	26,775	87	—	54,597	1,496	14,612	2,842	73,547	99,8	142,9	23,4	36,4	Hörby.			
Anderslöf	107,978	70	26,056	79	37,527	51	—	85,364	911	15,795	1,450	103,520	95,2	142,9	25,2	36,2	Anderslöf.			
Dalby	116,591	92	16,115	91	21,703	29	—	99,024	1,245	9,915	565	110,749	100,3	136,9	14,6	19,6	Dalby.			
Everlöf	30,779	27	5,325	86	3,182	98	—	24,246	158	3,091	189	27,684	99,1	136,9	19,2	11,5	Everlöf.			
Veberöd	55,876	83	7,700	78	8,193	77	—	40,632	1,246	6,631	854	49,363	102,2	136,9	15,6	16,6	Veberöd.			
Röstänga	144,537	36	26,519	69	24,203	17	—	88,983	2,445	17,642	4,119	113,189	100,7	142,9	23,4	21,4	Röstänga.			
Teckomatorp	173,837	81	32,751	94	43,767	—	—	118,363	1,523	20,164	2,122	142,172	100,1	142,9	23,0	30,8	Teckomatorp.			
Tågarp	134,078	20	13,117	50	39,798	39	—	95,369	2,312	19,545	1,491	118,717	100,7	150,0	11,0	33,5	Tågarp.			
Höganäs	86,422	55	18,356	76	20,321	09	—	52,934	1,634	9,472	2,821	66,861	98,5	142,9	27,4	30,4	Höganäs.			
Väsby	63,694	97	14,657	32	10,026	56	—	41,053	2,016	9,337	1,168	53,574	100,8	142,9	27,3	18,7	Väsby.			
Raus	68,323	50	25,125	39	24,240	06	—	47,151	968	8,400	1,557	58,076	92,7	150,0	43,3	41,7	Raus.			
Hurfva	43,303	02	9,843	58	6,234	77	—	34,316	758	3,957	538	39,569	99,3	142,9	24,9	15,7	Hurfva.			
Hör	71,946	28	11,317	93	17,139	23	—	54,057	595	9,164	988	64,804	100,1	142,9	17,5	26,4	Hör.			
Löberöd	60,644	91	14,560	52	12,239	62	—	41,864	813	5,977	1,769	50,423	99,7	142,9	28,9	24,2	Löberöd.			

Tab. Nr 7. (Forts.)

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1907—1908.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för fritt öfverlätna rättigheter	Varuomsättning, liter.					Det varmrenade brännvins		Omkostnader	Vinst		
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.		Kr.	öre.	Varmrenadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Pansch och likör.	Summa.				in-köpspris.
															Öre per liter 50 %.	Öre.		
Löfvestad	76,303	25	20,815	78	12,987	03	—	—	56,856	564	7,899	873	66,192	98,2	142,9	31,5	19,6	Löfvestad.
Sjöbo	126,094	01	36,125	40	19,885	14	—	—	84,320	1,782	11,167	2,462	99,731	107,0	142,9	36,2	19,9	Sjöbo.
Östraby	67,835	47	11,365	31	13,808	50	—	—	53,006	919	7,632	725	62,282	99,8	142,9	18,2	22,2	Östraby.
Skurup	156,228	87	12,733	89	68,417	50	—	—	121,658	2,035	20,834	2,967	147,494	94,7	142,9	8,6	46,4	Skurup.
Hallands län.																		Hallands län.
Halmstad	598,062	78	100,104	45	254,071	58	—	—	366,515	17,827	56,811	30,108	471,261	102,5	166,6	21,2	53,9	Halmstad.
Varberg	419,614	28	41,456	05	188,469	21	—	—	328,727	8,787	39,898	12,459	389,871	98,2	152,4	10,6	48,3	Varberg.
Laholm	255,157	89	20,891	19	84,508	40	—	—	210,947	4,511	17,862	4,265	237,585	98,2	136,0	8,8	35,6	Laholm.
Falkenberg	385,335	75	36,774	77	162,320	81	—	—	311,366	5,131	26,347	4,479	347,323	100,7	152,4	10,6	46,7	Falkenberg.
Kungsbacka	240,955	92	34,793	90	87,371	25	—	—	177,013	4,475	20,425	2,681	204,594	101,0	149,2	17,0	42,7	Kungsbacka.
Göteb. o. Boh.län.																		Göteb. o. Boh.län.
Göteborg	2,807,801	89	739,795	13	1,599,524	34	125,000	—	1,778,087	132,981	108,613	142,104	2,161,785	99,2	188,0	34,2	74,0	Göteborg.
Uddevalla	363,529	71	58,276	07	198,102	18	—	—	332,901	8,048	3,569	302	344,820	102,0	156,2	16,9	57,5	Uddevalla.
Marstrand	110,730	03	13,932	17	29,968	90	—	—	78,020	2,614	9,111	3,078	92,823	104,4	144,4	15,0	32,2	Marstrand.
Kungälf	161,639	15	16,860	33	67,181	23	—	—	124,348	2,364	10,496	1,819	139,027	102,6	146,3	12,1	48,3	Kungälf.
Strömstad	169,636	84	22,986	53	70,582	46	—	—	129,918	2,666	15,720	3,815	152,119	97,0	153,4	15,1	46,4	Strömstad.
Lysekil	359,683	15	40,883	66	100,203	22	—	—	265,864	3,574	28,176	9,692	307,306	100,6	135,8	13,3	32,6	Lysekil.
Älfsborgs län.																		Älfsborgs län.
Vänersborg	266,899	68	41,616	98	101,838	29	—	—	185,071	9,430	28,548	11,588	234,637	100,0	151,8	17,7	43,4	Vänersborg.
Borås	594,271	95	126,236	86	243,909	83	—	—	318,976	20,949	74,133	21,477	435,535	101,4	162,5	29,0	56,0	Borås.
Ulricehamn	183,472	65	23,829	36	62,919	80	—	—	111,004	16,430	17,985	3,840	149,259	103,0	160,7	15,9	42,2	Ulricehamn.
Alingsås	190,062	14	37,202	60	62,882	52	—	—	134,787	4,465	24,880	4,096	168,228	102,5	160,7	22,1	37,4	Alingsås.
Åmål	139,871	—	19,264	35	46,900	—	—	—	105,301	3,187	13,904	3,866	126,258	100,0	152,2	15,2	37,1	Åmål.
Trollhättan	269,058	52	32,673	36	134,771	16	—	—	198,294	4,402	23,261	7,095	233,052	102,7	160,7	14,0	57,8	Trollhättan.
Skaraborgs län.																		Skaraborgs län.
Mariestad	280,584	65	34,313	38	137,319	21	—	—	208,430	6,354	32,642	7,965	255,391	100,2	168,7	13,4	53,8	Mariestad.
Lidköping	269,750	21	47,374	38	154,960	55	—	—	200,900	7,789	42,306	8,453	259,448	97,8	165,0	18,2	59,7	Lidköping.
Skara	204,735	28	43,618	95	94,863	54	—	—	125,199	7,520	37,458	6,024	176,201	99,4	168,7	24,7	53,8	Skara.
Hjo	111,125	59	20,338	45	48,836	73	—	—	78,425	9,266	11,301	2,617	101,609	97,7	168,7	20,0	48,1	Hjo.
Sköfde	371,290	01	61,343	95	153,877	38	—	—	236,034	8,542	47,915	13,963	306,454	102,0	168,7	20,0	50,2	Sköfde.
Falköping	281,345	09	49,146	20	130,587	75	—	—	174,027	31,523	25,887	9,375	240,812	101,5	169,6	20,4	54,2	Falköping.
Vara	214,695	80	26,073	67	72,446	93	—	—	155,899	2,156	25,577	2,615	186,247	103,2	158,5	14,0	38,9	Vara.
Grästorp	119,377	01	19,194	72	36,672	50	3,500	—	109,450	1,324	594	548	111,916	103,7	158,5	17,1	32,8	Grästorp.
Värmlands län.																		Värmlands län.
Karlstad	671,923	75	123,983	98	250,800	83	—	—	360,058	11,596	115,185	35,620	522,459	102,0	177,0	23,7	48,0	Karlstad.
Kristinehamn	313,659	—	57,009	98	148,568	76	—	—	178,873	12,008	52,110	10,252	253,243	102,3	178,6	22,5	58,7	Kristinehamn.
Filipstad	316,882	41	44,786	55	129,411	97	—	—	210,570	2,749	34,279	8,060	255,658	102,0	174,0	17,5	50,6	Filipstad.
Arvika	258,870	42	34,897	53	100,074	42	—	—	200,843	2,649	9,420	5,502	218,414	104,0	174,0	16,0	45,8	Arvika.
Seffle	126,111	48	19,609	28	44,752	27	—	—	77,269	2,125	22,442	2,296	104,132	100,0	170,0	18,8	43,0	Seffle.
Örebro län.																		Örebro län.
Örebro	860,146	80	168,878	09	539,119	97	—	—	517,128	21,486	82,477	37,966	659,057	101,6	182,0	25,6	81,8	Örebro.
Askersund	103,390	67	20,950	21	46,843	75	—	—	71,361	4,794	8,447	2,704	87,306	102,4	176,0	24,3	53,6	Askersund.
Nora	168,668	46	36,017	27	56,593	20	—	—	120,297	2,335	16,261	2,849	141,742	104,8	170,0	25,4	39,9	Nora.
Lindesberg	278,522	43	56,664	20	99,155	72	—	—	198,528	4,811	29,583	5,224	238,146	102,7	170,5	23,8	41,6	Lindesberg.

Tab. Nr 7. (Forts.)

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1907—1908.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för fritt öfverlätna rättigheter.	Varuomsättning, liter.					Det varmrenade brännviniets		Omkostnader	Vinst	
								Varmrenadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Punsch och likör.	Summa.	in-köpspris.	minut-för-säljningspris.			
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.								öre.	Öre per liter 50 %.	
Västmanlands län.																	Västmanlands län.
Västerås	560,446	99	117,394	45	249,869	26	—	384,490	6,540	79,045	24,154	494,229	103,6	170,5	23,7	50,5	Västerås.
Arboga	153,643	13	39,415	81	64,062	77	—	96,506	2,846	21,869	6,492	127,713	98,5	170,5	30,9	50,2	Arboga.
Köping	275,012	06	47,523	44	103,105	26	—	181,109	919	35,391	9,064	226,483	101,8	170,5	21,0	45,5	Köping.
Sala	535,162	36	63,318	62	189,236	86	—	396,280	5,199	58,538	11,151	471,168	104,3	170,5	13,4	40,2	Sala.
Kopparbergs län.																	Kopparbergs län.
Falun	793,974	72	125,285	42	322,759	60	—	474,092	56,559	99,496	26,017	656,164	105,0	164,8	19,1	49,2	Falun.
Hedemora	349,934	54	66,672	71	142,222	21	—	250,214	4,459	41,813	5,787	302,273	105,7	172,6	22,0	47,0	Hedemora
Gäffleborgs län.																	Gäffleborgs län.
Gäffe	654,657	58	132,141	41	270,279	05	54,035	594,959	9,263	2,660	1,479	608,361	100,0	159,1	21,7	44,4	Gäffe.
Hudiksvall	373,356	92	73,336	—	103,687	50	—	288,002	9,570	28,787	5,153	331,512	103,2	164,7	22,1	32,8	Hudiksvall.
Söderhamn	317,668	19	53,695	69	109,172	71	—	227,612	5,817	33,164	7,805	274,398	101,8	159,1	19,6	39,8	Söderhamn.
Västernorrlands län.																	Västernorrlands län.
Härnösand	454,576	64	118,566	50	133,033	42	—	191,678	16,012	83,229	41,895	332,814	100,0	172,2	35,6	40,0	Härnösand.
Sundsvall	746,491	04	199,345	66	292,381	69	—	439,292	16,674	86,230	54,641	596,837	92,7	172,4	33,4	49,0	Sundsvall.
Örnsköldsvik	257,754	66	64,543	17	73,010	17	—	167,183	6,011	22,726	12,463	208,383	104,4	170,5	31,0	34,9	Örnsköldsvik.
Sollefteå	309,200	17	66,824	13	125,843	75	—	199,382	4,341	44,529	12,509	260,761	101,0	163,0	25,6	48,3	Sollefteå.
Jämtlands län.																	Jämtlands län.
Östersund	604,389	12	89,571	39	192,375	—	—	309,861	17,836	74,541	28,591	430,829	106,0	171,9	20,8	44,7	Östersund.
Västerbottens län.																	Västerbottens län.
Umeå	377,286	77	66,402	22	126,662	67	—	228,356	9,699	42,105	18,155	298,315	104,5	170,5	22,3	42,5	Umeå.
Skellefteå	182,213	15	29,089	51	53,227	30	—	112,433	3,956	23,709	6,706	146,804	103,9	161,9	19,8	36,3	Skellefteå.
Norrbottnens län.																	Norrbottnens län.
Luleå	352,398	75	100,359	62	131,286	82	—	213,478	7,788	61,400	14,055	296,721	101,1	174,4	33,8	44,2	Luleå.
Piteå	97,287	66	37,153	88	28,036	51	—	52,609	3,056	18,620	3,673	77,958	104,7	174,4	47,7	36,0	Piteå.
Haparanda	126,047	05	33,953	36	40,148	26	—	63,309	5,226	29,176	3,838	101,549	102,3	162,8	33,4	39,5	Haparanda.
Samtliga bolag	44,293,025	33	9,057,455	73	18,524,980	18	770,974	29,110,506	1,871,105	4,417,073	1,475,869	36,874,553	—	—	24,6	50,2	Samtliga bolag.

Tab. Nr 8.

TILLVERKNINGEN VID RÅSOCKERFABRIKERNA UNDER TILLVERKNINGSÅRET
1 SEPTEMBER 1908—1 SEPTEMBER 1909.

L ä n.	Antal råsockerfabriker.	Afverkade betor. Ton.	Utbyte af råsocker.				Utbyte af melass. Ton.	Utbytet, beräknadt i procent af betvikten.					För skatteberäkningen antaget sockerutbyte. %	Betareal. Hektar.	L ä n.	
			1:sta	2:dra	3:dje	Summa. Ton.		1:sta	2:dra	3:dje	Summa.	Reducerad summa.				Melass.
			p r o d u k t. T o n .					p r o d u k t. r å s o c k e r .								
Östergötlands län	1	20,062,8	2,702,6	361,0	0,9	3,064,5	569,8	13,47	1,80	—	14,82	15,24	2,84	—	948,5	Östergötlands län.
Gottlands	1	47,613,9	7,341,4	262,6	—	7,604,0	551,1	15,41	0,55	—	15,96	15,82	1,15	—	2,242,5	Gottlands d.o.
Blekinge	1	28,376,3	3,800,7	620,5	—	4,421,2	289,6	13,39	2,18	—	15,57	15,02	1,02	—	1,071,8	Blekinge d.o.
Kristianstads	2	91,605,0	12,636,7	1,218,0	—	13,854,7	713,6	13,79	1,32	—	15,11	14,78	0,78	—	3,374,1	Kristianstads d.o.
Malmöhus	1) 16	678,713,3	99,222,8	4,345,3	—	103,568,1	8,807,6	14,61	0,64	—	15,15	15,09	1,29	—	22,565,9	Malmöhus d.o.
Skaraborgs	1	2,623,0	261,8	64,4	15,0	341,2	53,8	9,97	2,45	0,57	12,99	12,17	2,05	—	155,5	Skaraborgs d.o.
Hallands	1	17,409,0	1,984,5	107,1	—	2,091,6	154,4	11,39	0,61	—	12,00	11,84	0,89	—	840,3	Hallands d.o.
Kalmar	1	14,531,3	1,453,7	294,8	—	1,748,5	768,8	10,00	2,02	—	12,02	11,51	5,22	—	876,2	Kalmar d.o.
Hela riket	24	900,931,6	129,404,2	7,273,7	15,9	136,693,8	11,908,7	14,23	0,81	—	15,04	14,83	1,32	—	32,074,8	Hela riket.
1907—1908	23	771,169,9	107,089,7	4,299,9	56,4	111,446,0	11,989,8	13,88	0,56	0,1	14,44	14,30	1,53	—	31,196,5	1907—1908.
1906—1907	22	1,029,323,5	156,218,9	6,041,4	135,6	162,395,9	12,541,6	15,18	0,59	0,01	15,78	15,63	1,22	—	31,476,7	1906—1907.
1905—1906	22	824,438,1	116,461,6	5,761,9	180,1	122,403,6	10,549,9	14,13	0,70	0,02	14,85	14,67	1,28	12,00	—	1905—1906.
1904—1905	21	556,881,3	80,233,9	3,744,8	59,9	84,037,8	6,861,3	14,41	0,67	0,01	15,09	14,92	1,23	12,00	—	1904—1905.
1903—1904	20	748,445,9	102,077,5	5,073,4	48,3	107,199,2	9,812,5	13,64	0,68	0,01	14,33	14,15	1,31	12,00	—	1903—1904.
1902—1903	20	505,017,6	69,811,7	2,556,7	75,9	72,444,3	8,236,9	13,32	0,51	0,01	14,34	14,21	1,63	12,00	—	1902—1903.
1901—1902	20	903,792,3	119,243,2	5,172,0	964,1	125,379,3	16,214,1	13,19	0,57	0,11	13,87	13,69	1,79	11,50	—	1901—1902.
1900—1901	19	875,911,6	109,264,7	4,977,2	492,3	114,734,7	17,441,0	12,47	0,57	0,06	13,10	12,94	1,99	10,50	—	1900—1901.
1899—1900	19	622,046,6	76,161,8	4,097,1	551,8	80,810,7	18,653,7	12,24	0,66	0,09	12,99	12,80	3,00	2) 10,50	—	1899—1900.
1898—1899	19	480,931,5	54,569,2	4,254,9	492,1	59,316,2	13,153,8	11,35	0,88	0,10	12,33	12,08	2,74	3) 10,50	—	1898—1899.

1) Därav 3 saftstationer.

2) Vid 1 fabrik 9,50.

3) Vid 3 fabriker 9,50, vid 1 fabrik 8,50.

Tab. Nr 9.

TILLVERKNINGEN VID SOCKERRAFFINADERIERNA UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 SEPTEMBER 1908—
1 SEPTEMBER 1909.

Län.	Antal raffinerier.	Använt råsocker.			Tillverkad socker och sirup.									Län.
		Af in- hemska till- verkning. Kg.	Im- por- te- radt. Kg.	Summa. Kg.	Topp- socker. Kg.	Bit- socker. Kg.	Kak- socker. Kg.	Kross- socker. Kg.	Farin- socker. Kg.	Andra slag. Kg.	Summa. Kg.	Mat- sirup. Kg.	Melass. Kg.	
Stockholms stad	1	12,482,300	—	12,482,300	2,105,141,4	6,491,102,3	—	2,404,560,5	1,143,600,0	150,0	12,144,554,2	4,932,8	632,184,0	Stockholms stad.
Östergötlands län	1	3,547,400	—	3,547,400	761,258,7	2,089,765,5	—	181,400,0	22,527,0	364,700,0	3,419,681,2	—	171,793,0	Östergötlands län.
Malmöhus >	6	90,666,400	—	90,666,400	82,047,005,9	18,929,407,8	368,671,5	24,877,115,3	10,523,446,7	38,215,8	86,783,863,0	1,576,234,0	5,027,055,0	Malmöhus >
Göteborg. o. Boh. >	1	24,129,300	—	24,129,300	5,511,236,0	4,724,367,4	1,658,151,0	4,092,276,7	4,287,607,4	1,890,251,7	22,163,890,2	—	1,432,400,0	Göteborg. o. Boh. >
Skaraborgs >	1	7,847,800	—	7,847,800	3,355,511,3	1,697,678,7	—	517,515,0	582,675,0	903,948,9	7,057,328,9	—	464,800,0	Skaraborgs >
Hela riket	10	138,673,200	—	138,673,200	43,780,183,3	33,932,321,7	2,026,822,5	32,072,867,5	16,559,856,1	3,197,266,4	131,569,317,5	1,581,166,8	7,728,232,0	Hela riket.

Tab. Nr 10.

TILLVERKNINGSDYGN OCH ARBETSKRAFT VID SAMTLIGA SOCKERFABRIKER UNDER TILLVERKNINGSÅRET
1 SEPTEMBER 1908—1 SEPTEMBER 1909.

Län.	Antal fabriker.	Tillverkningsdygn.	Drifkraft.								Arbetare.					Antal dagsverken.			Län.	
			Ångmaskiner				Gas- och fotogenmotorer.		Elektriska motorer.		Summa hästkrafter för omedelbar fabriksdrift.	Män		Kvinnor		Summa.	Mauiliga.	Kvinnliga.		Summa.
			för omedelbar fabriksdrift.		för drifvande af generatorer.		Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.					
			Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.					Antal.					Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.		
Stockholms stad	1	304	7	43	3	280	—	—	33	350	393	185	—	65	—	250	55,100	19,500	74,600	Stockholms stad.
Östergötlands län	2	341	9	262	1	25	—	—	4	50	312	264	—	2	—	266	42,285	350	42,635	Östergötlands län.
Gottlands >	1	77	17	460	1	40	—	—	3	27	487	249	—	6	—	255	33,821	911	34,732	Gottlands >
Blekinge >	1	64	24	595	—	—	—	—	—	—	595	301	—	6	—	307	32,723	742	33,465	Blekinge >
Kristianstads >	2	161	50	1,225	4	150	—	—	—	—	1,225	675	4	13	—	692	75,833	1,930	77,763	Kristianstads >
Malmöhus >	1 ¹⁾ 19	2,452	261	8,870	24	2,066	7	64	127	1,365	10,299	5,753	34	539	18	6,344	866,743	142,380	1,009,123	Malmöhus >
Göteborg. o. Boh. >	1	273	3	2,690	—	—	—	—	114	1,548	4,238	417	—	23	—	440	116,760	5,750	122,510	Göteborg. o. Boh. >
Skaraborgs >	1	267	3	100	—	—	—	—	8	395	495	134	3	15	—	152	41,100	4,500	45,600	Skaraborgs >
Hallands >	1	67	2	30	2	800	1	6	17	700	736	223	3	—	—	226	24,011	—	24,011	Hallands >
Kalmar >	1	66	5	241	—	—	—	—	—	—	241	203	—	—	—	203	24,879	—	24,879	Kalmar >
Hela riket	30	4,072	381	14,516	35	3,361	8	70	306	4,435	19,021	8,404	44	669	18	9,135	1,313,255	176,063	1,489,318	Hela riket.

¹⁾ Däraf 3 saftstationer. — ²⁾ Tillverkningsdygnen blott approximativa, emedan bestämda uppgifter om efterkampanjens längd och om arbetstiden vid några af saftstationerna saknas.

SAMMANDRAG AF UPPGIFTERNA ÖFVER DEN SKATTEPLIKTIGA MALTDRYCKS

L ä n.	Antal skattepliktiga bryggerier.	Tillverkningsdygn.	Antal brygger.	Använda råämnen.			Uppmätt vörtmängd för framställning af							
				Krossadt malt.	Humle.	Sockerkulör.	Porter.	Lageröl.	Pilsneröl.	Lagerdricka o. d.	Extra ölsorter, underjästa.	Öfverjäst öl.	Summa.	Svagdricka, med stamvört ej öfver 6 % B.
				Kg.	Kg.	Kg.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.
Stockholms stad	10	2,968	4,281	10,000,300	155,874,0	3,160,0	21,012,0	252,894,0	209,539,0	165,841,0	6,231,0	896,0	656,413,0	18,711,0
Stockholms län.	5	1,479	544	341,555	4,261,4	1,796,2	—	7,909,6	5,956,0	2,044,3	64,5	242,0	16,216,4	12,681,3
Uppsala d.o.	4	1,212	721	429,005	5,037,0	2,376,2	—	8,039,0	3,967,5	7,073,0	—	1,778,1	20,857,6	15,386,9
Södermanlands d.o.	8	2,415	1,090	757,345	9,270,9	1,808,6	—	19,864,4	10,247,7	9,251,4	201,7	7,096,1	46,661,3	11,264,3
Östergötlands d.o.	21	5,928	2,151	1,388,185	18,476,5	1,159,0	—	50,792,4	17,542,5	6,724,7	227,5	1,397,8	76,684,9	12,519,2
Jönköpings d.o.	11	2,953	1,126	624,979	8,261,0	405,3	—	20,380,4	11,404,7	408,4	592,5	397,7	33,183,7	13,713,0
Kronobergs d.o.	5	1,068	478	337,370	4,470,0	59,0	—	15,539,5	2,949,6	—	—	153,0	18,642,1	3,203,0
Kalmar d.o.	18	4,483	1,793	737,715	9,404,2	839,5	14,8	26,068,8	10,910,2	3,640,6	187,9	160,1	40,982,4	10,322,1
Gottlands d.o.	2	606	224	173,830	2,124,0	223,0	91,0	5,130,0	2,966,0	1,243,0	—	83,0	9,513,0	2,861,0
Blekinge d.o.	4	1,175	571	685,420	8,990,0	302,1	—	23,220,2	8,386,2	2,723,0	25,0	548,7	39,903,1	2,992,1
Kristanstads d.o.	5	1,463	756	696,460	9,138,2	252,0	—	31,020,4	8,649,9	1,188,3	—	301,9	41,160,5	4,894,5
Malmöhus d.o.	14	4,162	2,393	2,584,445	29,892,6	641,0	—	113,337,0	25,166,5	6,766,0	1,148,5	5,349,4	151,767,4	5,149,6
Hallands d.o.	5	884	489	400,296	5,013,0	36,0	—	10,798,0	10,981,5	968,0	—	246,0	22,993,5	2,323,5
Göteborgs och Bohus d.o.	12	3,273	2,131	5,052,185	93,767,8	33,1	48,457,2	144,323,9	15,771,7	34,039,5	4,160,7	4,674,6	251,432,6	9,067,5
Älfsborgs d.o.	12	3,279	1,551	865,639	10,051,5	2,583,4	—	30,419,0	3,253,5	4,098,5	203,8	5,234,4	43,209,2	17,571,9
Skaraborgs d.o.	12	3,463	1,640	944,185	10,347,9	1,989,2	—	31,314,4	11,752,9	3,601,0	667,0	747,0	48,082,3	21,291,7
Värmlands d.o.	13	2,771	1,041	574,720	8,537,7	171,8	—	15,759,3	14,447,1	1,829,7	397,0	436,5	32,869,6	5,769,9
Örebro d.o.	10	2,854	806	415,130	6,437,4	431,3	—	9,256,8	11,039,1	2,450,0	128,8	126,2	23,000,9	6,299,5
Västmanlands d.o.	7	1,949	726	440,275	7,769,9	655,4	—	9,711,6	12,237,1	3,781,2	119,1	231,5	26,133,5	5,141,6
Kopparbergs d.o.	11	3,226	1,165	496,730	7,902,7	1,017,5	—	10,425,0	14,606,3	1,464,6	204,0	82,0	26,781,9	9,153,8
Gäflborgs d.o.	11	3,290	1,341	1,039,135	16,056,0	1,387,0	64,0	16,757,5	35,349,5	6,042,0	204,5	408,0	58,825,5	22,174,5
Västernorrlands d.o.	9	2,208	910	699,465	11,179,2	699,6	—	12,538,5	22,242,5	3,516,0	352,5	83,3	38,732,3	7,675,5
Jämtlands d.o.	6	1,793	628	211,455	3,196,0	652,0	—	2,433,5	8,111,0	568,0	100,0	116,5	11,329,0	4,487,0
Västerbottens d.o.	4	1,045	531	194,815	3,175,0	777,4	—	2,329,0	6,473,0	810,0	53,0	92,0	9,757,0	6,090,0
Norrbottnens d.o.	6	1,440	408	224,000	4,320,0	198,2	—	959,5	12,291,9	679,5	71,5	30,0	14,032,4	1,715,4
Summa	225	61,387	29,497	30,314,639	452,983,9	23,653,8	69,639,0	876,226,7	496,242,9	270,751,7	15,340,5	30,964,8	1,759,165,6	232,464,8
1907—1908	232	62,242	32,068	33,626,107	507,117,8	27,789,7	84,111,6	962,359,3	532,402,3	276,111,3	15,143,5	36,276,1	1,906,404,1	255,434,7
1906—1907	237	64,874	33,267	34,767,682	526,229,7	25,072,9	88,369,70	1,009,121,61	548,553,50	242,341,21	44,574,40	38,912,09	1,971,872,51	250,461,5
1905—1906	240	64,182	34,021	35,555,821	523,179,4	18,595,6	78,438,4	1,045,659,6	532,043,4	254,176,6	42,451,4	40,715,5	1,993,484,9	250,556,8
1904—1905	228	59,952	34,126	36,128,348	540,612,1	972,2	73,137,5	1,137,397,3	504,311,9	245,188,7	39,196,1	43,515,0	2,042,746,5	197,851,6

Nr 11.

TILLVERKNINGEN UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1908—1 OKTOBER 1909.

Debiterad tillverkningskatt.		D r i f k r a f t.										A n t a l a r b e t a r e.				L ä n.	
		Ångmaskiner.		Vattenturbiner.		Gasmotorer.		Fotogenmotorer.		Elektriska motorer.		Män		Kvinnor			Summa.
Kronor.	Öre.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	öfver 18 år.	under 18 år.	öfver 18 år.	under 18 år.		
1,125,036	—	22	2,198,0	—	—	7	476,0	—	—	156	988,5	1,009	2	370	—	1,381	Stockholms stad.
26,158	85	4	34,0	—	—	2	9,0	2	43,0	4	19,0	57	2	16	—	75	Stockholms län.
31,862	85	4	165,0	—	—	2	9,0	—	—	7	40,5	56	—	18	—	74	Uppsala d.o.
56,077	10	5	70,0	—	—	—	—	—	—	11	105,5	101	4	35	—	140	Södermanlands d.o.
86,805	60	16	125,0	1	10	3	21,0	—	—	27	211,5	220	25	33	3	286	Östergötlands d.o.
37,360	16	6	41,0	—	—	—	—	—	—	13	13,5	99	4	20	1	124	Jönköpings d.o.
23,290	60	3	79,0	—	—	—	—	—	—	2	2,0	42	8	7	—	57	Kronobergs d.o.
41,197	85	8	75,0	—	—	2	7,0	1	2,0	8	14,5	139	8	44	1	192	Kalmar d.o.
9,168	10	3	49,0	—	—	—	—	1	12,0	2	3,3	23	1	14	1	39	Gottlands d.o.
61,396	80	8	184,0	—	—	—	—	—	—	8	75,0	76	4	26	2	108	Blekinge d.o.
51,279	20	9	186,0	2	35	1	25,0	—	—	5	35,0	77	1	17	1	96	Kristanstads d.o.
216,624	40	24	944,0	—	—	1	8,0	7	203,0	44	155,5	295	6	111	1	413	Malmöhus d.o.
25,798	30	4	74,0	—	—	—	—	—	—	10	117,5	67	—	27	—	94	Hallands d.o.
542,872	35	12	804,0	—	—	—	—	3	10,0	106	1,274,0	545	—	229	—	774	Göteborgs och Bohus d.o.
49,161	—	8	120,0	—	—	2	6,0	—	—	10	23,0	119	6	37	—	162	Älfsborgs d.o.
59,364	95	11	132,0	—	—	1	2,5	2	6,0	14	48,3	143	3	29	1	176	Skaraborgs d.o.
28,747	70	9	81,5	—	—	1	8,0	—	—	21	42,5	117	7	36	2	162	Värmlands d.o.
20,242	20	6	47,0	2	17	—	—	1	4,0	14	37,5	71	5	24	—	100	Örebro d.o.
21,105	70	7	103,0	1	10	—	—	—	—	4	9,0	86	1	30	—	117	Västmanlands d.o.
22,088	30	6	40,5	1	10	2	8,0	1	10,0	11	34,0	65	4	34	1	104	Kopparbergs d.o.
61,288	60	14	282,0	—	—	1	3,0	—	—	34	106,0	173	13	38	2	226	Gäfneborgs d.o.
39,691	50	10	95,0	—	—	1	3,5	1	4,0	12	23,5	119	2	41	—	162	Västernorrlands d.o.
9,991	60	3	37,5	—	—	—	—	—	—	4	22,5	42	—	12	1	55	Jämtlands d.o.
8,879	05	3	22,0	—	—	—	—	—	—	2	6,1	40	3	13	—	56	Västerbottens d.o.
9,476	60	7	138,0	—	—	—	—	—	—	3	6,5	42	—	19	—	61	Norrbottnens d.o.
2,664,965	36	212	6,126,5	7	82	26	586,0	19	294,0	522	3,414,2	3,823	109	1,285	17	5,234	Summa.
3,031,442	83	247	7,297,0	8	130	26	677,5	11	90,0	484	2,559,5	4,036	141	1,390	23	5,590	1907—1908.
2,982,125	14	233	6,242,0	11	104	18	84,8	17	662,5	392	3,554,4	3,994	136	1,400	23	5,553	1906—1907.
3,051,046	86	233	5,799,0	10	92	17	91,0	13	190,5	335	1,627,3	4,096	156	1,405	21	5,678	1905—1906.
3,105,845	51	229	5,794,0	17	160	19	103,5	10	167,5	315	1,288,8	4,043	164	1,347	31	5,585	1904—1905.

SAMMANDRAG AF UPPGIFTERNA ÖFVER DEN SKATTEFRIA MALTDRYCKS-

L ä n.	Antal skattefria bryggerier.	Antal brygder.	Använda råämnen.				Tillverkad svagdricka.	D r i t			
			Malt.	Humle.	Sockerkulör.	socker och sirup.		Ångmaskiner.		Vattenturbiner och vindmotorer.	
			Kg.	Kg.	Kg.	Kg.		Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.
Stockholms stad	4	927	503,194,0	5,170,6	7,009,5	7,764,5	71,328,0	6	68,0	—	—
Stockholms län	17	1,375	263,648,0	4,572,4	5,405,0	6,966,6	40,718,1	7	40,0	—	—
Uppsala d:o	23	2,417	332,666,0	2,525,2	7,383,4	2,282,0	50,328,1	—	—	2	4,0
Södermanlands d:o	7	594	85,936,0	734,3	1,534,4	2,152,0	12,405,0	4	12,0	—	—
Östergötlands d:o	13	1,098	234,709,0	1,378,9	3,873,7	2,965,0	29,908,5	5	21,0	—	—
Jönköpings d:o	28	1,873	164,852,0	825,9	2,372,5	5,280,9	19,169,7	1	4,0	—	—
Kronobergs d:o	26	1,778	118,691,0	446,4	1,553,8	6,568,0	12,216,5	1	4,0	—	—
Kalmar d:o	37	2,834	197,788,0	776,8	1,842,5	3,394,1	21,066,9	1	3,0	—	—
Gottlands d:o	1	207	31,200,0	104,0	145,6	—	2,496,0	—	—	—	—
Blekinge d:o	21	1,684	147,228,0	565,3	2,847,9	2,238,5	22,573,1	—	—	—	—
Kristianstads d:o	38	6,179	508,229,0	2,608,0	10,816,8	11,329,0	71,088,7	12	44,0	—	—
Malmöhus d:o	112	17,139	1,897,138,0	2,821,9	32,940,5	10,795,2	248,543,9	18	70,5	1	4,0
Hallands d:o	27	3,358	267,589,0	1,424,5	3,055,2	3,382,2	32,719,0	1	6,0	1	1,0
Göteborgs och Bohus d:o	15	1,436	958,938,0	3,702,8	16,693,7	15,223,0	103,679,1	8	115,0	—	—
Älfsborgs d:o	26	1,727	228,635,0	1,614,3	4,973,7	7,037,0	30,118,9	2	14,0	—	—
Skaraborgs d:o	23	1,959	248,071,0	2,331,0	4,126,2	1,194,9	29,788,0	—	—	—	—
Värmlands d:o	26	1,871	293,084,0	2,067,8	5,695,3	6,116,0	38,290,7	2	4,0	—	—
Örebro d:o	28	1,692	240,017,0	1,999,6	4,652,7	13,412,0	35,412,2	4	19,5	1	0,5
Västmanlands d:o	29	2,548	453,550,0	4,547,7	8,352,4	14,475,0	66,909,4	3	15,0	—	—
Kopparbergs d:o	57	4,044	438,660,0	3,842,0	9,086,8	5,188,0	65,017,2	4	6,5	2	2,5
Gäfleborgs d:o	74	6,012	658,189,0	5,863,4	12,598,5	6,713,1	96,257,9	2	7,0	2	2,5
Västernorrlands d:o	21	1,313	191,885,0	1,827,3	5,819,9	15,397,0	35,536,5	1	6,0	1	4,0
Jämtlands d:o	10	789	65,584,0	620,9	1,767,6	1,597,0	9,478,2	—	—	—	—
Västerbottens d:o	16	929	81,308,0	754,2	2,498,2	3,960,3	13,975,0	—	—	—	—
Norrbottnens d:o	21	1,327	164,139,0	1,448,4	4,056,1	1,882,0	23,375,2	—	—	—	—
Summa	700	67,110	8,774,928,0	54,573,6	161,101,9	157,313,3	1,182,399,8	82	459,5	10	18,5
1907—1908	743	79,078	10,575,786,5	62,197,8	190,182,9	155,073,0	1,434,690,1	62	494,5	8	15,5
1906—1907	797	81,381	10,570,337,0	60,061,3	186,948,6	30,532,8	1,422,538,1	84	458,0	4	2,5
1905—1906	847	88,655	11,734,238,2	65,179,1	201,175,0	—	1,547,347,0	73	344,0	4	6,5
1904—1905	876	87,399	11,547,087,9	61,060,4	193,956,4	—	1,477,653,7	85	432,5	4	13,5

Nr 12.

TILLVERKNINGEN UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1908—1 OKTOBER 1909.

k r a f t.							A n t a l a r b e t a r e.					L ä n.
Gasmotorer.		Fotogenmotorer.		Elektriska motorer.		Kreatursvandringar.	M ä n		K v i n n o r		Summa.	
Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	öfver 18 år.	under 18 år	öfver 18 år	under 18 år		
1	20,0	—	—	6	23,0	—	66	—	10	—	76	Stockholms stad.
—	—	1	3,0	2	2,5	—	53	1	7	—	61	Stockholms län.
—	—	2	6,0	2	6,0	1	64	1	3	—	68	Uppsala d.o.
—	—	—	—	1	5,0	—	24	5	2	1	32	Södermanlands d.o.
—	—	—	—	2	6,5	—	42	4	1	2	49	Östergötlands d.o.
—	—	1	2,5	—	—	—	40	2	1	2	45	Jönköpings d.o.
—	—	—	—	—	—	—	33	3	9	—	45	Kronobergs d.o.
—	—	1	3,0	—	—	1	56	4	4	—	64	Kalmar d.o.
—	—	—	—	1	4,0	—	2	—	1	—	3	Gottlands d.o.
—	—	—	—	—	—	—	32	5	7	2	46	Blekinge d.o.
—	—	—	—	—	—	1	72	6	21	4	103	Kristianstads d.o.
—	—	—	—	1	0,5	1	221	26	24	4	275	Malmöhus d.o.
—	—	1	6,0	2	18,0	—	46	9	7	—	62	Hallands d.o.
1	4,0	—	—	5	18,0	1	171	1	5	—	177	Göteborgs och Bohus d.o.
—	—	1	3,0	3	4,6	—	62	6	9	—	77	Älfsborgs d.o.
—	—	1	3,0	4	10,5	3	56	3	3	1	63	Skaraborgs d.o.
1	4,0	—	—	6	14,0	—	61	7	12	—	80	Värmlands d.o.
—	—	1	6,0	1	8,0	3	59	6	6	—	71	Örebro d.o.
—	—	7	18,0	3	6,5	7	88	6	12	—	106	Västmanlands d.o.
—	—	1	3,0	5	12,0	1	110	8	7	2	127	Kopparbergs d.o.
5	21,0	2	7,0	10	23,5	1	138	10	8	—	156	Gäfleborgs d.o.
—	—	—	—	—	—	—	55	4	3	—	62	Västernorrlands d.o.
—	—	—	—	—	—	—	23	—	—	—	23	Jämtlands d.o.
—	—	—	—	—	—	—	36	4	3	2	45	Västerbottens d.o.
—	—	—	—	1	2,0	—	48	5	3	—	56	Norrbottnens d.o.
8	49,0	19	60,5	55	164,6	20	1,658	126	168	20	1,972	Summa.
9	49,5	17	57,0	41	117,4	20	1,756	152	170	29	2,107	1907—1908.
8	32,0	16	63,5	32	89,0	26	1,758	153	184	22	2,117	1906—1907.
7	26,5	16	50,0	16	74,0	30	1,899	158	180	26	2,263	1905—1906.
7	31,0	14	56,0	19	35,0	34	1,867	209	170	25	2,271	1904—1905.

